

Bouwstenen Omgevingsvisie

Venray

projectnummer 0462582.100
concept

29 april 2021

Bouwstenen Omgevingsvisie

Venray

projectnummer 0462582.100

ontwerp
29 april 2021

UITDRAAI WEBSITE

* Aan deze teksten kunnen geen rechten worden ontleend. Deze teksten zijn een uitdraai van de officiële ontwerp Omgevingsvisie die via de website omgevingsvisie.venray.nl te raadplegen is.

Inhoudsopgave

Blz.

1	Algemene teksten	1
1.1	Inleidende tekst	1
1.2	Wat is een omgevingsvisie?	1
1.3	Hoe werkt de website?	2
1.4	Proces	3
1.5	Rol van de gemeente	5
1.6	Uitvoering en monitoring	6
1.7	Nieuws	10
1.8	Dankwoord wethouder Jan Jenneskens	10
1.9	Contact	11
2	Ambities	12
2.1	Groen wonen voor iedereen	12
2.2	Een gezond Venray heeft de toekomst	14
2.3	Venray bloeit, bruist en boeit	15
2.4	Natuurlijk Venray!	18
	2.5 Ambities in regionaal perspectief	20
3	Gebieden	24
3.1	Centrum Venray	24
3.2	Woongebieden	28
3.3	Werkgebieden	32
3.4	Agrarische gebieden	34
3.5	Natuurgebieden	38
4	Thema's	41
4.1	Wonen	41
4.2	Economie	44
4.3	Gezondheid	47
4.4	Bereikbaarheid	50
4.5	Recreatie en Toerisme	53
4.6	Milieu	55
4.7	Duurzaamheid	58
4.8	Voorzieningen	64

5	Waarden	67
5.1	Erfgoed	67
5.2	Landschap	69
5.3	Natuur en groen	72
5.4	Water en bodem	75
5.5	Stedenbouwkundig kader	77

UITDRAAI WEBSITE

1 Algemene teksten

1.1 Inleidende tekst

Welkom op de website van de omgevingsvisie van de gemeente Venray!

In de omgevingsvisie laten we zien voor welke uitdagingen de Gemeente Venray staat en waar we als gemeente naar toe willen in de toekomst. De omgevingsvisie vormt de ruimtelijke vertaling van de strategische visie: onze Toekomstvisie 2030 'Venray loopt voorop'. Samen met de input van onze inwoners, ondernemers en verenigingen hebben we deze ontwerp omgevingsvisie tot stand gebracht. Daar zijn we trots op!

De belangrijke waarden van Venray willen wij beschermen en versterken. De aankomende jaren zetten we ons hiervoor in. We houden daarbij rekening met verschillende opgaven zoals de klimaatverandering, de energietransitie en de woningbouw om het woningtekort op te lossen. Dit doen we aan de hand van onze ambities. Hoe ziet onze gemeente er over 10 jaar uit? De ambities spelen een rol in ontwikkelingen binnen de verschillende deelgebieden. Dit alles leest u terug in de gemeentelijke omgevingsvisie!

1.2 Wat is een omgevingsvisie?

De omgevingsvisie van onze gemeente geeft aan wat we belangrijk vinden in de fysieke leefomgeving. De fysieke leefomgeving is alles wat we buiten zien en voelen: bijvoorbeeld hoe onze gemeente eruit ziet, wat de kwaliteit is van de lucht en welke bedrijven er zijn. De omgevingsvisie gaat in op ambities, beleid en de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, wonen en werken en cultureel erfgoed.

De onderdelen van deze leefomgeving waar we trots op zijn, willen we graag beschermen en verbeteren. Daarnaast willen we ook nieuwe doelen bereiken. Deze doelen hebben we in deze omgevingsvisie vertaald naar vier hoofdambitieën. We kiezen bewust voor een gebiedsgerichte, integrale aanpak: per deelgebied omschrijven we waar we de komende jaren mee aan de slag willen gaan.

Voortbordurend op onze Toekomstvisie 2030 'Venray loopt voorop' willen we met de omgevingsvisie samen met inwoners, ondernemers en verenigingen een toekomstbeeld schetsen en hen inspireren om onze gemeente nog mooier te maken om in te wonen, werken en verblijven. De planhorizon van deze omgevingsvisie is 2030 (gelijk aan de Toekomstvisie), maar we maken ook een doorkijk naar 2050 gezien de grote opgaven waar we voor staan.

Wij bepalen in de visie niet precies wat er ergens moet gebeuren. Met onze kaders geven we aan wat we belangrijk vinden en zo nodigen we inwoners en bedrijven uit om met plannen te komen, die hierop aansluiten. De omgevingsvisie is niet 'in beton gegoten', maar wordt elke vier jaar geactualiseerd, of vaker als daar aanleiding voor is. Lees hier meer over de Uitvoering.

1.3 Hoe werkt de website?

We hebben onze omgevingsvisie opgesteld in de vorm van een website. Hiermee kunnen we op een duidelijke manier laten zien wat we belangrijk vinden in onze gemeente en waar we naartoe willen.

De website bestaat uit een aantal onderdelen, namelijk ambities, gebieden, thema's en waarden. Als je benieuwd bent wat er in een gebied speelt, kun je per gebied bekijken welke thema's, waarden en ambities hier gelden. We leggen nu uit wat er per onderdeel wordt besproken.

Ambities: onder de ambities staan de belangrijkste doelen voor en van Venray in de komende jaren. De vier hoofdambitie geven aan waar we naar toe willen met onze gemeente. Daarnaast plaatsen we onze ambities in regionaal perspectief.

Gebieden: per deelgebied wordt beschreven waar we nu staan, wat er op ons af komt en welk toekomstperspectief we voor ogen hebben. Ook geven we aan welke beleidskeuzes we hebben gemaakt en wat we hiervoor gaan doen.

Thema's: in een thema wordt besproken hoe we in onze gemeente om willen gaan met een bepaald onderwerp. Bij het thema 'Wonen' geven we bijvoorbeeld aan welke soort woningen we graag in Venray willen bouwen de komende jaren.

Waarden: de waarden geven aan wat de kracht is van Venray. De waarden bepalen het 'DNA' en de identiteit van de gemeente. Deze waarden willen we graag behouden of zelfs versterken met nieuwe initiatieven. In het landelijk gebied zijn dit bijvoorbeeld de landschappelijke waarden.

Met de omgevingsvisie laten we zien waar we als gemeente voor staan. We kiezen bewust voor een gebiedsgerichte uitwerking van het omgevingsbeleid, in plaats van een sectorale insteek. Door deze gebiedsgerichte benadering komt de integrale afweging beter tot stand en komen de gebiedskenmerken meer centraal te staan. De combinatie van 'thema's', 'waarden' en 'ambities' per deelgebied wordt ook wel het toetsingskader genoemd voor nieuwe initiatieven. De visie zelf maakt immers nog geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk. Dat gebeurt met de nieuwe initiatieven van burgers, verenigingen en ondernemers. Past een initiatief binnen het kader van de omgevingsvisie, dan kunt u ervan uitgaan dat we als gemeente hier positief naar kijken. Het is dus belangrijk dat een nieuw initiatief op de juiste plek (gebied) komt, op de juiste manier omgaat met verschillende thema's, onze waarden behoudt of versterkt en een bijdrage levert aan het behalen van onze ambities!

Nog geen Omgevingswet en toch al een omgevingsvisie vaststellen?

Deze omgevingsvisie heeft nu nog de status van structuurvisie onder de Wet Ruimtelijke Ordening, maar wordt ook onmiddellijk een omgevingsvisie op het moment dat de nieuwe Omgevingswet van kracht wordt. Hiervoor maken we gebruik van de gelijkstellingsbepaling.

De omgevingsvisie bevat onze ambities en beleidsdoelen op de lange termijn. We werken dit verder uit in (thematische of gebiedsgerichte) omgevingsprogramma's. De juridische vertaling van de omgevingsvisie vindt plaats in omgevingsplan (de opvolger van het bestemmingsplan). Hierin staat straks precies wat er wel en niet in de omgeving kan en mag gebeuren.

1.4 Proces naar de Omgevingsvisie

Bij het opstellen van de omgevingsvisie vinden wij – net als bij het proces van de [Toekomstvisie](#) – het belangrijk dat inwoners, bedrijven en andere partijen mee denken over de inhoud. Op deze manier is de omgevingsvisie niet alleen een visie van de gemeente, maar van iedereen! Hiervoor hebben we een gezamenlijk proces doorlopen. Daarnaast staan we stil bij de (ontwerp) omgevingseffectrapportage (OER) en hoe deze rapportage heeft bijgedragen aan de omgevingsvisie en de daarin gemaakte keuzes.

Voorbereiding

Eerst is verzameld van wat er op dit moment gebeurt in de gemeente. Hoe ziet de gemeente eruit, wat zijn de kwaliteiten? Welk bestaand beleid kent de gemeente, is dit beleid nog actueel? Welke nieuwe ontwikkelingen komen er op ons af? Zo brachten we in beeld welke belangrijke opgaven er liggen, waar we de komende jaren mee aan de slag moeten. Onze eigen inventarisatie is vervolgens besproken met een groep stakeholders, zoals de wijk- en dorpsraden, natuurorganisaties, provincie, GGD en het waterschap.

De belangrijkste 'opgaven per gebied vanuit de gemeente (blauwe iconen) en de sleutelpersonen (oranje iconen) zijn weergegeven op de [Gebiedsfoto Venray](#).

Participatie

Digitale enquête

In maart 2020 hebben we de omgevingsvisie, deel 1 opgesteld (bestaand beleid). Deze vormde het vertrekpunt om in gesprek te gaan met de inwoners van de gemeente, maar ook met de bedrijven, de buurgemeenten, het waterschap, de provincie en andere betrokken partijen. Door de Coronacrisis konden we geen fysieke bijeenkomsten houden. Daarom hebben we een digitale enquête uitgezet. Via deze enquête is de mogelijkheid geboden om mee te denken over verschillende thema's van de omgevingsvisie. In totaal hebben 768 personen hiervan gebruik gemaakt. Lees hier de resultaten in het verslag:

[Verslag digitale enquête](#)

Tekenwedstrijd

Ook organiseerden we een tekenwedstrijd zodat ook onze jongste inwoners hun richting konden meegeven aan de visie. Daaruit kwamen winnaars van de Montessorischool Venray en van De Bongerd. Veel kinderen gaven aandacht aan een groene omgeving, genoeg woningen en de opwekking van duurzame energie.

[Collage tekeningen](#)

ThemaCafés en SlotCafé

Samen met inwoners, bedrijven en organisaties dachten we tijdens twee ThemaCafés in september 2020 na over hoe onze gemeente de komende twintig jaar verandert. En wat dat betekent voor de omgeving. Bijvoorbeeld als het gaat om wonen en voorzieningen in uw wijk, bereikbaarheid, gezond leven, werken en ondernemen in de gemeente. Of om groen, water, het klimaat en nieuwe energie. Hebben we straks in elke wijk genoeg voorzieningen? Hoe kunnen we de bereikbaarheid verbeteren? Zijn onze huizen dan allemaal van het gas af? En hoe werken en

ondernemen we straks in onze gemeente? Daarover gingen we met elkaar in gesprek. Bent u benieuwd naar de uitkomsten van de ThemaCafés, klik dan op onderstaande links.

[Verslag ThemaCafé 1: Werk & ondernemen, Duurzaamheid, Mobiliteit](#)

[Verslag ThemaCafé 2: Wonen, Gezondheid, Mijn buurt](#)

Bij het SlotCafé op 14 oktober 2020 kwamen we digitaal samen via Zoom. Tijdens deze avond keken we naar de resultaten van de ThemaCafés. Welke onderwerpen vinden we nu echt belangrijk, waar moeten we mee aan de slag? Als belangen botsen, welke keuzes maken we dan? Download via onderstaande knop het verslag.

[Verslag SlotCafé en evaluatie](#)

Alle opbrengsten uit de ThemaCafés, het SlotCafé en de enquête hebben we meegenomen in het verdere proces. Uit deze participatie kwam een aantal speerpunten en doelen naar voren. De opgehaalde informatie is vertaald naar deze ontwerp omgevingsvisie. De definitieve visie wordt in het najaar 2021 vastgesteld door de gemeenteraad.

Ontwerp Omgevingseffectrapport

Bij het opstellen van een omgevingsvisie is het belangrijk (en vanuit de wet verplicht) om de effecten op de fysieke leefomgeving mee te 'wegen' in de keuzes die je maakt. Deze effecten hebben we in beeld gebracht in het Omgevingseffectrapport (OER). Om de effecten goed te kunnen bepalen, hebben we eerst een notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) en een nulmeting, de zogenaamde leefomgevingsfoto (LOF), opgesteld. In deze foto kun je de situatie in Venray zien voor veel onderwerpen, zoals luchtkwaliteit en natuur.

De ontwerp OER heeft bijgedragen aan het opstellen van de omgevingsvisie en daarin gemaakte keuzes en ambities door inzicht te geven in mogelijke effecten op de omgeving, en door verbetervoorstellen aan te dragen voor aanscherping van beleid. De stappen die we gaan zetten om de ambities waar te maken, worden verder uitgewerkt in omgevingsprogramma's en het omgevingsplan. Daarnaast helpt de nulmeting bij het monitoren van de ambities.

Wat is er onderzocht en wat heeft dat onderzoek opgeleverd?

In het OER lees je drie typen beoordeling.

- 1. Beoordeling van de referentiesituatie.*
- 2. Afweging en beoordeling van de beleidsopties (botsproeven).*
- 3. Beoordeling van de gemaakte keuzes in de omgevingsvisie.*

Hierin is voor alle deelgebieden afzonderlijk een beoordeling gemaakt. Ook zijn er aanbevelingen gedaan per deelgebied.

Wanneer alle beoordelingen gewogen worden voor de gehele gemeente komt een totaalscore in beeld welke vergeleken kan worden met de totaalscore van de referentiesituatie. Hieruit blijkt het volgende.

Voor de ambitie Groen & Sociaal, 'Groen wonen voor iedereen', is een verbetering te zien, met name vanwege de keuzes om in het centrum, de woongebieden en de werkgebieden te vergroenen en meer ruimte te bieden aan verblijfsfuncties. Dit draagt positief bij aan de kwaliteit van de woon- en werkomgeving en stimuleert sociale contacten en ontmoetingen.

De effecten op Welvarend & mobiel, 'Venray bloeit, bruist en bloeit', zijn wisselend licht negatief of licht positief. Sommige keuzes leiden tot minder mogelijkheden voor autobereikbaarheid, maar hier worden alternatieve vervoersmiddelen (voornamelijk fiets) juist gestimuleerd. Ook bij keuzes die kunnen leiden tot afname van werkgelegenheid is het voornemen om kansen voor andere vormen van werkgelegenheid of mogelijkheden voor combinaties van ruimtegebruik te onderzoeken en te stimuleren.

Binnen de stedelijke gebieden worden keuzes gemaakt die positief zijn voor Duurzaamheid en gezondheid, 'Een gezond Venray heeft de toekomst'. Het ontbreken van doelstellingen en keuzes in de agrarische gebieden maakt echter dat deze ambitie negatief scoort. De impact van deze gebieden op de rest van de gemeente is groot, waardoor het uitblijven van maatregelen om dit aan te pakken doorwerkt in deze beoordeling.

Ook voor de ambitie Waardevol Venray, 'Natuurlijk Venray', spelen de keuzes in het agrarisch gebied een grote rol. Voor de grootschalige maatregelen om een meer robuuster natuursysteem te creëren en om verdroging tegen te gaan zijn nog belangrijke keuzes te maken. Voor natuur blijven er knelpunten bestaan doordat doelstellingen om stikstofemissies terug te dringen of de biodiversiteit te vergroten ontbreken. Voor dat laatste bieden maatregelen voor nieuwe natuurgebieden en meer groen in het stedelijk gebied wel goede kansen. Daarnaast zijn er ook maatregelen in het agrarisch gebied nodig.

Voor de uitgebreide beoordelingen, aanbevelingen en wisselwerking tussen het OER en de omgevingsvisie verwijzen we graag naar het Omgevingseffectrapport.

Omgevingseffectrapport

1.5 Rol van de gemeente

De samenleving verandert en daarmee ook de rol van de gemeente. Dit hebben we ook nadrukkelijk zo benoemd in onze Toekomstvisie (www.watwordtjouwrol.nl). Welke rol hebben we op welk moment? Wat vragen we van een ander?

Het motto van Omgevingswet is 'ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'. Met de Omgevingsvisie Venray geven wij invulling aan dit principe. De Omgevingsvisie vormt een kapstok voor nieuwe initiatieven, zonder deze vooraf exact in te vullen.

De Gemeente Venray werkt volgens de 'Venrayse werkwijze': (samen) werken op basis van vertrouwen, partnerschap en gelijkwaardigheid.

Vertrouwen

- Inwoners weten vaak heel goed wat goed is voor de omgeving. Door minder specifieke regelgeving en meer ruimte voor maatwerk maken we het voor inwoners eenvoudiger om initiatieven van de grond te krijgen.
- De gemeente biedt duidelijke kaders met de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Daarbinnen bieden we inwoners ruimte en vertrouwen om met initiatieven voor de omgeving te komen.
- De gemeente gaat meer vraaggericht en opgavegericht werken. We tonen een open en toegankelijke houding en werken meer vanuit 'de bedoeling': het initiatief staat centraal en niet de regels.

Partnerschap

- De gemeente is een partner van inwoners. Dat betekent dat we meedenken en meehelpen bij initiatieven van onderop. We werken vanuit een positieve grondhouding.
- De gemeente verwacht wederzijds partnerschap. Het eigenaarschap voor een initiatief in de omgeving blijft zodoende bij de initiatiefnemer liggen. De gemeente komt daarbij meer in een helpende en regisserende rol. Initiatiefnemers en gemeente zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit van de leefomgeving in Venray.
- De gemeente verwacht ook partnerschap tussen inwoners onderling. Initiatiefnemers moeten er voor open staan om hun initiatief (nog) beter te maken: door oog te hebben voor de omgeving en hiermee de dialoog aan te gaan. We hebben hiervoor een handreiking omgevingsdialoog opgesteld.

Gelijkwaardigheid

- De inwoner heeft net zoveel informatie als de gemeente. We ontsluiten alle informatie zo veel mogelijk digitaal, zodat de inwoner voor een aanvraag al weet wat de eisen en voorwaarden zijn.
- De gemeente werkt vanuit het besef dat inwoners heel veel kennis hebben van de omgeving. Door deze kennis, meningen en ideeën bij elkaar te brengen, ontstaan er initiatieven die beter zijn dan initiatieven die alleen door de gemeente bedacht zijn. Door samen te werken, bereiken we meer.
- De gemeente zorgt voor een gelijk speelveld, zodat alle individuele en collectieve belangen gewogen worden. We beschermen kwetsbare inwoners en een kwetsbare omgeving.

1.6 Uitvoering en monitoring

De omgevingsvisie richt zich op complexere ruimtelijke ontwikkelingen en biedt het kader om dergelijke initiatieven goed te kunnen afwegen. De maatschappij staat echter niet stil en er komen telkens nieuwe ontwikkelingen en opgaven op ons af. De omgevingsvisie geeft richting, maar is tegelijkertijd ook een levend document. We houden de vinger aan de pols.

In (thematische of gebiedsgerichte) omgevingsprogramma's werken we de meer abstracte ambities en beleidsdoelen van de omgevingsvisie verder uit. De juridische vertaling van de omgevingsvisie vindt plaats in omgevingsplan (de opvolger van het bestemmingsplan). Hierin staat straks precies wat er wel en niet in de omgeving kan en mag gebeuren.

Afwegingskader

In de omgevingsvisie worden verschillende deelgebieden onderscheiden. Per deelgebied beschrijven we de kenmerken en kwaliteiten van het gebied, wat we willen bereiken en hoe we dat willen bereiken. De combinatie van deze kenmerken, waarden en ambities vormen het toetsingskader voor nieuwe initiatieven. Initiatieven die hieraan bijdragen, kunnen rekenen op een positieve grondhouding van de gemeente. Op voorhand sluiten we niets uit, mits er duidelijk sprake is van kwaliteit. Wij nodigen iedereen uit om Venray in de toekomst (nog) mooier, gezonder, duurzamer en sterker te maken!

Om te bepalen of een initiatief de omgevingskwaliteit versterkt, moet er (per saldo) sprake zijn van meerwaarde: wordt Venray er mooier, gezonder, duurzamer en sterker van? Concreet betekent dit dat een bijdrage wordt geleverd aan (een van) de vier hoofdambities van de omgevingsvisie.

Naast de vraag of een initiatief bijdraagt aan de hoofdambities van de Omgevingsvisie, toetsen wij natuurlijk ook aan bestaande wetten en regels (bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid, milieu, verkeer). Uiteindelijk moet voor elk initiatief een ruimtelijke procedure worden doorlopen. Samen met de initiatiefnemer bespreken we wie welke rol hierin pakt (zie rol van de gemeente).

Ruimtelijk kwaliteitskader

In deze omgevingsvisie wordt ook een beschrijving van de **waarden** gegeven. Het betreft de volgende waarden:

- Erfgoed
- Landschap
- Natuur en groen
- Water en bodem
- Stedenbouw

Deze waarden vormen gezamenlijk de ruimtelijk kwaliteit van de gemeente.

Door de ruimtelijke kwaliteit van Venray te beschermen en te versterken sluiten we aan bij het motto van de Omgevingswet 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'.

We gaan hiervoor een integraal ruimtelijk kwaliteitskader opstellen, zowel voor het landelijk als voor het stedelijk gebied. Hierin wordt de ruimtelijke kwaliteit vastgelegd in de vorm van kenmerken en streefbeelden. Dit ruimtelijk kwaliteitskader dient vervolgens als belangrijke bouwsteen voor het op te stellen Omgevingsplan Venray.

Bij nieuwe ontwikkelingen wordt getoetst aan het ruimtelijk kwaliteitskader waarin wordt vastgelegd welke kwaliteiten belangrijk zijn om te behouden en welke ontwikkelingen gewenst zijn. Het ruimtelijk kwaliteitskader vormt ook een inspiratiedocument voor initiatiefnemers en bevat aanbevelingen die helpen om een initiatief zo goed mogelijk in te passen rekening houdend met de omringende waarden.

Bijdrage ruimtelijke ontwikkeling en kostenverhaal

Bij een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling verwachten wij van de initiatiefnemer dat er ook wordt geïnvesteerd in verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Algemeen uitgangspunt is dat nieuwe economische ontwikkelingen een bijdrage leveren aan versterking van de kwaliteiten van de stad, de dorpen of het landelijk gebied. Deze bijdrage (verevening) kan op twee manieren

plaatsvinden: door rechtstreekse fysieke maatregelen (in of aansluitend aan het project) te treffen of door compensatie via een financiële bijdrage, waarna de gemeente fysieke maatregelen treft op haar grondgebied.

Op grond van de Omgevingswet is er sprake van een verplichting tot kostenverhaal. De wijze waarop, wijkt af van de huidige praktijk onder de Grondexploitatiewet. Het beleid ten aanzien van verevening en kostenverhaal, zoals opgenomen in de Structuurvisie Bijdrage Ruimtelijke Ontwikkeling en de nota Grondbeleid, zal daarom worden herijkt met inwerkingtreding van de Omgevingswet. Hiervoor stellen we een programma Financiële Bijdrage op waarin de verschillende bijdragen en de bestedingsdoelen zullen worden gedefinieerd op basis van deze omgevingsvisie en/of andere omgevingsprogramma's. Ook is het mogelijk dat in het omgevingsplan regels over het verhalen van financiële bijdragen worden opgenomen.

Omgevingsprogramma's en omgevingsplan

In de omgevingsvisie bundelen we onze ambities en doelen van het omgevingsbeleid voor de lange termijn. De ambities en waarden en de vertaling naar gebieden en thema's in deze visie vormen de basis, de hoofdzaken van het beleid van de gemeente. In een zogenoemd (omgevings) **programma** kan dit beleid verder uitgewerkt worden. Daarnaast vertalen we dit beleid naar ruimtelijke regels voor inwoners en bedrijven in het omgevingsplan.

Om de gewenste ambities en beleidsdoelen te bereiken, biedt de Omgevingswet de mogelijkheid om gebiedsgerichte of thematische programma's op te stellen. In dergelijke programma's staan maatregelen geformuleerd die leiden tot de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Daarbij kan gedacht worden aan een nadere uitwerking in beleidsregels en financiële middelen, maar ook de uitvoering van concrete projecten, communicatie/voorlichting of het sluiten van convenanten. Zowel gebiedsgerichte als thematische programma's kennen een participatietraject en worden door het college van B&W als uitwerking van de omgevingsvisie vastgesteld. Wanneer deze ingrijpende beleidswijzigingen of investeringsbeslissingen vragen, is dit een bevoegdheid van de gemeenteraad.

De volgende (thematische of gebiedsgerichte) programma's zijn of worden opgesteld:

- Regionaal: Regionaal Actieprogramma Vrijtijdseconomie Noord-Limburg 2018-2025 (2017) en Uitvoeringsprogramma De gezondste Regio (2020)
- Visie en actieprogramma Recreatie en toerisme 2026 (2020)
- Programma Koers op Wonen (2021)
- Uitvoeringsprogramma visie Klimaatadaptatie (verwacht medio 2021; onderdeel Venray Vergroent)
- Uitvoeringsprogramma visie Circulaire Economie (verwacht medio 2021; onderdeel Venray Vergroent)
- Programma Landelijk gebied (waaronder drie deelprogramma's)
- Programma /Uitvoeringsagenda Economie (verwacht najaar 2021)
- Uitvoeringsplan Schone Luchtakkoord (verwacht medio 2021)
- Programma Financiële bijdrage (verwacht voorjaar 2022)

Bovengenoemde programma's vloeien grotendeels voort uit eerdere afspraken en lopende beleidstrajecten. Ze zijn dan ook sterk verschillend van elkaar qua opbouw en reikwijdte. We gaan uit van een groeiproces waarbij we de verschillende programma's beter op elkaar afstemmen en op onze beleidscyclus (lees hier meer over in de volgende paragraaf). Uiteindelijk

streven we ernaar om het aantal programma's te beperken en de bestaande programma's zo veel mogelijk te bundelen naar de hoofdambitie, bijvoorbeeld één integraal programma op gebied van duurzaamheid. Beperking van het aantal programma's leidt naar verwachting tot een duidelijkere prioritering en meer overzicht, ook voor onze inwoners en bedrijven.

De beoogde datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is 1 januari 2022. De bestaande bestemmingsplannen binnen de gemeente Venray worden vanaf die datum van rechtswege gezien als één **omgevingsplan**. We hebben vervolgens tot en met 31 december 2029 de tijd om dit omgevingsplan aan te passen aan de eisen van de Omgevingswet. Dit gaan we gefaseerd doen, per deelgebied. In het omgevingsplan worden ook ruimtelijk relevante regels uit verordeningen opgenomen.

Monitoring

De Omgevingsvisie Venray is een dynamisch document. Doordat we met de opgaven in de visie aan de slag gaan, veranderen deze opgaven. Daarnaast kunnen nieuwe inzichten en veranderingen in de maatschappij, de markt en/of wijziging van beleid of regelgeving van rijk of provincie leiden tot noodzakelijke aanpassingen. Om zorg te dragen dat de omgevingsvisie steeds zo actueel mogelijk is, willen we de visie jaarlijks monitoren en evalueren. Hiervoor kijken we ook terug naar de nulmeting (leefomgevingsfoto) die we hebben opgesteld in het kader van de omgevingseffectrapportage. Leidt de uitvoering van onze ambities tot een verbetering van de omgevingskwaliteit, of is het nodig om bij te sturen?

Minimaal éénmaal per vier jaar vindt een integrale herijking van de omgevingsvisie plaats, bij voorkeur in het jaar na de gemeenteraadsverkiezingen. Maar vaker is ook mogelijk, indien zich specifieke opgaven aandienen. Hiertoe ontwikkelen we een cyclisch proces om de gemeenteraad, maar ook onze inwoners en andere partners te betrekken bij nieuwe trends, ontwikkelingen en/of opgaven voor de visie.

De omgevingsvisie is een belangrijk instrument dat sturing geeft aan de ambities en doelen van Venray op de lange termijn. Samen met het omgevingsplan (regels), programma's (uitvoering) en omgevingsvergunningen (uitvoering) vormt het de beleidscyclus van de Omgevingswet.

1.7 Nieuws

Het laatste nieuws over de omgevingsvisie van Venray:

Op dinsdagavond 25 mei organiseert gemeente Venray een online informatiesessie voor bewoners vanaf 19.30. Graag nemen we jullie mee in onze vernieuwde website van de omgevingsvisie en laten we zien wat de website allemaal te bieden heeft. Aanmelden kan via omgevingsvisie@venray.nl

Week 21, 2021 – Deel 2 Omgevingsvisie in ontwerp ter inzage. Voor een termijn van zes weken, van 26 mei tot en met 6 juli bestaat voor een ieder de gelegenheid een zienswijze in te dienen. Binnen de genoemde termijn zijn de ontwerp Omgevingsvisie en ontwerp Omgevingseffectrapport (OER) te vinden op www.venray.nl/ter-inzage-liggende-stukken.

Voor meer informatie en om een afspraak te maken kunt u telefonisch contact opnemen met het klantcontactcentrum via telefoonnummer 0478-52 33 33.

Gedurende de inzagetermijn kan een ieder schriftelijk of mondeling inspraakreacties indienen bij de gemeenteraad van Venray, Postbus 500, 5800 AM Venray. Voor het geven van een mondelinge inspraakreactie kunt u een afspraak maken via het klantencontactcenter. Naast de mogelijkheid om schriftelijk dan wel mondeling inspraakreacties in te dienen, is het ook mogelijk dit digitaal te doen. U kunt hiervoor naar www.venray.nl/melding-klacht-bezwaar-en-zienswijze, waarbij u kunt aangeven dat het een inspraakreactie ten aanzien van de ontwerp-Omgevingsvisie betreft.

1.8 Dankwoord Jan Jenneskens

Beste Venraynaar,

Het is goed wonen, werken en recreëren bij ons in Venray. Wonen in een bloeiend en bruisend centrum of juist landelijk met alle ruimte. Werken in de zorg, in het onderwijs, in de agrobusiness, in de maakindustrie of in de logistiek. Shoppen in het centrum van Venray, een terrasje pikken, genieten aan de Maas of met een wandeling in de vele bossen die onze gemeente rijk is. Het kan allemaal in Venray.

Grote opgaven

Dat betekent niet dat er niets te verbeteren valt. We staan de komende decennia voor grote uitdagingen. Hoe gaan we om met de klimaatopgave, waarvoor we ook in Venray staan? Hoe zorgen we ervoor dat ons woningaanbod beter aansluit bij de vraag? Hoe houden we regie op de veranderingen die in ons landelijk gebied gaan plaatsvinden? Hoe houden we ons centrum sterk en bruisend? En hoe zorgen we ervoor dat we onze leefomgeving gezonder, duurzamer en schoner maken?

Input van inwoners

In deze Omgevingsvisie gaan we in op deze vragen, en meer. De visie is weliswaar geschreven vanuit het perspectief van de gemeente, maar kon enkel tot stand komen met dank aan alle

input van inwoners. In coronatijd was het lang niet altijd makkelijk om werkvormen te bedenken waarin we de ideeën van inwoners op een goede manier konden ophalen. Toch hebben we dat zo goed mogelijk geprobeerd te doen. Met enquêtes, in bijeenkomsten – digitaal en fysiek – en met een prijsvraag onder de jongste van onze inwoners, hebben we heel veel ideeën van inwoners weten op te halen.

Nu én in de toekomst

Ik wil al die Venraynaren die hebben meegedacht en meegeholpen danken voor de inzet. De omgeving is van ons allemaal, dus het is belangrijk om daar met zijn allen zorg voor te dragen. Zodat het nu fijn is om Venraynaar te zijn, maar ook omdat nieuwe generaties hier op een fijne en gezonde manier kunnen wonen en ieders talenten en dromen ten volle ontplooid en verwezenlijkt kunnen worden.

Wat mij betreft is dit een dynamisch document en praten we hier de komende jaren verder over. Onze omgeving is in beweging, dus moeten we in gesprek blijven over hoe het beter, gezonder en duurzamer kan. Ik nodig u dan ook graag uit om in gesprek met de gemeente te blijven. Want goed wonen, werken en recreëren, dat gaat ons allemaal aan.

Jan Jenneskens
Wethouder gemeente Venray

1.9 Contact

Onze omgevingsvisie is nog niet definitief. Op deze website kunt u de ontwerp-omgevingsvisie van de gemeente Venray bekijken.

Mocht u hier vragen of opmerkingen over hebben, dan horen we dat natuurlijk graag.

Hiervoor kunt u ons e-mailen (omgevingsvisie@venray.nl) of gebruik maken van dit contactformulier. Let op, voor het indienen van een zienswijze kunt u dit formulier niet gebruiken. Hiervoor verwijzen we u naar de tekst onder Nieuws.

Uw persoonlijke gegevens worden enkel gebruikt voor communicatie rondom de omgevingsvisie.

Heeft u een vraag, dan beantwoorden we deze binnen 5 werkdagen.

2 Ambities

In de omgevingsvisie komen de verschillende opgaven samen in vier integrale hoofdambities voor de komende 10 à 20 jaar. Met de ambities geven we duidelijk aan waar we voor staan en waar we in de toekomst naar toe gaan. Daarnaast plaatsen we onze ambities in regionaal perspectief.

1. **Groen wonen voor iedereen:** Venray heeft een goed woon- en leefklimaat. We zetten in op een toekomstbestendige woningvoorraad, vitale gemeenschappen en een groene woonomgeving die uitnodigt om te bewegen en te ontmoeten.
2. **Een gezond Venray heeft de toekomst:** We zetten in op schonere lucht, duurzame energiebronnen, kringlooplandbouw en het stimuleren van innovatie in de agrarische sector. Hiermee verbeteren we de gezondheid van onze inwoners en van onze natuur en dragen we ons steentje bij aan de regionale opgaven op het gebied van de energietransitie, de landbouwtransitie en de klimaatadaptatie.
3. **Venray bloeit, bruist en boeit:** Deze ambitie richt zich op een aantrekkelijk werk- en verblijfsklimaat. We zetten in op een bruisend centrum met een regionaal aanbod aan voorzieningen, een goed ondernemersklimaat, goede bereikbaarheid en een aantrekkelijk landelijk gebied.
4. **Natuurlijk Venray:** Deze ambitie richt zich op behoud en versterking van de ruimtelijke kwaliteiten in onze gemeente: de grote verscheidenheid aan landschappen, ons erfgoed en cultuurhistorie en onze natuurwaarden.

2.1 Groen wonen voor iedereen

In Venray is het fijn wonen in een groene omgeving. Toch zien we ook uitdagingen. De komende jaren vinden er grote ontwikkelingen in de samenleving plaats. We krijgen te maken met een groeiende bevolking en een sterke vergrijzing. Onze groeiende en veranderende bevolking woont in 2030 groen, gezond en veilig in Venray. Er is voldoende groen en ruimte om te sporten, te bewegen en te spelen. Sociale contacten zijn onmisbaar in een fijne woonomgeving. We zorgen voor toegankelijke ontmoetingsplekken in de wijken. Wanneer inwoners van Venray samen met elkaar optrekken ontstaan er waardevolle verbindingen. Samen streven we naar groen wonen voor iedereen.

❖ Elkaar ontmoeten in het groen

Gezondheid en welzijn van de inwoners staat bij de gemeente Venray hoog in het vaandel. We stimuleren onze inwoners tot ontmoeten, spelen en bewegen. Wij doen dit vanuit positieve gezondheid; een bredere benadering van gezondheid die uitgaat van de eigen kracht van mensen om om te gaan met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven. Een groene en gezonde omgeving draagt bij aan een positieve gezondheid. Bomen en groen zijn positief voor de beleving, kunnen bijdragen aan een goede luchtkwaliteit, zorgen voor verkoeling bij hete periodes, versterken de biodiversiteit, zetten aan tot bewegen. We gaan samen op weg naar een vitale samenleving. We hebben in Venray een goed gespreid aanbod van gemeenschapshuizen en sportaccommodaties, maar ook kleinschalige sport- en speelvoorzieningen in de buurt. Wij

behouden deze voorzieningen en zorgen ervoor dat deze voor iedereen toegankelijk zijn en blijven.

We zetten in op toegankelijk groen in alle woongebieden. Dat is goed voor een gezonde omgeving, maar ook om beter bestand te zijn tegen verandering van het klimaat. Met meer groen in de woongebieden kunnen we hittestress en wateroverlast beperken. Vanuit de woongebieden lopen inwoners onze groene omgeving in en tussen de woonwijken worden groene 'ommetjes' gerealiseerd: wandelroutes die starten vanuit de wijk. Dit stimuleert het bewegen direct vanuit de woning en draagt bij het aan welzijn van de inwoners.

Groene verbindingen zijn er ook in en naar het centrum van Venray. We geven de fietser en wandelaar in het centrum meer de ruimte. Ook onze werkomgeving blijft niet achter en gaan we volop verder vergroenen. Op onze bedrijventerreinen voegen we meer openbaar groen toe, zodat ook dit aangename en gezonde verblijfsgebieden worden.

❖ **Veilig, gezond en fijn wonen**

In onze gemeente groeit de Venrayse bevolking nog door tot en met pakweg 2035, daarna kan er sprake zijn van krimp. We krijgen te maken met een sterke vergrijzing, een toename van eenpersoonshuishoudens en inwoners met een migratieachtergrond. Als gemeente spelen we in op deze veranderingen in de samenleving en de nieuwe vraag naar woningen die daarbij hoort.

Wij zorgen voor een passend woningaanbod voor jong en oud. Met het programma 'Koers op Wonen' zetten we in op het versnellen, vergroten, veranderen en vergroenen/verduurzamen van onze woningmarkt. Dit doen we door te bouwen naar de behoefte. Als gemeente sturen wij aan op meer betaalbare en levensloopbestendige woningen, maar ook een goede toegankelijkheid van voorzieningen. Dat zorgt ervoor dat ouderen langer thuis kunnen blijven wonen. Bovenstaande moet voor alle inwoners van Venray toe- en doorgankelijk zijn (#Venrayvooriedereen).

We tonen ambitie op het gebied van een gezonde en veilige leefomgeving, ook in het landelijk gebied. Een vermenging van veehouderijen en woningen in landelijk gebied leidt tot problemen rond de kwaliteit van de leefomgeving. Deze problemen hebben vooral te maken met zorgen om de volksgezondheid, zoals overlast van fijnstof en geur (zie meer hierover bij de ambitie 'Een gezond Venray heeft de toekomst'. We streven naar een gezond woonklimaat en nemen maatregelen door in het agrarische gebied functies tussen wonen en intensieve veehouderij te scheiden. De nadruk in de kernrandzones en woonclusters komt te liggen op wonen. Zo kan deze omgeving ook beter worden ingericht op de woonfunctie en het welzijn van de bewoners. In het agrarische gebied met veel agrarische bedrijven ligt de nadruk meer op landbouwfuncties en bijbehorende activiteiten. Dit noemen wij een gebiedsgerichte benadering. We zorgen hiermee voor een juiste balans tussen wonen en veehouderij in ons buitengebied.

Wat gaan we doen (lees hier meer over bij de deelgebieden):

- We richten ons op een groen, veilig en toegankelijk centrum, dorpen en wijken. Hiermee gaan we hittestress tegen en stimuleren we ontmoeten en bewegen. We zetten ons in voor een gezonde en vitale samenleving.

- We verbeteren de woonkwaliteit door het bouwen van de juiste woningen en het aanpassen van de bestaande woningvoorraad. We hebben aandacht voor behoud en toegankelijkheid van voorzieningen.
- We verbeteren het woonklimaat in de agrarische gebieden onder anderen door meer scheiding tussen wonen en veehouderij.

Relatie met:

Thema's: *wonen, voorzieningen, gezondheid, duurzaamheid*

2.2 Een gezond Venray heeft de toekomst

We bereiden ons voor op de toekomst. We staan voor grote opgaven als klimaatadaptatie, energietransitie en een circulaire economie. Dit vraagt om bewustwording binnen onze gemeente, maar ook om een actieve aanpak. We zetten in op een goede milieukwaliteit, duurzame energiebronnen, kringlooplandbouw en het stimuleren van innovatie in de agrarische sector. Als gemeente hebben we een voorbeeldfunctie op het gebied van duurzame maatregelen. Woningen en bedrijven worden duurzamer en de leefomgeving wordt gezonder. Deze ambitie gaat over het verbeteren van de milieukwaliteit en het gezond zijn van de leefomgeving. Op de positieve gezondheid en het welzijn van de inwoners en gebruikers wordt ingegaan bij de ambitie 'Groen wonen voor iedereen'.

❖ Toekomstbestendig wonen en werken

We willen een duurzame en gezonde leefomgeving in Venray realiseren.

We verbeteren de gezondheid door maatregelen te nemen tegen milieuhinder. Met name in het agrarisch gebied, waar wonen en veehouderij gecombineerd wordt, nemen we maatregelen tegen geuroverlast en verbeteren we de luchtkwaliteit. Met het ondertekenen van het Schone Lucht Akkoord hebben we de ambitie om te streven naar het bereiken van de WHO gezondheidsnormen voor stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM 2.5 en PM10) in 2030. Dit bereiken we onder andere door in te zetten op emissieafname van de landbouw en binnenvaart en het stimuleren van duurzame mobiliteit. Ook willen we de overlast door houtstook in de woongebieden verminderen.

We kijken naar de energiebronnen van de toekomst. Onze ambitie op gebied van duurzame energie is: Venray in 2030 CO₂- neutraal en in 2050 volledig energieneutraal. Uitgaande van onze Energiestrategie ligt de ambitie van Venray voor lokale hernieuwbare stroom op ca. 4 windturbines (100 TJ) en ca. 250 ha zonnepanelen (970 TJ, op daken en velden) tot 2030. In de agrarische gebieden hebben we met het Kader voor Opwekking Duurzame Energie (KODE) de randvoorwaarden geformuleerd op welke wijze we willen omgaan met initiatieven voor zonne- en windenergie. In het najaar van 2021 herijken we de KODE.

Het verduurzamen van bestaande gebouwen in Venray zal geleidelijk plaatsvinden. Wij stellen een Transitievisie warmte op. Hierin staat uitgewerkt hoe in de woongebieden, maar ook in het midden- en kleinbedrijf de overgang van aardgas naar een duurzame manier van verwarmen en koken gaat plaatsvinden. We stimuleren initiatieven vanuit inwoners en ondernemers om hun eigen woning of bedrijfspand aan te passen en te verduurzamen, bijvoorbeeld door het plaatsen van zonnepanelen op daken.

Met het oog op de toekomst zetten we ook in op circulair ondernemen. De circulaire economie is een duurzame economie, waarin we producten slim ontwerpen, hergebruiken, repareren en vervolgens recycleren, zodat de grondstoffen waarvan een product ooit gemaakt is opnieuw beschikbaar zijn. Om dit te bereiken vragen we bedrijven om meer samen te werken en hun processen op elkaar af te stemmen. We stimuleren en faciliteren kringlooplandbouw.

❖ **Inspelen op de klimaatverandering**

Om de gevolgen van klimaatverandering (extreme weersomstandigheden, hogere temperaturen, droogte en wateroverlast) zoveel mogelijk te beperken moeten we maatregelen nemen. In het landelijk gebied pakken we klimaatverandering aan met een mix van grootschalige en kleinschalige maatregelen. Denk bij grootschalige maatregelen aan buffering van water in beekdalen, en bij kleinschalige maatregelen aan boerenstuwten in kleine watergangen.

Verdroging in het agrarisch gebied gaan we tegen door het stimuleren van een ander grondgebruik en een ander waterbeheer. Dit draagt ook bij aan het tegengaan van verdroging in natuurgebieden. We werken hierbij samen met agrariërs, natuurbeheerders, Waterschap Limburg en andere overheden. Daarnaast gaan we verdroging in natuurgebieden aanpakken door andere vormen van natuurbeheer toe te passen. Natuurlijker waterbeheer, ecosysteembeheer en bosbeheer gericht op biodiversiteit zijn hier voorbeelden van.

We richten onze woongebieden zo in dat we beter voorbereid zijn op het toekomstig klimaat, waarbij we wateroverlast en hittestress beperken en voorkomen. We vergroenen ons centrum en de woonwijken (zie de ambitie: Groen wonen voor iedereen).

Wat gaan we doen (lees hier meer over bij de deelgebieden):

- We zetten in op een gezonde woonomgeving en verhogen de milieukwaliteit (bodem, lucht, geluid).
- We werken een gebiedsgerichte aanpak uit voor het bepalen van een toekomstbestendige invulling van het agrarisch gebied.
- We bevorderen actief duurzame energiemaatregelen (bij woningen en (agrarische) bedrijven) en zetten in op een circulaire economie.
- We gaan wateroverlast tegen en nemen maatregelen tegen verdroging.

Relatie met:

Thema's: *milieu, duurzaamheid, economie, wonen*

2.3 Venray bloeit, bruist en boeit

Op naar een bruisend Venray! We richten ons op een toekomstig Venray waar het aantrekkelijk is voor inwoners en bedrijven om zich te vestigen en te ontwikkelen. Bedrijventerreinen maken we aantrekkelijk door het versterken van de samenwerking tussen ondernemers, een groene uitstraling en een betere bereikbaarheid (niet alleen met de auto, maar ook met openbaar vervoer en de fiets).

Bezoekers uit de wijde omgeving nemen graag deel aan de uitnodigende activiteiten die Venray te bieden heeft. Ons centrum is goed bereikbaar en aantrekkelijk, waarbij elk pand gevuld is met een leuke winkel, horeca of cultuur en het is er prettig om te wonen.

Ook zetten we in de gehele gemeente in op een sterk en onderscheidend toeristisch-recreatief aanbod. Hiermee bieden we in Venray een aantrekkelijk woon-, werk- en verblijfsklimaat voor onze (huidige en toekomstige) inwoners, ondernemers en bezoekers. Ook regionaal hebben we een sterke positie en zetten we Venray op de kaart. Hierover lees je meer onder [Ambities in regionaal perspectief](#).

❖ Een bloeiend centrum

Ons centrum is het hart van onze gemeente waar veel te beleven valt. De uitstraling en sfeer die het centrum uitstraalt draagt bij aan de beleving van onze bezoekers. Onze centra maken een sterke verandering door; de focus verandert van minder nadruk op winkelen naar meer nadruk op horeca en beleving. We gaan voor een compact, compleet en comfortabel centrum, met een passend aanbod aan cultuur en evenementen. We verbeteren de verbinding tussen het centrum en het station en knappen de stationsomgeving op. Dit zorgt voor meer aantrekkingskracht en een betere bereikbaarheid.

In het centrum wordt ook gewoond. We zetten in op meer woningen aan de rand van het centrum in leegstaande panden. Het kernwinkelgebied behoudt de focus op winkels, horeca en cultuur/recreatie.

❖ Aantrekkelijke bedrijventerreinen

Onze werkgebieden hebben een belangrijk aandeel in de werkgelegenheid en welvaart van Venray. We kennen een gevarieerd aanbod aan werklocaties. In de toekomst willen we ervoor zorgen dat er ruimte is en blijft voor Venrayse bedrijven om door te kunnen ontwikkelen. En zetten we ons in voor een meer circulaire economie.

We ontwikkelen 30 ha nieuw bedrijventerrein. Er wordt onderzocht aan welk type bedrijvigheid behoefte is en wat geschikte locaties zijn binnen onze gemeente. Behalve op De Blakt en delen van Smakterheide en Haven Wanssum worden geen grote logistieke bedrijven toegestaan, hiervoor is er ruimte binnen Greenport Venlo.

We gaan actief aan de slag met het opknappen van de bestaande bedrijventerreinen. Ondernemers worden betrokken in dit proces. Op de bedrijventerreinen komt meer openbaar en bedrijfsgroen en is er meer ruimte om te fietsen en te wandelen. Tegelijkertijd stimuleren we werkgevers om hun werknemers door middel van actieve mobiliteit naar het werk te laten reizen.

In ons agrarisch gebied geven we de bedrijvigheid ruimte om te ontwikkelen tot duurzame bedrijven. We staan alleen grootschalige agrarische bedrijvigheid toe in gebieden waar het passend is. In de leegstaande/vrijkomende agrarische gebouwen is ruimte voor kleinschalige niet-agrarische bedrijvigheid. We vinden het agrarisch gebied niet geschikt voor grootschalige niet-agrarische bedrijvigheid. Deze activiteiten horen thuis op bedrijventerreinen.

Er verblijven veel internationale werknemers in onze gemeente, en de verwachting is dat het aantal de komende jaren niet zal afnemen. We zetten ons in voor voldoende en goede huisvesting van internationale werknemers. Hiermee gaan we illegale huisvesting tegen. Naast huisvesting willen we meer oog hebben voor integratie en zorg.

❖ Een beter bereikbaar Venray

Als gemeente zijn wij aangesloten bij het Noord-Limburgse samenwerkingsverband Trendsportal: slimme mobiliteit voor morgen (zie thema [Bereikbaarheid](#)). We spelen onder andere in op het stimuleren van de elektrische fiets en de betekenis die dit heeft voor de gemeente. In het centrum komt er meer ruimte voor fietsers en voetgangers (ook voor mindervaliden) en minder ruimte voor auto's. Niet alleen in het centrum wordt er ruimte gemaakt voor fietsroutes, ook op onze bedrijventerreinen faciliteren we dit. Daarnaast gaan we aan de slag met het evalueren van ons parkeerbeleid en onderzoeken we of het in bepaalde gebieden mogelijk is om te werken met flexibele parkeernormen.

We zorgen er ook voor dat de bedrijventerreinen goed bereikbaar zijn, door de ligging aan de A73, de N270, de Maaslijn (spoor) en de haven Wanssum. We stimuleren duurzame mobiliteit voor het woon-werk verkeer en het vrachtverkeer. Denk hierbij aan het gebruik van deelvervoer en elektrische auto's.

Ook in de dorpen en wijken stimuleren we het gebruik van deelvervoer en elektrische auto's en fietsen. Initiatieven zoals de Wensbus omarmen we. Hiermee wordt mobiliteitsarmoede voorkomen.

❖ Venray bruist van toerisme

Toerisme zorgt voor werkgelegenheid en economische groei. Ons prachtig centrum, regionale trekkers zoals het Odapark, onze groene omgeving en aantrekkelijke dorpen hebben veel te bieden. Hier liggen kansen voor meer toeristische activiteiten, beter afgestemd op de vraag. Voor onze inwoners, maar ook voor bezoekers uit de wijde regio. Het Maaspark Ooijen-Wanssum is hier een goed voorbeeld van.

We zorgen er tegelijkertijd voor dat recreatie en toerisme niet ten koste gaan van onze natuur. Zo schenken we aandacht aan de hoge recreatiedruk langs de Maasoever. In het centrum zetten we in op dagrecreatie, winkelen en cultuur. In het agrarische gebied betreft het vooral kleinschalige mogelijkheden voor bed & breakfast, bed & paard, boerencampings en rondleidingen. Ook versterken we de kwaliteit en diversiteit van onze verblijfsrecreatie (vakantieparken, campings). In onze natuurgebieden vergroten we de recreatiewaarde door de fiets- en wandelpaden veiliger en toegankelijker te maken, voor onder andere mindervaliden.

Wat gaan we doen (lees hier meer over bij de deelgebieden):

- We zetten in op een compact, aantrekkelijk, levendig en toegankelijk centrum.
- We stimuleren duurzame, veilige en actieve mobiliteit van en naar het centrum, de woonwijken en dorpen en de bedrijventerreinen.

- We onderzoeken de behoefte aan en ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen en gaan actief aan de slag met het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen.
- In het landelijk gebied zetten we in op duurzame bedrijven en kleinschalige niet-agrarische bedrijvigheid op de juiste plek.
- We versterken we de recreatiewaarde van het agrarisch gebied en zorgen ervoor dat recreatie niet ten koste gaat van de natuur.

Relatie met Thema's: *economie, voorzieningen, recreatie en toerisme, bereikbaarheid, duurzaamheid*

2.4 Natuurlijk Venray!

We zijn trots op wat Venray allemaal te bieden heeft. Onze natuur en groene omgeving is daarbij een belangrijke kwaliteit. Gingen de drie voorgaande ambities vooral over de opgaven en ontwikkelingen waar we voor staan; beoogt deze ambitie een kader te bieden waarbinnen deze ontwikkelingen kunnen plaatsvinden mét behoud van onze kwaliteiten. We willen de kwaliteiten op het gebied van landschap, natuur, water, bodem en cultureel erfgoed zoveel mogelijk versterken en de belevingswaarde hiervan verhogen. Zo zorgen we ervoor dat ook onze toekomstige generaties van Venray kunnen genieten.

❖ Erfgoed en groen beleven in het stedelijke gebied

De kwaliteit van de openbare ruimte is bepalend voor de belevingswaarde van het stedelijk gebied. Maar ook ons cultureel erfgoed draagt bij aan de identiteit en aantrekkelijkheid van Venray en onze dorpen.

Venray heeft zich in de loop van de eeuwen ontwikkeld van een kleine nederzetting tot een grote kern in de regio Noord Limburg. Bijzonder karakteristiek zijn het historisch centrum, de oude bebouwingslinten en de verscheidenheid aan dorpen.

In het centrum is de ruimtelijke kwaliteit belangrijk voor de ondernemers, inwoners en bezoekers van het centrum. Markant qua uitstraling is de bebouwing aan de Grote Markt, met onder meer de Petrus Bandenkerk en het oude raadhuis; de Grotestraat met zijn monumentale bebouwing, de groene omgeving van Jerusalem met het stadspark en gemeentehuis.

Naast het centrum dragen ook de historische bebouwingslinten bij aan de beleving van Venray, alsmede de kenmerkende grote groengebieden: het St. Annapark, Servaasterrein, sportpark de Wieën, de voormalige kloostertuinen en stuifzandgebieden en het Vlakwaterbos.

De kwaliteit van de bebouwde omgeving laat op sommige plekken in onze gemeente te wensen over. Denk daarbij aan de leegstand van winkels, kantoren en maatschappelijk vastgoed. We zetten in op een goede herbestemming die past bij de kwaliteit en kansen van de omgeving. We voegen woningbouw, maar ook andere functies toe op de juiste plek en houden rekening met het bestaande groen.

❖ **Trots op ons landelijk gebied!**

Trots zijn we op ons landelijk gebied met een grote variatie aan natuurgebieden en landschappen.

Als gemeente zetten wij sterk in op het beschermen en versterken van het landschap en de natuurwaarden. We willen de biodiversiteit in zowel de natuurgebieden als het agrarisch gebied verhogen.

We verwachten dat de komende jaren veel agrarische bedrijven zullen gaan stoppen. Deze locaties komen leeg te staan (vrijgekomen agrarische bedrijfsgebouwen of VAB's) en kunnen voor verrommeling zorgen in het agrarisch gebied. We zetten daarom vooral in op het slopen van VAB's. Op locaties waar het passend is, bestaat ruimte voor hergebruik, bijvoorbeeld door kleinschalige bedrijvigheid en recreatieve voorzieningen.

Als we hiermee aan de slag gaan zorgen we dat verkeersveiligheid en bereikbaarheid hand in hand gaat met versterken van het landschap. Dit doen we door bij de inrichting van de (hoofd)wegen in het agrarisch gebied naast de verkeersveiligheid ook te kijken naar het landschap en de biodiversiteit in de bermen.

❖ **Samenhang tussen beschermen en benutten van ons landschap**

Het landschap draagt in belangrijke mate bij aan de identiteit van Venray. We zien echter ook uitdagingen.

De biodiversiteit en de kwaliteit van het landschap staan onder druk als gevolg van onder andere een intensief grondgebruik, schaalvergroting in de landbouw, verstedelijking en milieubelasting. Daarnaast moeten we rekening houden met nieuwe opgaven zoals de energietransitie. Duurzame energievoorzieningen hebben impact op de omgeving. In het Kader voor Opwekking Duurzame Energie (KODE) hebben wij een kader geformuleerd op welke wijze we omgaan met initiatieven voor zonne- en windenergie.

We houden bij nieuwe initiatieven zo veel mogelijk rekening met bestaande waarden zodat het landschap zoals we dat nu kennen niet in kwaliteit afneemt, maar behouden blijft of juist wordt versterkt. Ook is het van belang om bij initiatieven uit te gaan van het principe: samen de lasten, samen de lusten delen. Initiatiefnemers gaan met inwoners, bedrijven en grondeigenaren in gesprek aan de hand van een omgevingsdialoog. Initiatieven en projecten die invloed uitoefenen op ons landschap dienen zo veel mogelijk samen te gaan met andere opgaven, de zogenaamde meekoppelkansen.

Ook in de natuurgebieden hechten wij waarde aan landschappelijke en natuurlijke waarden. Voor de bestaande natuurgebieden herstellen en versterken wij de natuurkwaliteit gericht op het verbeteren van de biodiversiteit. Nieuwe natuur, bijvoorbeeld in de vorm van verbindingszones, voegen we toe ter versterking van de bestaande natuurgebieden. We hebben speciale aandacht voor Boschhuizerbergen als waardevol Natura 2000 gebied.

Wat gaan we doen:

- We stellen een ruimtelijk kwaliteitskader voor de hele gemeente (voor alle gebieden) op. Hierin leggen wij vast welke waarden en karakteristieken belangrijk zijn om te behouden, welke ontwikkelingen gewenst zijn en welke randvoorwaarden gelden om initiatieven mogelijk te maken.

Relatie met:

Thema's: *wonen, voorzieningen, recreatie en toerisme, duurzaamheid*

2.5 Ambities in regionaal perspectief

Venray is de 2^e stad van Noord-Limburg. Dankzij ons groot aanbod aan voorzieningen (op het vlak van winkelen, zorg en cultuur), de vele bedrijvigheid en de goede bereikbaarheid staan we regionaal stevig op de kaart. Om onze regionale positie te versterken, werken we samen met onze partners binnen en buiten de regio. Dit is ook nodig, willen we de grote opgaven en ontwikkelingen die op ons af komen (denk aan klimaatverandering en de overgang naar duurzame energie) het hoofd kunnen bieden. De fysieke leefomgeving houdt namelijk niet op bij de grens van de gemeente. Samen bereiken we meer.

Venray heeft al sinds jaar en dag een sterke regionale functie. Voor de inwoners van het noordelijk deel van Noord-Limburg en voor de aangrenzende Brabantse en Duitse gemeenten. Dit houdt verband met ons hoog voorzieningenniveau. Denk hierbij aan de mate van wonen, zorg en welzijn, winkelen en kunst en cultuur die aanwezig is in Venray. Venray ligt centraal in de driehoek Venlo-Nijmegen-Eindhoven. Ook op het gebied van werkgelegenheid (logistiek en maakindustrie) is de regionale functie sterk herkenbaar. Dit komt mede door de goede ontsluiting (A73, N270, Maaslijn en haven Wanssum) waardoor we onderdeel zijn van de logistieke hotspot Venlo-Venray. Maar ook door de strategische ligging op een hoger schaalniveau, tussen de Randstad en het Ruhrgebied. Venray maakt onderdeel uit van de twee centrale assen van Noord-Limburg: een energieke oost-west as, met focus op economie en ontwikkeling. En een kwalitatieve noord-zuid as, gevormd door Maas en Maasdal.

De positie als middelgrote gemeente maakt Venray ook kwetsbaar. Net als andere gemeenten met een soortgelijke omvang wordt Venray geconfronteerd met een grote dynamiek. Denk bijvoorbeeld aan de binnenstad waar de leegstand blijft aanhouden. Aan de trek van jongeren en hoogopgeleiden naar de grotere steden. Maar ook het (door vergrijzing, schaalvergroting) onder druk staan van specialistische voorzieningen als ziekenhuizen, hulpdiensten en culturele voorzieningen.

Met onze omgevingsvisie willen we beantwoorden aan deze ontwikkelingen. Onze vier ambities bieden perspectief voor een sterke regionale positie van Venray, nu en in de toekomst. Door in te zetten op onze identiteit en verscheidenheid, en door de samenwerking met andere overheden.

Onze vier hoofdambities in regionaal perspectief zijn:

- Groen wonen voor iedereen: Venray heeft een goed woon- en leefklimaat. We zetten in op een toekomstbestendige woningvoorraad, positieve gezondheid, vitale gemeenschappen en een groene woonomgeving die uitnodigt om te bewegen en te ontmoeten. Hiermee dragen we niet alleen bij aan het welzijn van de inwoners van

Venray, maar versterken we ook de aantrekkingskracht van ‘woonplaats’ Venray voor nieuwe inwoners uit de regio en daarbuiten.

- Een gezond Venray heeft de toekomst: We zetten in op schonere lucht, duurzame energiebronnen, kringlooplandbouw en het stimuleren van innovatie in de agrarische sector. Hiermee verbeteren we de gezondheid van onze inwoners en van onze natuur en maken we onze landbouw toekomstbestendig. En dragen we ons steentje bij aan de regionale opgaven op het gebied van de energietransitie, de landbouwtransitie en de klimaatadaptatie.
- Venray bloeit, bruist en boeit: Deze ambitie richt zich op een aantrekkelijk werk- en verblijfsklimaat. We zetten in op een bruisend centrum met een regionaal aanbod aan voorzieningen, een goed ondernemersklimaat, goede bereikbaarheid en een aantrekkelijk landelijk gebied. Zodat het prettig werken, verblijven en recreëren is voor al onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Venray, the place to be(e)!
- Natuurlijk Venray: Deze ambitie richt zich op behoud en versterking van de ruimtelijke kwaliteiten in onze gemeente. We zijn trots op het Venrays DNA: het land tussen Peel en Maas, met een grote verscheidenheid aan landschappen. We zijn ook trots op ons erfgoed en cultuurhistorie, die zich kenmerkt door de ondernemersgeest, de sterke banden met de (psychiatrische) zorg en de naoorlogse stedelijke groei.

Om bovenstaande ambities te bereiken, is regionale samenwerking onontbeerlijk.

Ontwikkelingen staan immers niet stil bij de gemeentegrens. Grote opgaven zoals de overgang naar een duurzame samenleving vragen om een gezamenlijke aanpak. Deze opgaven zijn tevens benoemd in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) van het Rijk en de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) van de provincie Limburg. Zo is Venray onderdeel van de Peelregio, die door het Rijk is aangewezen als NOVI-gebied. In de Peel komen heel veel opgaven samen, die elkaar beïnvloeden en ruimte vragen. Zoals de landbouw- en energietransitie, natuurherstel en de aanpak van droogte.

In regionaal verband hebben we onze gezamenlijke ambities vastgelegd in de Regiovisie Noord-Limburg ‘de gezondste Regio’. In de regiovisie is er gekozen voor één nadrukkelijke ambitie: het zijn van de gezondste regio. Deze ambitie sluit goed aan bij het profiel van Noord-Limburg, een regio met een sterke focus op gezonde voeding, innovatieve bedrijven, toerisme en vitale gemeenschappen.

Nationale Omgevingsvisie

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige inrichting en ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. In Nederland staan we voor een aantal dringende maatschappelijke opgaven. Denk aan periodes van droogte, afgewisseld met extreme regenval, de zeespiegelstijging, de overgang naar duurzame energie en de ruimte die nodig is voor windmolens en zonnepanelen. Maar ook de bouw van 1 miljoen nieuwe woningen om het woningtekort op te lossen, de groei en het bereikbaar houden van steden en plekken voor distributiecentra. En tot slotte het versterken van onze natuur en biodiversiteit, het behoud van ons landschap en de vitaliteit van onze landbouw.

Al deze ‘transities’ vragen aandacht en vooral ruimte. Ze moeten in samenhang bekeken worden, waarbij de omgevingskwaliteit centraal staat. Keuzen zijn onvermijdelijk, en de NOVI hanteert drie afwegingsprincipes:

- 1) Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies,
- 2) Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal, en
- 3) Afwentelen wordt voorkomen.

De belangrijkste keuzes in de NOVI:

- *een klimaatbestendige inrichting van Nederland.* Dat betekent dat we Nederland zo inrichten dat ons land de klimaatveranderingen aankan.
- *de verandering van de energievoorziening.* Bij de inpassing van duurzame energie hebben we oog voor omgevingskwaliteit.
- *de overgang naar een circulaire economie,* waarbij we tegelijk goed kunnen blijven concurreren en een aantrekkelijk vestigingsklimaat bieden.
- *de ontwikkeling van het Stedelijk Netwerk Nederland.* Hiermee sturen we op een goed bereikbaar netwerk van steden.
- *het bij elkaar plaatsen van logistieke functies* (bijvoorbeeld distributiecentra, datacenters) om hiermee de openheid en de kwaliteit van het landschap te behouden.
- *het toekomstbestendig maken van het landelijk gebied* in goed evenwicht met de natuur en landschap. We werken bijvoorbeeld aan de overgang naar de kringlooplandbouw.

Gebieden met veel gestapelde opgaven zijn aangewezen als NOVI-gebieden. Ook de Peelregio waar Venray deel van uitmaakt, is door het Rijk aangewezen als NOVI-gebied. De Peelregio krijgt naar verwachting ook bijzondere aandacht in het kader van het (in ontwikkeling zijnde) Nationaal Programma Landelijk Gebied.

Provinciale Omgevingsvisie Limburg

De Provinciale omgevingsvisie (POVI) Limburg borduurt voort op de grote transities (opgaven) die het rijk in de NOVI heeft benoemd: energie, klimaatadaptatie, stedelijk netwerk, landbouw, circulaire economie. Zij voegt daar het onderwerp 'digitalisering' aan toe. Daarbij maakt Limburg onderscheid in drie regio's. Venray maakt onderdeel uit van de regio Noord-Limburg.

De hoofdopgaven van de POVI zijn:

1. Een aantrekkelijke, sociale, gezonde en veilige leefomgeving
 - A. in stedelijk c.q. bebouwd gebied
 - B. in landelijk gebied
2. Een toekomstbestendige, innovatieve en duurzame economie (inclusief landbouwtransitie)
3. Klimaatadaptatie en energietransitie

Venray is in de POVI Limburg aangeduid als één van de stedelijke gebieden in Limburg (wonen, detailhandel, cultuur). Andere 'provinciale' ontwikkelingen en opgaven in Venray zijn: de ontsluiting richting Oost-Brabant via de N270, de ontwikkeling van de haven van Wanssum, de doorontwikkeling van de 'logistieke hotspot' Venlo-Venray, de klimaatadaptatie-aanpak 'Ooijen-Wanssum', de opwaardering van de Maaslijn en de verduurzaming van het agrofoodcomplex (NOVI-gebied De Peel).

De Limburgse principes

Voor het maken van een goede afweging tussen het beschermen én benutten van de fysieke leefomgeving zijn onderstaande Limburgse principes vastgesteld:

- A. De kenmerken en identiteit van gebieden staan centraal. Een gebiedsgerichte aanpak is de basis voor samenwerking met andere partijen en initiatiefnemers.
- B. Meer stad, meer land. Stedelijke functies worden geconcentreerd in compacte steden en dorpen. Landelijke gebieden worden als tegenhanger van de drukker stedelijke gebieden ontwikkeld.
- C. Zorgvuldig omgang met onze ruimte en voorraden, zowel onder- als bovengronds.

Om de hiervoor opgaven en bijbehorende ruimtelijke claims mogelijk te maken, start de provincie Limburg met een ontwerpend onderzoek voor de regio Noord-Limburg.

Regiovisie Noord-Limburg 'De gezondste regio'

De regio Noord-Limburg is het platform voor samenwerking en afstemming tussen gemeenten Venlo, Horst aan de Maas, Venray, Peel en Maas, Beesel, Gennep, Mook en Middelaar en Bergen. In de regiovisie is gekozen voor één nadrukkelijke ambitie: het zijn van de gezondste regio. Een voor de hand liggende ambitie, in een regio met een sterke focus op de productie van gezonde voeding, innovatieve bedrijven, toerisme en vitale gemeenschappen. Gezondheid is de verbindende schakel tussen de economische en sociaal maatschappelijke activiteiten van de regio.

Onze regionale ambitie wordt gedragen door 6 pijlers:

1. Gezond ondernemen: Ondernemen en Innoveren
2. Gezond zijn en gezond blijven: Vitaal en Gezond
3. Gezond leven: Toerisme en Leisure
4. Gezonde leefomgeving: Landelijk gebied
5. Gezond verbinden: Mobiliteit en Logistiek
6. Gezond leefklimaat: Energie en Klimaat

Voor de uitvoering van deze ambitie heeft de regio samen met de provincie Limburg een investeringsagenda opgesteld. Provincie Limburg en de regio Noord-Limburg hebben vervolgens ook een afspraak gemaakt met het Rijk om de welvaart te versterken. Dit wordt de regiodeal genoemd.

3 Gebieden

De gemeente Venray kent verschillende typen gebieden. Ieder gebied ziet er anders uit of kent andere activiteiten die er plaatsvinden. Zo wordt er in het ene gebied vooral gewoond en in het andere gebied vooral gewerkt. De activiteit die in een gebied plaatsvindt, bepaalt in grote mate wat we in een gebied belangrijk vinden en wat we met een gebied willen in de toekomst.

Het landelijk gebied verdelen we in twee deelgebieden, namelijk Natuurgebied en Agrarisch gebied. Dit doen we omdat de doelen en opgaven in deze gebieden sterk verschillen. In de natuurgebieden ligt de nadruk vooral op het beschermen en behouden van de natuurwaarden. In de agrarische gebieden komen, naast agrarische activiteiten, nog veel andere activiteiten samen. Dit leidt tot de volgende gebiedsindeling in de omgevingsvisie (die later weer een vertaling kan krijgen naar het omgevingsplan):

Een bijzonder element vormen de verbindingen (Maas, spoorlijn, wegen, beken) die de gebiedstypen doorsnijden en vanuit de functie invloed hebben op de gebiedstypen. Daarnaast kent Venray nog een aantal bijzondere gebieden, zoals de vliegbasis, de TBS kliniek, begraafplaatsen of het circuit de Peel die niet direct onder bovenstaande indeling te scharen zijn, maar wel een relatie hebben met het omliggende gebied. Ook de recreatiegebieden maken vaak onderdeel uit van het gebied waarin ze zijn gelegen (bijvoorbeeld campings in het agrarisch gebied).

3.1 Centrum Venray

Het centrum van Venray is het middelpunt van onze gemeente. Met een groot aanbod aan culturele voorzieningen, horeca en winkels is ons centrum aantrekkelijk voor de wijde omgeving. In het toekomstig Venray versterken we dit aanbod. Horeca en beleving krijgen een riant plek in ons kernwinkelgebied. Bij de herinvulling van leegstaand vastgoed, met name aan de randen van het centrum komt er meer ruimte voor wonen. We gaan in Venray voor een juiste balans tussen wonen en beleving. Rekening houdend met het klimaat zien we in het toekomstig Venray ook meer groen in ons centrum.

1. Waar staan we?

Het centrum van Venray ligt, als een spin in het web, centraal binnen de kern. Ons centrum kent een duidelijke structuur, een historische uitstraling en voorziet toch in een compleet

voorzieningenaanbod. Er is sprake van een buitenring (de Singels) en een binnenring (Raadhuisstraat, Julianasingel, Langeweg, St. Jozefweg). Het centrumgebied is het gebied dat zich binnen de binnenring bevindt. Het is een dynamisch en bruisend gebied, waarin historie, winkelen, cultuur, evenementen, horeca, recreatie, werken en wonen samen komen. Ons centrum kent weinig groen, alleen aan de noordzijde ligt het vernieuwde stadspark naast de Grote Kerk. Via de tuin van het gemeentehuis, de Engelse tuin en Jerusalem zet dit groen zich voort richting het St. Annapark ten noorden van het centrumgebied.

Van oorsprong heeft het centrum een relatief kleinschalig kerngebied met een compacte structuur, gevormd door historische wegen en pleinen. Het kernwinkelgebied bestaat uit de twee pleinen (Grote Markt en Henseniusplein) waar de horeca op geconcentreerd is, met daartussen een verbindingslus. De Grotestraat (oostzijde) vormt het hart van het kernwinkelgebied. Hier concentreren zich de bezoekersstromen en zijn de belangrijkste winkels gelegen. De Schoolstraat als parallelstructuur aan de Grotestraat completeert de winkellus. De aanloop in het westelijk deel van het kernwinkelgebied (onder andere de Bleek) is minder groot, ondanks dat zich hier de twee supermarkten met de grote parkeerterreinen bevinden. De aanpak van leegstand heeft hier prioriteit.

Naast het winkelaanbod hebben we in Venray een uitgebreid aanbod aan horeca, diensten en leisure. Het centrum van Venray heeft daarnaast ook een groot aanbod aan culturele voorzieningen. Naast de vernieuwde schouwburg is er de bioscoop en het Venrays museum en vlakbij het centrum ligt het Odapark voor moderne kunst. Tot slot zijn er plannen voor vernieuwing en verplaatsing van de bibliotheek.

In het centrum wordt ook veel gewoond, boven winkels en in de woningen en appartementencomplexen rondom het kernwinkelgebied. De woontoren van de Gouden Leeuw is hier een goed voorbeeld van, maar ook het gebied rond Jerusalem en de Heuvelstraat. Langs de westelijke en oostelijke randen van het centrum liggen vooral grondgebonden woningen.

Lees hier meer over de woonwijk Centrum en de ambities. ([link](#))

Doordat er in het centrum een combinatie is van wonen, winkelen, werken en evenementen, leidt dit soms tot spanning. Geluid bij horeca(terrassen) en evenementen zijn zaken die horen bij een bruisend centrum, maar kunnen als overlast worden ervaren voor de bewoners.

2. Wat komt er op ons af?

- Veranderend consumentengedrag en digitalisering: het traditioneel winkelen verandert door de verdere toename van het internetwinkelen. Bezoekers komen niet meer puur voor het winkelen naar het centrum, maar juist voor de beleving. De behoefte aan fysieke winkels neemt af en hierdoor dreigt leegstand.

- Vergrijzing: door het toenemend aantal ouderen komen er andere woonwensen: kleiner wonen en dichterbij voorzieningen. Het vraagt ook om andere voorzieningen op het gebied van welzijn, zorg en cultuur.

- Klimaatverandering: er is sprake van toenemende droogte en hitte, maar ook wateroverlast. Met name de stenige plekken in het centrum dienen te worden aangepakt.

- Mobiliteit: nieuwe vormen van mobiliteit en toename van elektrisch vervoer vragen om andere voorzieningen in het centrum (bijvoorbeeld laadpalen).

3. Toekomstperspectief

Het centrum van Venray is het visitekaartje van de stad. We gaan voor een sterk en levendig centrum. Met de Centrumvisie hebben wij een duidelijk doel voor ogen: het binden en boeien van inwoners en bezoekers aan onze binnenstad, zodat ze vaker komen en langer verblijven. Dit bereiken we vanuit drie 'aanvliegroutes':

1. een **compacte** binnenstad: een overzichtelijk, compact kernwinkelgebied met duidelijke looproutes en bruisende pleinen
2. een **complete** binnenstad: een breed en divers aanbod aan winkels, horeca, cultuur voor verschillende doelgroepen, voor jong en oud
3. een **comfortabele** binnenstad: een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte met aandacht voor het historisch karakter en de gevels van panden.

Het centrum van Venray krijgt in de toekomst een bredere rol: naast detailhandel en horeca worden ook (weer) wonen en werken, zorg en diensten, ambacht en cultuur belangrijke dragers. Het voorkomen en invullen van leegstaande (winkel) panden heeft prioriteit. De gemeente blijft dit de komende jaren stimuleren en faciliteren (onder andere door middel van de stimuleringsverordening Centrum en de stichting Streetwise), in nauwe samenwerking met ondernemers en vastgoedeigenaren.

Het kernwinkelgebied wordt verder versterkt door in te zetten op beleving, inrichting (meer groen in de stad) en de verbinding met kunst en cultuur. De historie van Venray zal meer zichtbaar en benut worden. De historische panden onder andere aan de Grotestraat, de historische schil rondom de Petrus Bandenkerk en een prachtig stadspark gelegen binnen de kloostermuren maken dat we ons onderscheiden van andere winkelgebieden. Het is de opgave om dit soort kwaliteiten uit te nutten, te versterken en te verbinden met elkaar.

Bij de herinvulling van leegstaande (winkel) panden, met name aan de randen van het centrum leggen we de nadruk op wonen. We krijgen te maken met een sterke vergrijzing waardoor er meer vraag komt naar wonen in de binnenstad, voornamelijk naar appartementen en huurwoningen. We hebben hierbij aandacht voor een goede balans tussen een rustig woonklimaat aan de randen van het centrum en voldoende reuring in het kernwinkelgebied.

In ons toekomstig centrum zien we tenslotte pleinen, parkeerterreinen, daken en gevels vergroenen. De vergroening van het Gouden Leeuwplein is hier een goed voorbeeld van. We geven de fietser en wandelaar in het centrum meer de ruimte. Er zijn al drie nieuwe wandelroutes vanuit het centrum uitgezet: naar het Odapark, naar het St. Annapark en naar het St. Servaasterrein. Onze ambitie is om zowel de wandel- als fietsroutes naar en in het centrum verder uit te breiden.

4. Wat gaan we doen: (uitklapschermpje)

- we zetten in op meer ruimte voor groen

In het centrum van Venray komt meer ruimte voor groen. We voegen, waar mogelijk, meer groen toe en zorgen we voor het behoud van kwalitatief goed groen. Dit draagt bij aan onze ambitie om meer te sporten, te bewegen en elkaar te ontmoeten. Maar ook wateroverlast en hittestress wordt hiermee bestreden. Zo is de verwachting dat de parkeerbehoefte in de toekomst afneemt. Deze ruimte is uitermate geschikt om in te zetten voor groen en bomen. Ook stimuleren we pandeigenaren om bij verbouwingen te investeren groenere tuinen, daken en gevels.

- we stimuleren duurzame mobiliteit

We zetten in op aantrekkelijke fiets- en looproutes in en naar het centrum. We vergroten de bereikbaarheid voor de fiets, door onder andere meer en veiligere stallingsmogelijkheden. Er is naar verwachting minder ruimte voor auto's nodig in het centrum, daarvoor herijken we de beleidsnota parkeernormen. Daarnaast zorgen we voor een betere verbinding tussen het centrum en het station.

- we behouden ons cultureel erfgoed

Wij maken ons cultureel erfgoed beter zichtbaar en zorgen voor een goede balans tussen beschermen en benutten. Om leegstand van monumentale en/of karakteristieke gebouwen te voorkomen, kijken we naar de mogelijkheden voor het verruimen van de functies. Ook stellen we een nieuw subsidiekader voor erfgoed/monumenten op.

- we zetten in op meer woningen in de leegstaande panden

Meer woningen in de leegstaande panden aan de rand van het centrum. In het kernwinkelgebied zorgen we voor het behoud van voldoende reuring. Door het woongedeelte meer te scheiden van het kernwinkelgebied zorgen we voor een juiste balans tussen prettig wonen en een levendig centrum. We stellen subsidiemogelijkheden beschikbaar voor de verplaatsing en/of transformatie van winkel- en horecapanden (stimuleringsverordening Centrum). We hanteren regels voor geluid (normen en maximaal aantal dagen) bij horeca en evenementen via de regeling *Geluid bij horeca, horeca gerelateerde festiviteiten en evenementen*. Verkeer- en geluidsoverlast door laden en lossen gaan we tegen door het hanteren van venstertijden en het stimuleren van elektrisch vervoer en/of stadsdistributie.

- we stimuleren uitbreiding van dagrecreatieve voorzieningen

Om de regiofunctie van Venray te behouden, willen we het aanbod in het centrum uitbreiden met dagrecreatieve aanbieders voor het hele gezin. Denk hierbij niet aan grote attracties, maar aan meer kleinschalige aanbieders (bijv. een escape room, indoor golf). Bezoekers worden naar het centrum van Venray getrokken door het brede aanbod aan detailhandel, horeca en leisure.

- we besteden aandacht aan de fysieke en sociale veiligheid

Sociale veiligheid houdt in dat men zich beschermd voelt in de openbare ruimte. Met name in de driehoek Paterslaan, Henseniusstraat en Langstraat is (sociale) veiligheid een aandachtspunt, doordat in een relatief klein gebied uiteenlopende en soms conflicterende functies zijn ondergebracht. Aan de hand van een integrale verkenning onderzoeken we welke maatregelen haalbaar en gewenst zijn.

- we stellen een Transitievisie warmte op

Met de Transitievisie warmte onderzoeken we hoe woningen of andere gebouwen in het centrum van aardgas naar duurzame manieren van verwarmen en koken kunnen overgaan en wat er nodig is om dit te realiseren. Belangrijk hierbij is dat we deze keuzes maken samen met de pandeigenaren en bewoners. De Transitievisie warmte is eind 2021 gereed.

3.2 Woongebieden

Venray en de dorpen kennen een fijn woonklimaat. Tegelijkertijd kent onze gemeente een woningtekort. Zowel voor jongeren als voor ouderen. Wij willen bouwen voor behoefte en sturen op meer kwaliteit van woningen. Oplossingen zien wij in het bouwen van woningen die meer aansluiten bij het toekomstperspectief. Een vooruitblik in de toekomst laat ons zien dat: er voldoende groen en ruimte is waar Venraynaren elkaar dicht bij huis kunnen ontmoeten en er passende woningen zijn voor jong en oud.

1. Waar staan we?

De kern Venray

In de kern Venray wonen meer dan 30.000 inwoners. Venray is opgebouwd uit verschillende woonwijken die elk hun eigen opbouw en architectuur hebben. We kennen in Venray een gebied binnen de binnenring, namelijk het centrum. Verder bestaat Venray uit een compact deel binnen de singels en nieuwe woongebieden buiten de singels (in alle vier windrichtingen), met de Brabander als meest recente uitbreidingswijk.

Het is niet de verwachting dat er in de toekomst nog veel aan woongebied zal worden uitgebreid. Wel is sprake van herinvulling van een aantal grootschalige binnenstedelijke locaties, zoals het St. Annapark, de herontwikkeling op het St. Servaasterrein, de locatie van het ziekenhuis en mogelijk ook het noordelijk deel van De Brier.

In de woongebieden bevinden zich naast de woningen ook allerlei voorzieningen zoals scholen, speel- en groenvoorzieningen. Er zijn drie wijkwinkelcentra in de kern Venray: in Landweert, Veltum en Brukske. Aan de zuidzijde van de kern Venray ligt het gebied de Wieën, een grootschalig sportcomplex.

De groenstructuur binnen de woongebieden van de kern Venray wordt met name bepaald door een reeks van (sport-)parken tezamen met de groene uitstraling van de twee instituutsterreinen. Aan de noord- en westkant zorgen de twee grote groengebieden St. Annapark en het Vlakwaterbos voor een verbinding met het beekdal van de Loobeek. Daarnaast vormen de volwassen bomenrijen die de vele lanen en de singels begeleiden, een sterke groene structuur.

De kern Venray bestaat (naast de wijk Centrum) uit de volgende woonwijken: Centrum-West en Centrum-Oost, Brukske, Veltum, Vlakwater, Landweert, Smakterheide, St. Antoniusveld en De Brabander. Lees hier meer over de wijken en de ambities. ([links](#))

De dorpen

De gemeente Venray heeft 13 dorpen, die samen ca. 13.500 inwoners hebben. Deze dorpskernen zijn ook aangemerkt als woongebieden. Over het algemeen is het prettig wonen in de dorpen en zien we een dorps woonmilieu terug; ruim opgezet, lage woningdichtheid en veel groen. Vooral in de grotere dorpen zoals Ysselsteyn, Oostrum en Wanssum zijn nog veel voorzieningen aanwezig.

De dorpen zijn: Blitterswijck, Castenray, Geijsteren, Heide, Leunen, Merselo, Oirlo, Oostrum, Smakt, Veulen, Vredepeel, Wanssum en Ysselsteyn. Elk dorp heeft zijn eigen identiteit en ambities. Lees hier meer over de dorpen en de ambities. (links)

2. Wat komt er op ons af?

- Vergrijzing: een ouder wordende bevolking zorgt voor een andere vraag naar type woningen en een andere woonomgeving. Het vraagt ook om andere voorzieningen op het gebied van welzijn, zorg en cultuur. Sommige bestaande voorzieningen en het aantal vrijwilligers (verenigingsleven) komen onder druk te staan.
- Klimaatverandering: een toenemende hitte en pieken in de neerslag zorgen ervoor dat de woonomgeving hierop moet worden aangepast (meer ruimte voor groen en water).
- Energietransitie: om de overgang te maken naar energieneutraal zullen (bestaande) woningen moeten worden verduurzaamd en is meer ruimte nodig voor energievoorzieningen.
- Veranderende samenleving: een samenleving waarin eigen verantwoordelijkheid en zelfontplooiing belangrijk zijn (iedereen doet mee). Mensen wonen langer thuis en er is meer aandacht voor preventie en gezondheid. Voorkomen moet worden dat er een tweedeling ontstaat in de maatschappij of dat mensen vereenzamen.
- Mobiliteit: nieuwe vormen van mobiliteit en toename van elektrisch vervoer vragen om andere voorzieningen in de dorpen en wijken (bijvoorbeeld laadpalen, deelvervoer).

3. Toekomstperspectief

Onze woongebieden zijn over een aantal jaar veranderd in groene wijken en dorpen waar jong en oud over een woning beschikken die past bij hun levensfase en levensstijl. In het toekomstig Venray zien we voldoende betaalbare en voldoende nultredenwoningen. We zien een groene woonomgeving, bijzondere woonvormen en vitale gemeenschappen die voor elkaar zorgen. De mens staat centraal en onze inwoners hebben de kansen en keuzemogelijkheden om te kunnen deelnemen aan de samenleving. Denk bijvoorbeeld aan de toegang tot voorzieningen en vervoer.

Onze woningen zijn steeds meer energieneutraal. Zonnepanelen komen vaker voor in het straatbeeld, binnen in huis zien we meer duurzame vormen van verwarming terugkomen en in de wijk is ruimte voor collectieve energievoorzieningen. Er zijn veel inwoners die hun eigen huis en tuin vergroenen. Het belang van ons klimaat zien we ook terug in een woonomgeving die steeds groener wordt. Dit zorgt voor een verkoelend effect en minder wateroverlast en nodigt uit om te bewegen.

4. Wat gaan we doen: (uitklapschermpje)

- we sturen meer op woningkwaliteit

We zetten ons in het programma 'Koers op Wonen' in voor het oplossen van het urgente woningtekort en het verhogen van de woonkwaliteit. Dit doen we door te *versnellen*, *vergroten*, *veranderen* en *verduurzamen*.

- Versnellen doen we door proactief de voortgang van alle woningbouwplannen (bestaande en nieuwe) te bewaken en waar nodig actie te ondernemen om de uitvoerbaarheid te verhogen. We bevorderen de mogelijkheid van de starterslening.
- Vergroten van de bouwproductie door de komende 10 jaar 1.500 woningen bij te bouwen (gemiddeld ca. 150 per jaar). De eerste jaren maken we een inhaalslag door minimaal 200 woningen per jaar te realiseren.
- Veranderen doen we door vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. Dit doen we onder andere door het uitvoeren van een kwalitatief woningbehoefteonderzoek. Hierdoor ontstaat er een goed beeld van de behoefte aan type woningen in de toekomst. Veranderen doen we ook door: het aanpakken van leegstand in het centrum, meer sociale of middeldure huurwoningen, meer nultredenwoningen, meer variatie door bijzondere woon- en zorgvormen (bijvoorbeeld woonhofjes) en de huisvesting van bijzondere doelgroepen.
- Verduurzamen van de bestaande woningen door huiseigenaren te stimuleren tot het doen van duurzame investeringen (bijvoorbeeld isoleren). Bij 'gasloze' nieuwbouw kijken we eerst naar grootschalige oplossingen (zoals collectieve warme koude opslag) en dan naar individuele oplossingen (zonnepanelen en warmtepomp). Om als gemeente het goede voorbeeld te geven ondersteunen we een pilot circulair bouwen.

- we stemmen het aantal zorgvoorzieningen af op de doelgroepen

We stellen een woonzorgvisie op. Hiermee bepalen we de behoefte aan nultredenwoningen (inclusief benodigde aanpassing van de bestaande woningvoorraad) en aan woonzorgvormen (zoals verpleeghuizen en beschermd wonen).

- we realiseren voorzieningen om te bewegen en ontmoeten

we realiseren in de wijken en dorpen voorzieningen rondom sport en spel, ontmoetingsplekken en kleine ommetjes

Venraynaren kunnen elkaar dicht in hun eigen buurt ontmoeten. Voor de jongste generatie is er een goede spreiding van speelplekken. In ons Speelruimteplan kiezen we ervoor om niet alleen plekken te creëren met enkel toestellen, maar juist plekken met voldoende speel-, sport en ontmoetingswaarde in het gehele gebied van de openbare ruimte.

- we willen meer toegankelijk groen in alle woongebieden

We formuleren een streefdoel per wijk voor de gewenste toename aan openbaar groen en bomen. De aanpak van de vier stenige buurten Centrum, Bomenbuurt, Noordwest en West-Midden heeft prioriteit. In deze vier buurten streven we naar minimaal 10% meer groen of bomen. Zowel door meer openbaar groen als door het vergroenen van particuliere tuinen, gevels en daken. Bij nieuwe, grotere woningbouwplannen hanteren we een streefdoel van 20% (openbaar) groen en water binnen het plangebied. Het bestaande groen wordt zo veel mogelijk gerespecteerd en ingepast.

- we zetten in op behoud en toegankelijkheid van voorzieningen

In onze Kadernota Sociaal domein hanteren we als vertrekpunt het versterken van de omgeving en de sociale basisinfrastructuur. Die omgeving bestaat uit alle voorzieningen waar inwoners gebruik van kunnen maken (ook zonder dat ze een doorverwijzing of indicatie nodig hebben). Daarom vinden we het belangrijk dat er voldoende ontmoetingsplekken zijn en dat de huidige gemeenschapshuizen in stand worden gehouden. Bij nieuwe accommodaties zetten we in op clustering, multifunctionaliteit, samenwerking en duurzaamheid (denk bijvoorbeeld aan het energiegebruik van gebouwen).

- we besteden aandacht aan de fysieke en sociale veiligheid

In onze kwetsbare wijken zetten we in op een integrale, mensgerichte aanpak om de leefbaarheid te verhogen. Hierbij hebben we ook oog voor de spreiding van doelgroepen, wat gemengde wijken bevordert. We formuleren een integrale aanpak voor de wijk Centrum-West in gezamenlijkheid met de bewoners en gebiedspartners. Daarnaast zetten we ons in voor een goede verkeersveiligheid in de woongebieden, bijvoorbeeld door veilige fietsroutes van/naar de dorpen en rondom scholen.

- we willen overlast van houtstook beperken

In de APV (straks in het omgevingsplan) hanteren we regels voor het gebruik van hout- en pelletkachels, zoals het gebruik van schoon stookhout en het verbod op stoken als het windstil of mistig is. Daarnaast creëren we bewustwording door voorlichting en actieve communicatie over de stookalert/stookwijzer. We wijzen onze inwoners op hun zorgplicht; ook zij zijn verantwoordelijk voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving.

- we stellen een Transitievisie warmte op

Met de Transitievisie warmte onderzoeken we hoe de woongebieden in Venray van aardgas naar duurzame manieren van verwarmen en koken kunnen overgaan en wat er nodig is om dit te realiseren. Belangrijk hierbij is dat we deze keuzes maken samen met de woningcorporatie en eigen woningbezitters. De Transitievisie warmte is eind 2021 gereed.

- we bevorderen huisvesting van internationale werknemers

We zetten ons in voor voldoende en goede huisvesting van internationale werknemers. Hiermee gaan we illegale huisvesting tegen. Naast huisvesting willen we meer oog hebben voor integratie en zorg. We zijn bezig met een verkenning om tot een lokale integrale aanpak voor Venray te komen.

- we stimuleren duurzame mobiliteit

We stimuleren duurzame vervoersmiddelen. Dit zijn vervoersmiddelen die minder CO₂ uitstoten en ook zorgen voor minder geluidsbelasting. Denk aan elektrische auto's, scooters en fietsen maar ook deelvervoer. Dit houdt onder andere in dat er ruimte beschikbaar komt voor het plaatsen van laadpalen en stallingsmogelijkheden. Fietsroutes binnen Venray worden verbeterd door de aanleg van de Derde Ring. Om de dorpen van Venray bereikbaar te maken stimuleren we het initiatief van de Wensbus. Met name voor onze ouderen biedt de Wensbus een goede uitkomst, maar ook het willen en durven te fietsen op een e-bike. Wij bieden daarom valpreventietrainingen aan voor ouderen.

3.3 Werkgebieden

Onze bedrijventerreinen zijn belangrijk voor werkgelegenheid en welvaart in Venray. We maken in de toekomst voldoende ruimte op de bedrijventerreinen zodat bedrijven zich kunnen vestigen en blijven ontwikkelen. We kijken met een duurzame groene bril naar het verder ontwikkelen van de bedrijven. Venray stimuleert ondernemers om te verduurzamen en te vergroenen. De uitstraling van de bedrijventerreinen wordt hiermee toekomstbestendig. We investeren ook in de bereikbaarheid van de bedrijventerreinen, met dezelfde groene bril op. Bedrijventerreinen worden aantrekkelijker en duurzamer in onze gemeente. In lijn met onze ambitie Venray bloeit, bruist en bloeit!

1. Waar staan we?

De gemeente Venray heeft een groot aantal bedrijventerreinen. De bedrijventerreinen worden in de visie aangemerkt als werkgebieden. Ze liggen verspreid over het grondgebied, met name bij Venray en Oostrum maar ook in Ysselsteyn en Wanssum (haven). De gemeente Venray biedt hiermee ruimte aan behoud en groei van bestaande werkgelegenheid en bedrijvigheid.

Met 450 ha bedrijventerrein beschikt Venray over een relatief groot aanbod aan werkgebieden. Vooral de aanleg van de A73 in de jaren negentig van de vorige eeuw zorgde voor een economische impuls. Elk bedrijventerrein in Venray heeft zo zijn eigen segment en dat bepaalt ook mede de benodigde inrichting en de ruimtelijke kwaliteit van het terrein. Smakterheide, De Blakt en Witte Vennen zijn de grootschalige, industrieel-logistieke terreinen in Venray. Ook het grootste deel van het haven- en industrieterrein Wanssum valt onder deze categorie. De Hulst I, Vennendreef, Oude melkfabriek, Agrobaan Ysselsteyn en het oostelijk deel van Wanssum zijn te kenmerken als gemengde bedrijventerreinen (bedoeld voor het MKB); Keizersveld en De Hulst II zijn bedrijven- en kantorenparken. Tenslotte is De Brier aangewezen als stedelijk dienstenterrein waar plek is voor kantoren, volumineuze detailhandel en leisure voorzieningen.

Kenmerkend voor de meeste bedrijventerreinen zijn de veelal grootschalige bebouwing, blokvormige structuren, ruime wegen en veel versterking. Op de bedrijventerreinen is weinig (openbaar) groen aanwezig wat zorgt voor een sobere uitstraling.

De ruimtelijke kwaliteit en uitstraling van de bedrijventerreinen verschilt sterk van elkaar. Daarnaast geldt dat er ook binnen een terrein verschillen van kwaliteitsniveau zijn. De belangrijkste herstructureringslocaties in Venray zijn De Brier, De Oude melkfabriek, De Hulst I en delen van Smakterheide.

2. Wat komt er op ons af?

- Dalende beroepsbevolking: we hebben te maken met een sterke vergrijzing die gepaard gaat met een forse afname van de beroepsbevolking. Dit leidt ook tot een toenemende vraag naar internationale werknemers.

- Klimaatadaptatie: een veranderend klimaat zorgt voor hittestress en wateroverlast, ook in de werkgebieden. Dit vergt meer ruimte voor groen en water.

- Energietransitie: om de overgang te maken naar energieneutraal zullen bedrijven(terreinen) moeten worden verduurzaamd en is meer ruimte nodig voor energievoorzieningen.

- Circulaire economie: een duurzame economie, waarin we producten slim ontwerpen, hergebruiken, repareren en vervolgens recycleren, zodat de grondstoffen waarvan een product ooit gemaakt is opnieuw beschikbaar zijn. Om dit te bereiken moeten bedrijven samenwerken en hun processen (aan elkaar) aanpassen.
- Maatschappelijk verantwoord ondernemen: bedrijven dragen verantwoordelijkheid voor de maatschappij. Het bedrijf werkt niet alleen voor de winst (profit), maar heeft ook aandacht voor de mensen en de samenleving (people) en een duurzame omgeving (planet).
- Technologische ontwikkelingen: de toenemende digitalisering, robotisering, 3D printing en dergelijke zullen hun weerslag hebben op de manier hoe we werken en ondernemen.

3. Toekomstperspectief

De bestaande bedrijventerreinen zijn nagenoeg vol in Venray. De vraag naar beschikbare kavels blijft bestaan. De komende jaren geeft de uitbreiding van de haven Wanssum de economische ontwikkeling van Venray een impuls. Met de ontwikkeling van nieuwe/uitbreiding van bedrijventerreinen richten we ons vooral op het midden- en kleinbedrijf en op hoogwaardige/innovatieve bedrijvigheid. Grote logistieke bedrijven worden alleen toegestaan op de daarvoor aangemerkte plekken in Venray of elders in de regio.

We gaan uit van een goede milieuzonering op bedrijventerreinen. Zware activiteiten vinden in het midden en lichte bedrijfsactiviteiten vinden zoveel mogelijk aan de randen van bedrijventerreinen plaats (inwaartse zonering). We staan in principe geen nieuwe bedrijfswoningen toe en zetten de beschikbare instrumenten en regels in om overlast van emissies van bedrijven zo veel mogelijk te voorkomen (lucht, geluid en bodem).

De uitstraling van de bedrijventerreinen nemen we onder de loep. Wij nemen als gemeente het voortouw door actief aan de slag te gaan met het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de bestaande bedrijventerreinen. Wij verbeteren het openbaar groen en er komen betere loop- en fietsroutes op de bedrijventerreinen. Naast deze maatregelen stimuleren wij de ondernemers om zelf te verduurzamen. Zowel bij uitbreiding maar ook bij de vestiging van nieuwe bedrijven, onder andere door circulair ondernemen en het gebruik van zonnepanelen.

In Venray zien we een groene toekomst tegemoet voor de bedrijventerreinen en de ondernemers die hierop gevestigd zijn. Daarnaast zien we dat er ruimte is gekomen voor de huisvesting van internationale werknemers en dat het woon-werkverkeer een duurzaamheidsslag heeft gemaakt.

4. Wat gaan we doen: (uitklapscherm)

- we verbeteren de ruimtelijke kwaliteit van werkgebieden

We zetten ons in voor het verbeteren van (de kwaliteit van) de openbare ruimte en meer groen op de bestaande bedrijventerreinen in onze gemeente. Meer groen zorgt voor verkoeling, gaat wateroverlast tegen en bevordert de biodiversiteit. Hiervoor stellen we een plan van aanpak op. Ook de bedrijven zelf stimuleren we om hun percelen groener in te richten, met name als het zichtlocaties betreft.

- we bevorderen duurzame energie en circulaire economie

We zetten in op meer zonnepanelen op bedrijfsdaken. Met de Omgevingswet (in 2022) wordt dit een verplichting voor nieuwe bedrijfsgebouwen, maar we gaan ook het gesprek aan met bestaande bedrijven om hun panden te verduurzamen, bijvoorbeeld bij uitbreiding. Met de Transitievisie warmte worden gebouweigenaren betrokken bij het maken van keuzes voor duurzame manieren van verwarmen. Daarnaast vragen we bedrijven om hun bedrijfsprocessen zo circulair mogelijk in te richten, door het stimuleren van samenwerking in de keten en groene innovaties.

- we onderzoeken behoefte/ruimte voor nieuw bedrijventerrein

We ontwikkelen 30 ha nieuw bedrijventerrein. Er wordt onderzocht wat de behoefte bij (Venrayse) bedrijven is en wat geschikte locaties zijn binnen onze gemeente.

- we bevorderen duurzame mobiliteit

We stimuleren duurzame vervoersmiddelen (zowel voor woon-werkverkeer als vrachtverkeer) en deelfervoer en zorgen voor goede verbindingen van en naar de bedrijventerreinen. Er komen meer mogelijkheden om te wandelen en te fietsen op en naar onze bedrijventerreinen. We doen dit door goede fietsverbindingen aan te leggen, maar ook door met werkgevers in gesprek te gaan hoe zij hun werknemers kunnen verleiden om voor de fiets te kiezen. Vooral bij de vestiging van nieuwe bedrijven zien we hier kansen, bijvoorbeeld door het hanteren van flexibelere parkeernormen. Ook gaan we aan de slag met het ontwikkelen van mobiliteitshubs.

- we bevorderen huisvesting van internationale werknemers

We zetten ons in voor voldoende en goede huisvesting van internationale werknemers. Hiermee gaan we illegale huisvesting tegen. Naast huisvesting willen we meer oog hebben voor integratie en zorg. We zijn bezig met een verkenning om tot een lokale integrale aanpak voor Venray te komen.

3.4 Agrarische gebieden

Het agrarisch gebied is volop in ontwikkeling. Er spelen diverse onderwerpen in het agrarisch gebied zoals grootschalige agrarische bedrijvigheid, leegstand en ruimteclaims vanuit de energietransitie en klimaatverandering. Ook spelen er maatschappelijke discussies over voedselproductie, grondgebruik en biodiversiteit. Wij brengen in kaart hoe al deze functies naast elkaar kunnen bestaan. We gaan voor het toekomstbestendig maken van het agrarische landschap. Veiligheid en gezondheid zijn belangrijke pijlers hierin. Een gezonder woonklimaat realiseren we door het wonen beter te scheiden van veehouderijen. Voor een agrarisch gebied in evenwicht, waar toekomstige generaties in schone lucht kunnen genieten en recreëren.

1. Waar staan we?

Verreweg het grootste deel van het grondoppervlak in Venray is in gebruik van de landbouw, namelijk ruim 10.000 hectare wat bijna 70% van de totale oppervlakte is. Deze gronden zijn in deze visie aangeduid als agrarische gebieden. De gronden zijn vooral in gebruik voor de akkerbouw, volle grondtuinbouw en veehouderij. Er is sprake van een intensief grondgebruik. De agrarische sector is een belangrijke economische drager voor de gemeente Venray. In totaal zijn bijna 2.000 mensen regelmatig actief in de agrarische sector.

Ruim 60% van de bedrijven is gespecialiseerd in een vorm van veeteelt. Ongeveer de helft van de agrarische bedrijven bestaat uit varkenshouderijen en pluimveehouderijen. Intensieve veehouderijbedrijven komen vrijwel overal in Venray voor. De grote concentratie is rond Ysselsteyn, Heide en Leunen en in mindere mate ook rond Oirlo, Castenray en Vredepeel. De akkerbouwbedrijven komen vooral voor in de omgeving van Heide, Leunen, Oirlo, Ysselsteyn, Oostrum en Castenray. De boom- en sierteelt komt vooral in het oostelijk deel van de gemeente voor. Enkele bedrijven in Venray zijn gespecialiseerd in glastuinbouw.

In het agrarisch gebied van de gemeente Venray vindt relatief veel bewoning plaats. Ook in gebieden met varkenshouderijen en pluimveehouderijen. Het type woningen in het buitengebied is zeer divers. Een deel van de woningen bestaat uit bedrijfswoningen bij agrarische bedrijven. Het aantal voormalige boerderijen die in gebruik zijn als burgerwoning neemt toe.

2. Wat komt er op ons af?

- In het algemeen is er meer aandacht voor gezondheid en milieuthema's zoals luchtkwaliteit, geur en gezondheid. Vanwege de stikstofproblematiek is er meer aandacht voor de emissies bij de agrarische bedrijven.
- Stoppende bedrijven: de komende jaren krijgen we te maken met veel stoppende agrarische bedrijven, wat leidt tot veel vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's). Er ontstaat een risico op leegstand, verloedering en verommeling. Tegelijkertijd liggen hier kansen om het agrarisch gebied toekomstbestendig te maken en duurzaam te versterken.
- Schaalvergroting agrarische bedrijven: veel van de resterende bedrijven nemen in omvang toe (grootschalige bebouwing) om economisch succesvol te kunnen zijn. Zij groeien binnen de agrarische bedrijfstak en/of verbreden zich door andere bedrijvigheid toe te voegen.
- Ruimteclaims vanuit de energietransitie en klimaatverandering die kunnen leiden tot een veranderend landschap (zonnevelden, windturbines, waterberging).
- Veranderende eisen en inzichten: de landbouwsector dient te verduurzamen. Denk bijvoorbeeld aan kringlooplandbouw, waarbij de stoffen die gebruikt worden door de agrarische bedrijven ook weer teruggebracht worden in het gebied. Bij het grondgebruik is een verdere afstemming op de waterhuishouding noodzakelijk (functie volgt systeem).

3. Toekomstperspectief

In ons toekomstige agrarisch gebied zijn de functies tussen wonen en intensieve veehouderij meer gescheiden. In de kernrandzones en woonclusters wonen we met minder geuroverlast. In het overig agrarische gebied ligt de nadruk op landbouw. Deze gebiedsgerichte benadering zorgt voor een juiste balans tussen wonen, recreatie en veehouderij in het agrarisch gebied.

Het bouwen van woningen, de energietransitie en de mogelijkheid tot recreëren is in ons agrarisch gebied op de juiste plek ingepast en gaat niet ten koste van het landschap. Er blijft voldoende ontwikkelingsruimte voor de agrarische bedrijven.

Van verrommeling in ons agrarisch gebied is steeds minder sprake. Leegstaande agrarische bedrijven worden gesloopt. Er is meer ruimte voor de natuur. Zonne- en windparken zien we in het buitengebied gerealiseerd worden, maar alleen op plekken waar dit landschappelijk mogelijk is en met betrokkenheid van de bewoners.

Er zijn een groot aantal veranderingen gaande waardoor het agrarisch gebied wezenlijk gaat veranderen. Veelal wordt gesproken over een transitie van het landelijk gebied. Dit vraagt om een regie waarbij ingezet wordt op een samenhangende aanpak gericht op het landelijk gebied (agrarisch gebied én de natuurgebieden).

Bovenstaande uitgangspunten gaan we in samenhang nader uitwerken binnen het Programma Landelijk Gebied. Doel is de ontwikkelingen in het landelijk gebied in samenhang op te pakken en ons handelen als gemeente beter af te stemmen op de ontwikkelingen. Daarmee ontstaat meer grip op het proces en samenhang op de uitvoering, komen de partijen meer in positie en is de rol van de gemeente duidelijker.

4. Wat gaan we doen: (uitklapscherm)

- we zetten in op een gebiedsgerichte aanpak
We gaan onderzoeken welke gebiedstypen we onderscheiden, welk toekomstperspectief het heeft. Hiermee wordt duidelijk welke ontwikkelingsmogelijkheden in een gebiedstype wel acceptabel zijn en welke niet. Niet alles kan overal.
We brengen meer scheiding tussen veehouderij en bewoners in kern en woningen in het agrarisch gebied.
- we verbeteren het woon- en leefmilieu rondom veehouderijen
we verbeteren en borgen een goed woon- en leefmilieu voor omwonenden van veehouderijbedrijven en een afname van het aantal overlastlocaties. We nemen hiervoor verschillende maatregelen, zoals:
 - o We stellen een uitvoeringsplan Schone Luchtakkoord op en actualiseren de Geurverordening.
 - o We meten en monitoren de omgevingskwaliteit en benutten hierbij de innovaties (sensoren) en meetmethodieken die in ontwikkeling zijn.
 - o We passen de instrumenten en regels aan bij agrarische bedrijven om de luchtkwaliteit te verbeteren.
 - o We zetten in op het verlagen van de emissie bij bedrijven met verouderde stallen en het voorkomen van benutting van oude rechten op slechte locaties.
 - o We herijken en verbreden de huidige Ruimte voor Ruimte regeling.
- we zijn terughoudend met nieuwe woningen
Nieuwe woningen in het agrarische gebied staan we alleen toe in de kernrandzones en bestaande woonclusters. Wel is de omschakeling van bedrijfswoning naar burgerwoning mogelijk waar het kan. Daarnaast onderzoeken we welke ruimte kan worden geboden voor woonvormen die minder gangbaar zijn in het agrarisch gebied zoals generatiewonen of kleinere woonvormen.
- we kiezen voor een gebiedsgerichte aanpak van VAB's
De gebiedsgerichte aanpak voor vrijkomende agrarische bebouwing omhelst onder andere:

- We staan geen nieuwvestiging van agrarische bedrijven toe. Bedrijven die een nieuwe locatie willen kunnen gebruik maken van een bestaande leegstaande agrarische locatie, mits deze op een passende locatie ligt.
- We zetten in op slopen van leegstaande agrarische bedrijfsgebouwen (VAB's) om verrommeling en ondermijning te voorkomen. We herijken en verbreden de huidige sloopregeling. Voor een goede aanpak van ondermijning werken we samen met partners in de regio.
- Voor het behouden van economische bedrijvigheid in het agrarisch gebied staan we hergebruik toe op locaties waar het passend is. Voor hergebruik komen alleen kleinschalige niet-agrarische bedrijven in aanmerking. We staan geen nieuwe grootschalige niet-agrarische bedrijvigheid toe, dit hoort thuis op onze bedrijventerreinen. Voor bestaande bedrijven die willen vergroten, onderzoeken we welk instrumentarium we kunnen inzetten om verplaatsing te faciliteren.
- we staan beperkt grootschalige agrarische bedrijvigheid toe
We staan alleen grootschalige agrarische bedrijvigheid toe in gebieden waar het passend is op basis van de gebiedsgerichte aanpak. De huidige tegenprestatie bestaat uit een bijdrage aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit (landschappelijke inpassing, natuurontwikkeling, sloop gebouwen). Bij de invulling van deze tegenprestatiewillen we meer inzetten op een sloopverplichting. Met als doel dat per saldo een afname van bebouwing in het landelijk gebied ontstaat. We zijn terughoudend met het toekennen van zelfstandige locaties voor mestverwerking. Deze dient een toegevoegde waarde te hebben in het kader van de verdere uitwerking van de kringlooplandbouw.
- we benutten kansen van het agrarische gebied voor recreatie
We versterken de recreatieve structuren door het ontwikkelen van (thema) fiets- en wandelroutes. Ook versterken we recreatieve voorzieningen in relatie tot agrarisch gebruik. Bijvoorbeeld door het ontwikkelen van B&B's, Bed & Paard, vakantiewoningen en boerencampings. Daarnaast zetten we in op vitale en veilige vakantieparken en zorgen we voor een vermindering van overlast (onder andere van watersport zoals jetski's) langs de Maasoeveren.
- we versterken biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit
Met name bij de herinrichting van wegen kijken we naast de verkeersveiligheid ook naar het verbeteren van de biodiversiteit in de berm (door uitbreiden van het huidige gemeentelijk bermbeheer), het behouden en versterken van lanen en het versterken van het landschap.
- we zetten in op het verduurzamen van de landbouw
Een verdere ontwikkeling van agrarische bedrijven gaat gepaard met een verdere verduurzaming van de landbouw. We stimuleren en faciliteren kringlooplandbouw. Dit zal leiden tot een verbetering van de omgevingskwaliteit: verminderen van emissies (lucht en bodem), het verbeteren van de bodemkwaliteit, een bijdrage aan de landschappelijke kwaliteit en het sluiten van de kringloop.
- we hanteren de zonneladder
We hanteren de zonneladder en kiezen voor een evenwichtige ontwikkeling van zonneparken gekoppeld aan het landschapstype zoals in de KODE verwoord. We houden rekening met de ruimtelijke inpassing en de maatschappelijke afwegingen van zonne- of

windparken zoals in de KODE is aangegeven (zie thema Duurzaamheid). We evalueren en herijken de ambities uit de KODE (ook in relatie tot de RES). We kijken naar andere mogelijkheden voor duurzame opwekking van energie en op- of overslag van energie.

- we pakken klimaatverandering aan op grote en kleine schaal
We pakken de klimaatverandering aan met een mix van grootschalige en kleinschalige maatregelen. We gaan aan de slag met maatregelen tegen verdroging. Op grote schaal kijken wij naar buffering van water in beekdalen, op kleinere schaal houden we het water vast in boerenstuwten in kleine watergangen.
- we pakken verdroging aan door ander grondgebruik
We pakken de verdroging aan door een ander grondgebruik in het agrarisch gebied. Hierbij kijken we naar andere vormen van waterbeheer en ander grondgebruik. We passen onze teelten aan op de plek waar het ligt en volgen het natuurlijk systeem (functie volgt systeem).
- we verbeteren van de verkeersveiligheid
Door te onderzoeken hoe om te gaan met de combinatie van verschillende soorten verkeer op een weg (bijvoorbeeld tussen landbouwverkeer en fietsers) kan worden bekeken wat de mogelijkheden zijn om deze twee beter met elkaar kunnen laten “communiceren”.
- we bevorderen huisvesting van internationale werknemers
We zetten ons in voor voldoende en goede huisvesting van internationale werknemers. Hiermee gaan we illegale huisvesting tegen. Naast huisvesting willen we meer oog hebben voor integratie en zorg. We zijn bezig met een verkenning om tot een lokale integrale aanpak voor Venray te komen.

3.5 Natuurgebieden

Natuurgebieden zijn waardevol in allerlei opzichten. Ze hebben een ecologische waarde door de vele planten en dieren die in het gebied leven. Veel planten- en diersoorten dreigen te verdwijnen of zijn al verdwenen. Belangrijk is dat we biodiversiteit, natuur en landschapswaarden behouden. Niet alleen voor onze planten en dieren, maar ook voor de economische en sociale aspecten is dit van belang. De natuurgebieden in Venray bieden namelijk veel mogelijkheden op het gebied van recreatie. Per fiets, te voet of te paard, laat het landschap zich goed ontdekken en beleven. Recreatie en toerisme zorgt voor verbinding en het ontmoeten van elkaar. Het zorgt er ook voor dat Venray regionaal sterker op de kaart komt te staan. Want niet alleen de eigen inwoners kunnen genieten van toeristische activiteiten in onze natuur, het trekt ook bezoekers vanuit de regio aan. Daarnaast zijn natuurgebieden van groot belang in onze strijd tegen de effecten van klimaatverandering en de opslag van broeikasgassen als CO₂.

1. Waar staan we?

Venray ligt aan de oostflank van het Peelgebied en wordt in het oosten begrensd door het dal van de Maas. In het landelijk gebied liggen meerdere relatief grootschalige natuurgebieden in de vorm van bos, heide en vennen en beekdalen. Deze gronden zijn in deze visie aangeduid als

‘natuurgebieden’. De natuurgebieden in Venray liggen verspreid in het landelijk gebied. Binnen de gemeente ligt één Natura 2000 gebied: Boschhuizerbergen.

Veel huidige natuurgebieden zijn een restant van de ooit grote veen- en heidegebieden. De heideterrainen veranderden door overbegrazing met schapen in stuifzanden. Vanaf de 19e eeuw zijn deze gebieden bebost om verstuiving tegen te gaan. Ook werd het hout gebruikt in de mijnbouw. Zo ontstonden er bosgebieden op de (voormalige) stuifduinen binnen het esdorpenlandschap. Voor een deel zijn deze gronden reliëfrijk en is het oorspronkelijk landschap van stuifduinen herkenbaar. Hiermee ontstond als het ware een 'omslag' in het landschapsbeeld: van een open naar een meer gesloten landschapsbeeld, doordat grote delen werden ingesloten door bossen.

Niet alle natuurgebieden bestaan uit bos. Er zijn er een aantal heidegebieden bewaard gebleven: de Paardekop, met een reliëfrijke heidebebossing en een sterk verkaveld vennencomplex, Zwartwater, oorspronkelijk zeer waardevolle vochtige heide- en vengebied, de Rouwkuilen met voedselarm stuifveen met een bodem die bedekt is door een dikke laag veen en omgeven door bossen en de Heidsche Peel, een restant hoogveen met boerenkuilen. Bijzondere gebieden zijn ook stuifduingebied Boschhuizerbergen met omvangrijke jeneverbesstruwelen en het Landgoed Geijsteren.

Langs de Maas zijn de afgelopen jaren ingrijpende hoogwaterbeschermingsmaatregelen genomen (Maaspark Ooijen-Wanssum) die ertoe hebben geleid dat niet alleen de waterveiligheid sterk is toegenomen, maar ook de landschappelijke kwaliteiten en de natuurwaarden van het gebied een enorme impuls hebben gekregen.

De meeste natuurgronden zijn in handen van de gemeente Venray, Stichting Limburgs Landschap en Staatsbosbeheer.

Deze gevarieerde natuurgebieden en landschappen lenen zich goed voor toerisme en recreatie. De recreant kan gebruik maken van een uitgebreid routenetwerk voor wandelen, fietsen, ATB en menroutes voor paarden. Onderweg zijn diverse voorzieningen aanwezig in de vorm van parkeervoorzieningen, bankjes, een uitkijktoren en themaroutes.

2. Wat komt er op ons af?

- Klimaatverandering: hierdoor zijn bomen meer vatbaar voor ziektes en plaagdieren omdat ze kwetsbaar zijn geworden door de droogte.
- Afname biodiversiteit: door blijvende vermesting en verzuring van de bodem via de lucht (stikstof) neemt de kwaliteit van de natuur af en sterven soorten uit.
- Toenemende behoefte aan recreatie in de natuur, zoals wandelen, fietsen en mountainbiken.
- Stikstofproblematiek: Er wordt een landelijke Gebiedsgerichte Aanpak stikstof opgesteld met ondermeer maatregelen voor behoud van het Natura 2000 gebied Boschhuizerbergen.

3. Toekomstperspectief

In de toekomst zien we onze natuurgebieden weer opbloeien. De kwaliteit van bestaande natuurgebieden is versterkt en de biodiversiteit is verhoogd. Tussen bestaande natuurgebieden zijn robuuste verbindingen ontstaan. Er is de mogelijkheid voor iedereen om te genieten van onze natuur en er is ook nieuwe natuur in onze gemeente te ontdekken. Bijvoorbeeld het nieuwe Maaspark Ooijen-Wanssum.

De natuurgebieden zijn toegankelijk voor iedereen. Fiets- en wandelpaden en parkeervoorzieningen worden verbeterd en deels ook begaanbaar voor minder validen.

Op gepaste schaal vindt er recreatie plaats in de natuurgebieden. Via een recreatief zoneringsplan wordt de mate van recreatiedruk bepaald aan de hand van de draagkracht van de natuurgebieden.

De gebiedsgerichte aanpak voor de vermindering van de uitstoot van stikstof (onder aansturing van de provincie) leidt tot een versterking van de natuurkwaliteit van de Deurnsche Peel & Mariapeel, de Bult, Maasduinen en Boschhuizerbergen.

4. Wat gaan we doen: (uitklapscherm) (p)

- we behouden, herstellen en versterken de natuurkwaliteit
Het accent ligt op behouden, herstellen en versterken van de natuurkwaliteit in bestaande natuurgebieden. We zetten in op uitbreiding van het areaal wanneer dit is gericht op het robuuster maken van de bestaande natuur, versterking van de biodiversiteit en verbinden van bestaande natuurgebieden. De uitbreiding draagt tevens bij aan het vasthouden van water, het temperen van hoge temperaturen en het opslaan van CO₂. Hierbij hebben we speciale aandacht voor Boschhuizerbergen als waardevol Natura 2000 gebied.
- we pakken verdroging aan in natuurgebieden
We onderzoeken alternatieve vormen van natuurbeheer zoals waterbeheer, ecosysteembeheer en bosbeheer gericht op biodiversiteit. We gaan verdroging, vermesting en verzuring tegen.
- we versterken de recreatieve mogelijkheden
We versterken de recreatieve mogelijkheden en zorgen voor een betere spreiding in natuurgebieden. Toerisme en recreatie biedt mogelijkheden voor de lokale economie. We zetten in op de juiste balans tussen natuurbescherming en natuurbeleving (toerisme en recreatie). We stellen hiervoor een recreatief zoneringsplan op.
- we vergroten de toegankelijkheid van natuurgebieden
We zetten in op het veiliger en toegankelijker maken van bestaande fiets- en wandelpaden in natuurgebieden. We realiseren toeristische overstappunten (TOP's) en zorgen ervoor dat inwoners en bezoekers van Venray makkelijker de natuurgebieden bezoeken. We verbeteren de toegankelijkheid, ook voor mindervaliden.

Daarbij zetten we extra in op duurzame mobiliteit en gezondheid: we stimuleren mensen door het versterken van toeristische fietsroutes om met de fiets een natuurgebied bezoeken in plaats van met de auto. Door thema fiets- en wandelroutes en ruiterpaden aan te leggen stimuleren we de mensen tot bewegen.

4 Thema's

In een thema wordt besproken hoe we in onze gemeente om willen gaan met een bepaald onderwerp. Bij het thema 'Wonen' geven we bijvoorbeeld aan welke soort woningen we graag in **Venray** willen bouwen de komende jaren, maar ook wat we belangrijk vinden om fijn en veilig te kunnen wonen in onze gemeente. De andere thema's zijn Duurzaamheid, Gezondheid, Milieu, Economie, Bereikbaarheid, Voorzieningen, Recreatie en toerisme. De beleidskeuzes voor de verschillende thema's zijn verder uitgewerkt in de gebieden, waar zij gelden.

4.1 Wonen

In onze gemeente is het fijn om te wonen en leven. Dat noemen we ook wel een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. De kernen bieden verschillende kwaliteiten en omgevingen om te wonen (woonmilieus). Dit willen we graag zo houden. In dit thema beschrijven we hoe we dat gaan doen in het licht van toekomstige opgaven.

In de kern Venray wonen meer dan 30.000 inwoners. De woningvoorraad bestaat grotendeels uit eengezinswoningen, in verschillende woonmilieus. Meer richting het centrum vinden we ook gestapelde bouw (appartementen). Buiten de kern Venray liggen 13 kerkdorpen. Sommige hiervan zijn erg klein en hebben een (relatief) jonge geschiedenis. Qua inwoners variëren ze van ca. 220 inwoners tot ca. 2.350 inwoners. Elke kern heeft zijn eigen identiteit en kwaliteiten en vrijwel elke kern heeft ruime woningbouw mogelijkheden. Over het algemeen is het prettig wonen in de dorpen en zien we een dorps woonmilieu terug: ruim opgezet, lage woningdichtheid en veel groen.

Waar staan we?

Op 1 januari 2020 telt onze gemeente ca. 43.600 inwoners. Zij wonen in iets meer dan 19.000 woningen, waarbij het in zo'n 64% van de gevallen gaat om een koopwoning. De overige woningen zijn sociale en particuliere huurwoningen. Wonen Limburg, de grootste woningcorporatie heeft zo'n 5.100 huurwoningen in onze gemeente. Het grootste deel hiervan bevindt zich in de kern Venray.

Jaarlijks worden ruim honderd nieuwbouwwoningen opgeleverd, waarvan het grootste deel in kern Venray wordt gerealiseerd. Toch worden ook in de dorpen nieuwe woningen gebouwd; deels in de vorm van zelfbouw, deels zijn het projectmatige ontwikkelingen. Vrijwel elke kern heeft mogelijkheden voor woningbouw. De grootste plannen die nog ontwikkeld kunnen worden liggen in kern Venray. Het gaat hier om de afronding van de Brabander (cluster IV), St. Annapark en het Servaasterrein. Daarnaast worden de mogelijkheden onderzocht voor woningbouw op de locaties Viecuri en De Brier. In totaal gaat het bij deze plannen om bijna 1.000 woningen in diverse segmenten.

Wat komt er op ons af?

Net als veel andere gemeenten heeft onze gemeente te maken met een bevolking die steeds

ouder wordt en jongeren die wegtrekken uit de gemeente (vergrijzing en ontgroening). De Venrayse bevolking groeit nog tot en met 2035 (huishoudens tot 2040), daarna is er sprake van krimp. In 2040 zal een derde van de bevolking 65+ zijn (nu een vijfde), bovendien leven deze ouderen ook steeds langer (de zogenaamde dubbele vergrijzing). Het aantal eenpersoonshuishoudens stijgt tot 2040 met ongeveer 30%. Daarnaast neemt het aantal inwoners met een buitenlandse afkomst (waaronder internationale werknemers) toe. Deze veranderingen in de opbouw van de bevolking hebben grote gevolgen voor de woonopgave (soorten en aantallen woningen). Het leidt ook tot een grotere vraag naar zorg. Daarnaast is er sprake van een behoefte aan meer sociale huurwoningen in onze gemeente.

Door de energietransitie is het nodig dat we ook in woningen energie besparen. Dit kan bijvoorbeeld door bestaande woningen (nog) beter te isoleren. Nieuwbouwwoningen kunnen we bovendien zo bouwen dat deze zo goed mogelijk omgaan met energie. De uitdaging om woningen niet meer met gas, maar met duurzame brandstoffen te verwarmen heeft ook gevolgen voor de woningvoorraad en de betaalbaarheid daarvan. Het vergt ook voorzieningen op wijkniveau, bijvoorbeeld energieopslag en laadpalen.

Een veranderend klimaat kan leiden tot vaker en meer extreme neerslag of extreme droogte/warmte. Woonwijken moeten daarom voldoende ruimte hebben voor verkoelend groen en genoeg mogelijkheden bieden om regenwater op te vangen zodat het de grond in kan trekken. Een groene woonomgeving draagt ook bij aan ruimtelijke kwaliteit én aan positieve gezondheid (nodigt uit om te bewegen).

Wat willen we?

Venray gaat voor een aantrekkelijk en duurzaam woonklimaat. We zetten in op voldoende betaalbare woningen en nultredenwoningen zodat ouderen langer thuis kunnen blijven wonen. In de kern Venray richten we ons hierbij vooral op inbreiding en herontwikkeling; hier vindt 90% van de nieuwbouw binnenstedelijk plaats (in de dorpen is dat ca. 50%). Hierbij waken we ervoor dat er in de woonomgeving voldoende ruimte voor groen blijft om te bewegen en te ontmoeten. Ook ons veranderende klimaat vraagt om meer ruimte voor water en groen. We stimuleren inwoners van Venray om ook hun steentje bij te dragen aan het klimaat door hun eigen woning te verduurzamen en te vergroenen.

De gemeente Venray heeft de ambitie om in 2030 CO₂ neutraal te zijn. Voor de sector wonen gaan we ervan uit dat in 2030 de bestaande bouw 50% energieneutraal en 50% de helft energiezuiniger is.

We zetten ons in het programma Wonen 'Koers op Wonen' in voor het oplossen van het urgente woningtekort en het verhogen van de woonkwaliteit. Dit doen we door te *versnellen, vergroten, veranderen en verduurzamen*.

- Versnellen doen we door proactief de voortgang van alle woningbouwplannen (bestaande en nieuwe) te bewaken en waar nodig actie te ondernemen om de uitvoerbaarheid te verhogen. We bevorderen de mogelijkheid van de starterslening.
- Vergroten van de bouwproductie door de komende 10 jaar 1.500 woningen bij te bouwen (gemiddeld ca. 150 per jaar). De eerste jaren maken we een inhaalslag door minimaal 200 woningen per jaar te realiseren.
- Veranderen doen we door vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. Dit doen we onder andere door het uitvoeren van een kwalitatief woningbehoefteonderzoek. Hierdoor ontstaat er een goed beeld van de behoefte aan type woningen in de

toekomst. Veranderen doen we ook door: het aanpakken van leegstand in het centrum, meer sociale of middeldure huurwoningen, meer nultredenwoningen, meer variatie door bijzondere woon- en zorgvormen (bijvoorbeeld woonhofjes) en de huisvesting van bijzondere doelgroepen.

- Verduurzamen van de bestaande woningen door huiseigenaren te stimuleren tot het doen van duurzame investeringen (bijvoorbeeld isoleren). Bij 'gasloze' nieuwbouw kijken we eerst naar grootschalige oplossingen (zoals collectieve warme koude opslag) en dan naar individuele oplossingen (zonnepanelen en warmtepomp). Om als gemeente het goede voorbeeld te geven ondersteunen we een pilot circulair bouwen.

De vergrijzing en veranderingen in de zorg vragen om een andere kijk op het thema wonen in relatie tot de voorzieningen en de leefbaarheid in de wijken. De toenemende behoefte aan huisvesting van bijzondere groepen (denk aan statushouders, in- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang en beschermd wonen, huisvesting van jongeren via de jeugdwet) en aan levensloopbestendige woningen betekent een extra opgave voor het aanbod van betaalbare woningen, in een veilige en beschermde woonomgeving. We omarmen woonconcepten die een bijdrage leveren aan 'het zorgen voor elkaar'. Deze woonconcepten worden integraal afgewogen, waarbij we kijken naar de eisen vanuit toegankelijkheid en veiligheid. Hierbij hebben we ook oog voor de spreiding van doelgroepen, wat gemengde wijken bevordert. In onze kwetsbare wijken zetten we in op een integrale, mensgerichte aanpak om de leefbaarheid te verhogen. Daarnaast zetten we ons in voor voldoende en goede huisvesting van internationale werknemers. Hiermee gaan we illegale huisvesting tegen. Naast huisvesting willen we meer oog hebben voor integratie en zorg. We zijn bezig met een verkenning om tot een lokale integrale aanpak voor internationale werknemers in Venray te komen.

Per deelgebied betekent dit de volgende aanpak (lees hier meer over bij de deelgebieden):

In het centrum:

- We zetten in op meer woonfuncties aan de randen door transformatie van leegstaande panden.
- We zorgen voor de juiste balans tussen prettig wonen en een levendig centrum.
- We stellen een Transitievisie warmte op.

In de woongebieden:

- We verbeteren de woonkwaliteit door het bouwen van de juiste woningen op de juiste plek en het aanpassen van de bestaande woningvoorraad.
- We stellen een Transitievisie warmte op.
- We bevorderen goede huisvesting en integratie van bijzondere doelgroepen.
- We zorgen voor voldoende toegankelijk groen om te ontmoeten en bewegen.
- We besteden aandacht aan de fysieke en sociale veiligheid.

In de werkgebieden:

- We staan in principe geen nieuwe (bedrijfs)woningen toe op bedrijventerreinen.

In de agrarische gebieden:

- We verbeteren het woonklimaat door meer scheiding tussen wonen en veehouderij; nieuwe woningen staan we alleen toe in de kernrandzones en bestaande woonclusters.

Relatie met: Duurzaamheid, Gezondheid, Voorzieningen

4.2 Economie

Bij economie hebben we het over werkgelegenheid, ondernemerschap en het vestigingsklimaat in Venray. We kijken niet alleen naar de huidige stand van zaken, maar ook hoe we de economie op een steeds meer duurzame en circulaire manier kunnen inrichten. We kijken naar werken en ondernemen zowel op de bedrijventerreinen als op andere plekken in de gemeente.

Economie is een breed thema. Steeds belangrijker wordt de toekomstbestendigheid van de economie, omdat we werken aan een circulaire economie. Onder economie vallen de werklocaties, zoals het centrum (dit is verder uitgewerkt bij het thema voorzieningen), kantoorlocaties en bedrijventerreinen. Maar ook de agrarische sector. We kijken naar arbeidsmarkt en werkgelegenheid; is er voldoende en geschikt werk in de gemeente voor onze bewoners? Als laatste kijken we binnen dit thema naar het vestigingsklimaat, wat aangeeft hoe aantrekkelijk het is voor ondernemers en bedrijven om in de gemeente te ondernemen. Dit is gebaseerd op bijvoorbeeld bereikbaarheid, opleidingsniveau van bewoners, onderwijsaanbod en regels van de overheid.

Waar staan we?

In Venray hebben we veel verschillende soort bedrijven. Venray ontleent haar identiteit met name aan een sterke agribusiness, logistiek en productiesector. De belangrijkste sectoren qua werkgelegenheid zijn:

- 1) Vervoer en opslag
- 2) Zorg
- 3) Detailhandel
- 4) Metaalindustrie
- 5) Overheid
- 6) Welzijn
- 7) Landbouw
- 8) Groothandel

Circa 20% van alle werknemers zijn internationale werknemers; deze zijn vooral werkzaam in landbouw, industrie en logistiek. Het werkloosheidspercentage in Venray is laag, ca. 3,2% (in 2018).

Venray heeft al sinds jaar en dag een regionale functie mede door de centrale ligging in de driehoek Venlo-Nijmegen-Eindhoven. Deze regionale functie is sterk herkenbaar op het gebied van werkgelegenheid, logistiek (logistieke hotspot), zorg en welzijn, winkelen, onderwijs en kunst en cultuur. We zijn onderdeel van Greenport Venlo (met onder andere de Brightlands campus). Ook werken we op regionaal-economisch vlak intensief samen met onze Brabantse, Gelderse en Duitse partners.

Wat komt er op ons af?

Een belangrijke demografische ontwikkeling is de vergrijzing en ontgroening, die gepaard gaat met een forse afname van de beroepsbevolking. Naar verwachting neemt de 'grijze druk' (aantal werkenden per 65-plusser) de komende jaren sterk toe: van 3,1 in 2016 naar 1,5 in 2040. Dit leidt tot een toenemende vraag naar internationale werknemers.

Ook de technologische ontwikkelingen gaan razendsnel. De toenemende digitalisering, robotisering, 3D printing en dergelijke zullen hun weerslag hebben op de manier hoe we werken en ondernemen.

Een andere belangrijke ontwikkeling is het toekomstgericht en duurzaam ondernemen, meestal circulaire economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen genoemd.

Bij maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) draait het erom dat bedrijven ook onderdeel zijn van en een verantwoordelijkheid dragen voor de maatschappij. Hierbij werkt het bedrijf niet alleen voor winst (profit), maar hebben ze ook aandacht voor de mensen en samenleving (people) en een duurzame omgeving (planet). De consument verwacht dit ook steeds meer van bedrijven.

De circulaire economie is een duurzame economie, waarin we producten slim ontwerpen, hergebruiken, repareren en vervolgens recyclen, zodat de grondstoffen waarvan een product ooit gemaakt is opnieuw beschikbaar zijn. In een circulaire economie bestaat dus geen afval en worden grondstoffen steeds opnieuw gebruikt; de kringloop van grondstoffen is gesloten. Om dit te bereiken zullen bedrijven steeds meer samenwerken en hun processen op elkaar afstemmen.

Kringlooplandbouw is de circulaire economie gericht op de agrarische sector. Uiteindelijk wordt het voedselsysteem ingericht op het produceren zonder verlies van grondstoffen, een zorgvuldig beheer van bodem, water en natuur en een positieve impact op het milieu.

In het agrarisch gebied verwachten we ook veel bedrijven die stoppen omdat ze bijvoorbeeld geen opvolger hebben. Dit zorgt voor lege gebouwen (vrijkomende agrarische bebouwing, VAB's), waar een andere invulling voor nodig is, of sloop.

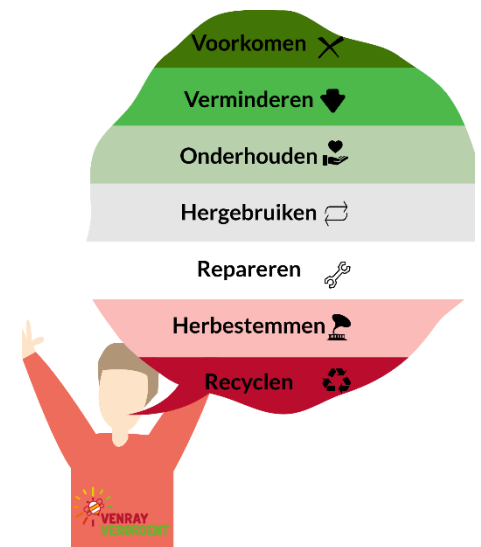
Ondermijning is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Wat willen we?

In 2035 is de circulaire werkwijze normaal geworden, ook bij alle ondernemers. Om dit te bereiken is in 2021 de Visie Circulaire Economie Venray en een bijbehorend uitvoeringsprogramma opgesteld. Hierin zijn vijf speerpunten leidend:

- bewustwording
- inkopen
- samenwerking
- verdienmodellen
- meten

Daarnaast hanteren we de circulaire ladder (zie afbeelding) om aan te geven hoe circulair een activiteit, project of proces is. Het hoogste niveau van circulaire economie verdient de voorkeur; het is het niveau waarin de meeste grondstoffen bespaard worden.

Concrete actiepunten voor circulaire economie staan in het uitvoeringsprogramma circulaire economie. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen drie doelgroepen, in plaats van deelgebieden:

- gemeente; waar hebben we zelf de meeste invloed op
- ondernemers en organisatie; het sluiten van ketens en samenwerkingsverbanden
- inwoners; als consument en gebruiker

We streven naar een aantrekkelijk werkklimaat voor ondernemers om zich te vestigen en te (blijven) ontwikkelen in Venray. Dit doen we door het bieden van gevarieerde werkgelegenheid en de beschikbaarheid, bereikbaarheid, verduurzaming en aantrekkelijkheid van werklocaties. Zo geeft de uitbreiding van de haven Wanssum de economische ontwikkeling van Venray een impuls. Grootschalige logistieke bedrijven laten we in principe alleen toe op De Blakt, delen van Smakterheide en Haven Wanssum (of elders in de regio). Nieuwe of uitbreiding van bedrijventerreinen is primair gericht op het midden- en kleinbedrijf en op hoogwaardige/innovatieve bedrijvigheid. We zetten ook in op doorontwikkeling en vitalisering van de toeristische verblijfsrecreatie.

Een betere aansluiting tussen werkgelegenheid en de arbeidsmarkt vraagt om een helder inzicht in vraag en aanbod. We volgen de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en werken aan een actieve werkgeversbenadering en het begeleiden van uitkeringsgerechtigden naar werk, onder andere via het StartersCentrum Limburg. Ook dragen we actief bij aan goede huisvesting én integratie van internationale werknemers.

Wij blijven inzetten op een goede regionale samenwerking onder andere binnen FoodNL, Greenports Nederland en de Agribusiness Region Niederrhein. De Investeringsagenda (regiodeal) en de uitwerking van NOVI gebied De Peel bieden hierbij enorme kansen. Maar ook de samenwerking met en tussen ondernemers onderling (bijvoorbeeld via een BIZ regeling) is van belang voor een voorspoedige economische ontwikkeling.

Concrete actiepunten voor de komende jaren worden in het najaar van 2021 uitgewerkt in een Uitvoeringsagenda/ Programma Economie. Hierin besteden we onder meer aandacht aan het versterken van het ondernemersklimaat, beschikbaarheid en kwaliteit van bedrijventerrein en een goede aansluiting met de arbeidsmarkt.

Ook de agrarische bedrijven bieden we de ruimte om te kunnen groeien in Venray, maar mensen moeten ook fijn kunnen wonen en recreëren. Dit vraagt om een nadere uitwerking waar welke ontwikkeling mogelijk is. In de kernrandzones ligt de nadruk op wonen, in het agrarische gebied is er ruimte voor landbouw. Agrarische ontwikkelingen rondom de kernen (Ysselsteyn, Leunen, Oirlo en Castenray) worden beperkt. Bedrijven zorgen ervoor dat ze minder geur, stof en geluid uitstoten. Voor het behoud van economische activiteiten in het agrarisch gebied zetten we in op hergebruik door kleinschalige niet-agrarische bedrijvigheid. Op locaties waar hergebruik niet wenselijk is, zetten we in op sloop. Daarnaast vinden we het belangrijk dat de bedrijven passen binnen de **kwaliteiten van het landschap**. Voor de agrarische sector willen we werken richting een *kringlooplandbouw*.

Het programma 'Transitie landelijk gebied' is begin 2021 gestart om deze aspecten in een stroomversnelling te brengen.

Per deelgebied betekent dit de volgende aanpak (lees hier meer over bij de deelgebieden):

In de werkgebieden:

- We gaan actief aan de slag met het verbeteren van de openbare ruimte en meer groen op bedrijventerreinen.
- We zetten in op duurzaam en circulair ondernemen.
- We stimuleren duurzame en actieve mobiliteit.
- We onderzoeken de behoefte aan en ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen.

In de agrarische gebieden:

- We werken een gebiedsgerichte aanpak uit voor het bepalen van de ontwikkelingsmogelijkheden van (agrarische) bedrijvigheid.
- We stimuleren en faciliteren kringlooplandbouw.
- We zetten in op sloop en/of kleinschalige niet-agrarische bedrijvigheid in VAB's; grootschalige niet-agrarische bedrijvigheid hoort thuis op bedrijventerreinen.

Relatie met: Duurzaamheid, Milieu, Recreatie en Toerisme, Voorzieningen

4.3 Gezondheid

Gezondheid in het kader van de Omgevingswet richt zich op drie perspectieven: het beschermen, het bevorderen en het faciliteren. Beschermen heeft te maken met de leefomgevingskwaliteit, zoals bijvoorbeeld geluid, fijnstof, geur en gevaarlijke situaties. Het bevorderen is gericht op de leefomgeving die gezondheid stimuleert. Denk aan een omgeving die uitnodigt om te bewegen. Het faciliteren heeft te maken met een omgeving die zelf- en die samenredzaam is, o.a. de toegankelijkheid en de veiligheid, parken en het buitengebied. In dit thema gaan we in op de aspecten bevorderen en faciliteren (zoals positieve gezondheid). De aspecten zoals hierboven genoemd onder beschermen (luchtkwaliteit, geluid en dergelijke) komen aan de orde bij het thema [milieu](#).

Waar staan we?

Om gezond te leven zijn allerlei dingen die we zelf kunnen doen, zoals gezonde voeding, voldoende slaap en hygiëne. Vanuit het sociaal domein zet de gemeente Venray derhalve in op preventie, bijvoorbeeld op scholen en via de stichting JOGG (Jongeren op gezond gewicht).

Als we het hebben over gezondheid binnen de omgevingsvisie, dan praten we juist over de delen die zich buiten afspelen. Denk daarbij aan spelen, sporten en bewegen. Hiervoor is voldoende ruimte in de buitenlucht nodig, bijvoorbeeld in parken en het agrarisch gebied. Ook goede zorg, lekker in je vel zitten en mee kunnen doen hoort hierbij. In Venray zijn diverse speelvoorzieningen en ruimte voor sport en recreatie. De kwaliteit van de leefomgeving is over het algemeen goed, maar er zijn wijken met relatief weinig (openbaar) groen, met name in/rondom het centrum van de kern Venray. Ook in het agrarisch gebied staat de kwaliteit van de leefomgeving bij een aantal dorpen en woonclusters onder druk, met name door de overschrijding van de geurnormen en zorgen over fijnstof.

Naast aandacht voor gezondheid in de woonomgeving richten wij ons ook op de sociale veiligheid. Sociale veiligheid houdt in dat men zich beschermd voelt in de openbare ruimte. Met

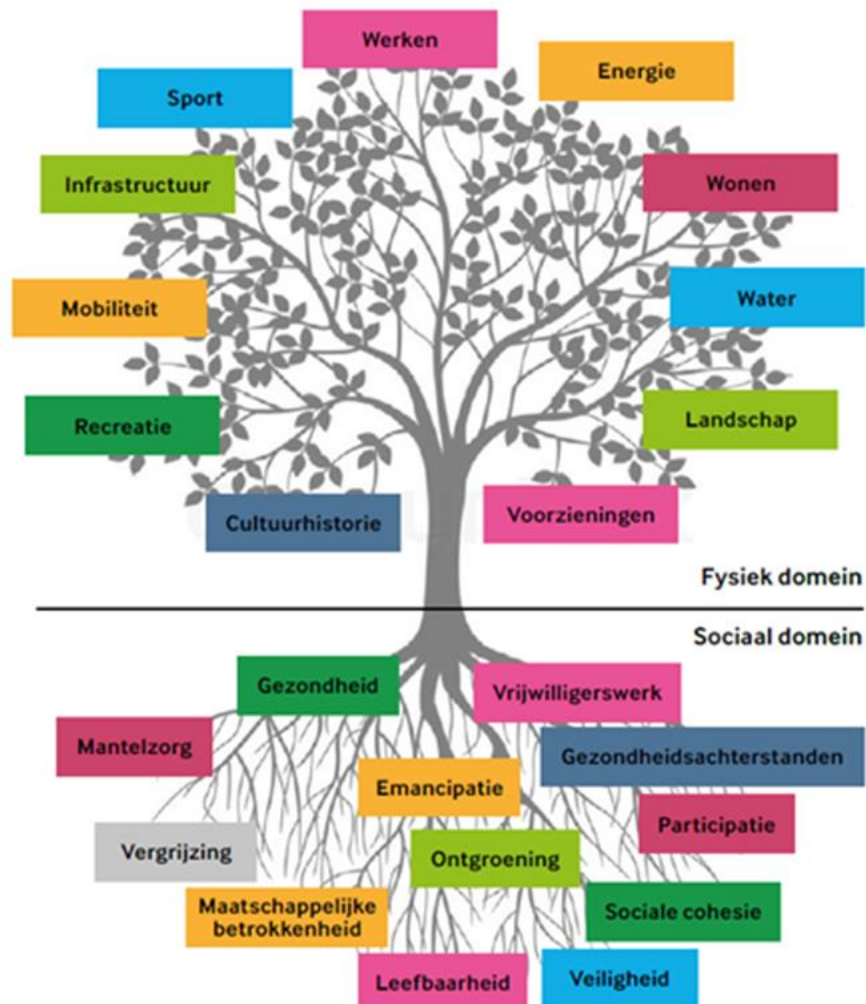
name in het centrum is sociale veiligheid een aandachtspunt. In de driehoek Paterslaan, Henseniusstraat en Langstraat kan het woon- en leefklimaat onder druk komen te staan, doordat in een relatief klein gebied uiteenlopende en soms conflicterende functies zijn ondergebracht. Ook in ons buitengebied is sociale veiligheid een aandachtspunt rondom de vakantieparken.

Wat komt er op ons af?

Er is een aantal ontwikkelingen dat op ons af komt en die invloed hebben op het thema gezondheid. We hebben het dan over de vergrijzing en de trend dat dat ouderen langer thuis wonen, afbouw van klinische bedden (onder andere ggz), aandacht voor 'positieve gezondheid' en toenemende behoefte aan mantelzorg.

Wat willen we?

In Venray vinden we het belangrijk dat er een goede verbinding ontstaat tussen het fysieke en het sociale domein en een afweging van de belangen. Onderstaande boom geeft dat duidelijk weer.

In de gehele regio Noord-Limburg speelt gezondheid een belangrijke rol. Venray zet zich dan ook samen met de regio in om de gezondste regio te worden. Hierbij maakt de regio gebruik van haar sterke punten: economische ontwikkeling op het gebied van agrofood, logistiek, maakindustrie, vrijetijdseconomie en kennisontwikkeling op deze gebieden met een accent op het gebied van voedsel en gezondheid. Gezamenlijk de krachten bundelen om te komen tot de ambitie: het zijn van de gezondste regio.

We zetten ons in voor een gezonde woning en woonomgeving en voldoende mogelijkheden voor iedereen om te bewegen en te ontmoeten. Dit betekent ook dat bij nieuwe ontwikkelingen het aspect (positieve) gezondheid vanaf het begin wordt meegenomen en bewoners hierbij worden betrokken.

Per deelgebied betekent dit de volgende aanpak (lees hier meer over bij de deelgebieden):

In het centrum:

- We besteden aandacht aan de fysieke en sociale veiligheid (aanpak driehoek).
- We gaan vergroenen.
- Er komt meer ruimte voor iedereen toegankelijke wandel- en fietsroutes.

In de woongebieden:

- We zetten in op het stimuleren van beweging, sport en spel ter bevordering van de fysieke en mentale gezondheid van Venraynaren.
- We stemmen het aantal voorzieningen af op de doelgroepen, ook in relatie tot vergrijzing en ontgroening en door de afbouw van klinische bedden ggz (andere woonvormen).
- We stimuleren ontmoeten en bewegen door voldoende groen in de wijken te realiseren. Zo kunnen bewoners gebruik maken van de groene wandelroutes die starten vanuit hun eigen wijk. Voor de jongste Venraynaren is er een goede spreiding van speelvoorzieningen in de wijken.
- Kleinschalige sport- en spelvoorzieningen komen terug in de gehele wijk of dorp.
- We besteden aandacht aan de fysieke en sociale veiligheid.
- We leggen we prioriteit op het gebied van verkeersveiligheid rondom scholen en bij veilige fietsroutes van/naar de dorpen en wijken.
- We stimuleren actieve mobiliteit zoals wandelen en fietsen.
- We stimuleren duurzame mobiliteit (meer elektrische vervoermiddelen, verbeteren gebruiksmogelijkheden, aanleg laadpalen).

In de werkgebieden:

- We zetten in op meer mogelijkheden om te wandelen en te fietsen op en naar onze bedrijventerreinen.

In de agrarische gebieden:

- We voorkomen verloedering en/of ondermijning bij vrijkomende agrarische bebouwing. Als gemeente kunnen we dit niet alleen oppakken, en is een aanpak met partners (in de regio) nodig.

In de natuurgebieden:

- Door voldoende fiets-, wandel en ruitersporen aan te leggen stimuleren we de mensen tot bewegen.
- We stimuleren mensen op een duurzame manier naar een natuurgebied te reizen, bijvoorbeeld met de fiets.

Relatie met: Milieu, Wonen, Recreatie en Toerisme, Voorzieningen

4.4 Bereikbaarheid

Met bereikbaarheid worden de mogelijkheden aangegeven, die bewoners hebben om zich te verplaatsen en deel te nemen aan activiteiten. Bewoners kunnen zich lopend verplaatsen, maar ook gebruik maken van vervoersmiddelen als de fiets, auto, bus en trein. Een goede bereikbaarheid zorgt ervoor dat bewoners gemakkelijk mee kunnen doen aan activiteiten en onderdeel kunnen zijn van de samenleving. Met activiteiten denken we aan onder meer recreëren, werken, winkelen en ontmoeten.

Het is belangrijk dat een plaats met verschillende transportmiddelen voor alle doelgroepen bereikbaar is: te voet, per fiets, met verschillende vormen van openbaar vervoer, met de motor en auto. Dit heet multimodale bereikbaarheid. Dit geldt voor alles wat zich binnen de gemeente afspeelt, maar ook voor de bewegingen van en naar de gemeente. Een goede (multimodale) bereikbaarheid draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en een sterk recreatief-toeristisch aanbod.

Waar staan we?

De verbindingen in onze gemeente (Maas, spoorlijn, wegen, beken) vormen een bijzonder element die de gebiedstypen doorsnijden en vanuit de functie invloed hebben op de gebiedstypen. De gemeente Venray bestaat uit verschillende kleine dorpskernen. De bereikbaarheid van deze kernen staat onder druk. Vanwege het ouder worden van onze inwoners is niet iedereen meer in staat om de fiets of auto te gebruiken als vervoersmiddel. Daarom zijn zij aangewezen op het openbaar vervoer of op een elektrische fiets. Vanwege een gebrek aan bereikbaarheid kunnen mensen minder goed deelnemen aan activiteiten en daardoor mogelijk eenzaam worden. Ook is het belangrijk dat mensen actief blijven bewegen, zodat preventief ervoor gezorgd wordt dat mensen vitaler blijven.

De afgelopen jaren zijn vele projecten uitgevoerd gericht op het verbeteren en veiliger maken van de infrastructuur voor alle soorten verkeersdeelnemers. In de projecten “Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum” en de “Via Venray” is veel aandacht uitgegaan naar autoverkeer en vervoer over water. Deze projecten waren grotendeels gericht op economische verbetering en (regionale) bereikbaarheid.

De komende jaren is het noodzakelijk het niet-gemotoriseerde verkeer (fietsen en lopen) nog meer in de spotlights te plaatsen. Deze vormen van vervoer sluiten beter aan bij de belangrijke aspecten als duurzaamheid, gezondheid en een inclusieve samenleving. Ook willen we ervoor zorgen dat ouderen vitaal blijven en veilig op de fiets kunnen en durven te stappen, zodat ze actief kunnen blijven meedoen.

Daarnaast zijn deze vervoersvormen beter aan te passen op de hedendaagse uitdagingen van beperkte beschikbare ruimte en hebben ze een positieve effecten op het terugdringen van de milieubelasting.

Wat komt er op ons af?

Er zijn steeds meer vormen van openbaar vervoer “op maat”. Inwoners kunnen thuis een (deel)bus bestellen om naar een bepaalde plek te reizen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden op het internet en de mobiele telefoon. We begrijpen dat het gebruik van internet en apps als lastig ervaren kan worden door oudere inwoners. Het is daarom belangrijk om deze doelgroep te helpen met het gebruik hiervan. Een voorbeeld hiervan is de start van een Trendsportal (het regionale samenwerkingsverband op het gebied van mobiliteit) project: Ouderen OV en MaaS, waar ook de gemeente Venray aan zal gaan deelnemen.

De elektrische auto en fiets worden steeds vaker gebruikt. Dit zorgt voor een andere inrichting van de openbare ruimte. Zo komen er oplaadpunten voor elektrische auto's en moeten de fietspaden breed genoeg zijn voor sneller fietsverkeer. Ook maken we in de toekomst vaker gebruik van deelmobiliteit. Dit biedt mogelijkheden op het gebied van bereikbaarheid. Iedereen heeft namelijk op deze manier beschikking over een (elektrische) auto of fiets. Daarnaast biedt het kansen hoe om te gaan met onze openbare ruimte. De komst van deelmobiliteit zorgt ervoor dat mensen kunnen overwegen om hun tweede auto weg te doen en daardoor ontstaat er in het straatbeeld weer meer ruimte voor groen of andere voorzieningen.

De geplande verdubbeling en elektrificatie van de Maaslijn, de spoorlijn tussen Nijmegen en Roermond, en de opwaardering van de stationsomgeving leiden tot een impuls voor het openbaar vervoer. Aandachtspunt hierbij is de verbinding tussen het station en het centrum van Venray. Daarom zetten we in op het stimuleren van ketenmobiliteit: het mogelijk maken van het gebruik van diverse vervoersmiddelen tijdens een reis. Dit houdt in dat je met de elektrische fiets naar het station kunt, daar stal je je fiets veilig en je vervolgt je reis met de trein richting je bestemming.

Wat willen we?

Wij willen dat bereikbaarheid geen obstakel vormt voor onze inwoners om deel te nemen aan de samenleving, conform aan de doelen van het regionale samenwerkingsverband Trendsportal. De hoofddoelstellingen van Trendsportal zijn:

1. Verhogen kwaliteit van leven: Mobiliteit zodat iedereen mee kan doen
2. Verbeteren verkeersveiligheid: Streven naar NUL verkeersslachtoffers
3. Aantrekkelijk mobiliteitssysteem: Robuust, attractief en betrouwbaar
4. Ondersteunen milieu- en energietransitie: Overschakelen op schone en stille mobiliteit
5. Verbeteren ruimtelijk-economische bereikbaarheid: Voor toerisme, agro, maak en logistieke sector

De regionale visie is lokaal vertaald in onze Netwerkennota “Uitgangspunten Netwerken Infrastructuur en Verkeer, fietsen en lopen in de spotlights!”. In deze netwerkennota is prioriteit gegeven aan het opstellen van een netwerk voor niet-gemotoriseerd verkeer (fiets en voetganger). Ons doel is dat fietsen en lopen een veilige en aantrekkelijke wijze van vervoer gaan worden voor alle inwoners en bezoekers van Venray en de kerkdorpen. Voor het stimuleren van fietsverkeer zetten we bijvoorbeeld in op de aanleg van ontbrekende schakels, het opwaarderen van kwalitatief mindere verbindingen of het verbeteren van de oversteekbaarheid van wegen. In de netwerkennota besteden we verder aandacht aan de netwerken voor gemotoriseerd verkeer: personenauto, vrachtverkeer en landbouwverkeer.

Naast infrastructurele maatregelen zoals het aanleggen van fietsverbindingen, gaan we ons ook richten op fietsstimuleringsprojecten onder verschillende doelgroepen. Zo willen we ervoor zorgen dat oudere inwoners ook veilig op de fiets durven te stappen, maar ook dat werknemers gestimuleerd worden om de auto te laten staan en ervoor kiezen om met de fiets naar het werk te gaan.

We streven ernaar dat alle inwoners op basis van gelijkwaardigheid toegang hebben tot mobiliteit. Het is daarbij belangrijk om regelmatig te achterhalen wat de inwoners van de gemeente Venray willen en kunnen. Op deze manier zorgen we dat inwoners ook daadwerkelijk gebruik maken van de faciliteiten.

Per deelgebied betekent dit de volgende aanpak (lees hier meer over bij de deelgebieden):

In het centrum:

- We vergroten de bereikbaarheid voor de fiets, door onder andere meer en veiligere stallingsmogelijkheden.
- We zorgen voor een betere verbinding tussen het centrum en het station. Zowel door de ruimte/infrastructuur anders in te richten als door het aanbieden van modaliteiten om te reizen, bijvoorbeeld door het aanbieden van deelvervoer.
- We hanteren wanneer mogelijk flexibelere parkeernormen die passend zijn bij de vormen voor duurzame mobiliteit. Daarbij zorgen we voor goede alternatieven, zoals goede fietsenstallingen en deelvervoer.

In de woongebieden:

- We versterken duurzame mobiliteit, zoals het gebruik van elektrische auto's, deelauto's, scooters en fietsen. Dit houdt onder andere in dat er ruimte beschikbaar komt voor het plaatsen van laadpalen en stallingsmogelijkheden.
- We zorgen dat onze dorpen beter bereikbaar zijn met een vorm van openbaar vervoer, zoals o.a. door (een verbeterde) inzet van de Wensbus en het stimuleren van fietsen onder ouderen. Wij bieden daarom valpreventietrainingen aan voor ouderen. Daarnaast ondersteunen we ouderen bij het gebruik van deelvervoer en het openbaar vervoer.
- We verbeteren (toeristische) fietsroutes door de aanleg van de Derde Ring Venray en (regionale) snelfietsroutes.

In de werkgebieden:

- We stimuleren woon-werkverkeer per (elektrische) fiets, deelvervoer en het OV. We doen dit door goede fietsverbindingen aan te leggen, maar ook door met werkgevers in gesprek te gaan hoe zij hun werknemers kunnen verleiden om voor de fiets te kiezen. Vooral bij de vestiging van nieuwe bedrijven zien we hier kansen, bijvoorbeeld door het hanteren van flexibelere parkeernormen.

In de agrarische gebieden:

- We versterken de recreatieve structuren (o.a. door aanleg van thema fiets- en wandelroutes).
- We verbeteren de verkeersveiligheid. Door te onderzoeken hoe om te gaan met de combinatie van verschillende soorten verkeer op een weg (bijvoorbeeld landbouwverkeer en fietsers) kan worden bekeken wat de mogelijkheden zijn om deze twee beter met elkaar kunnen laten "communiceren".

In de natuurgebieden:

- We maken de natuurgebieden beter toegankelijk en bereikbaar voor iedereen.
- We zetten daarbij extra in op duurzame mobiliteit; we stimuleren mensen (door het versterken van toeristische fietsroutes) om met de fiets een natuurgebied bezoeken in plaats van met de auto.

Relatie met: Duurzaamheid, Voorzieningen, Gezondheid, Economie, Recreatie & toerisme

4.5 Recreatie en Toerisme

Venray is het land tussen de Peel en de Maas. Per fiets of te voet laat het landschap zich goed ontdekken en beleven: een aaneenschakeling van natuurgebieden en platteland, verweven met kunst, cultuur en historie. Naast de stedelijke, grote kern met stadse voorzieningen, zijn er dertien dorpen binnen de gemeentegrenzen. De toeristisch-recreatieve sector is voor de regio van groot belang en de gemeente Venray draagt bij aan de regionale doelen van de vrijetijdseconomie. Want recreatie en toerisme bieden mogelijkheden voor de lokale economie. Hieronder beschrijven we hoe we dat doen.

Onder recreatie verstaan we alle manieren waarop mensen hun vrije tijd in vullen, naast hun dagelijkse verplichtingen zoals werken. Toeristen zijn mensen die recreëren buiten hun gebruikelijke leefomgeving.

Venray biedt vele mogelijkheden op het gebied van recreatie. Denk daarbij aan (thematische) wandel- en fietsroutes, terrasjes, campings, B&B's, winkels en cultuur.

Waar staan we?

Venray heeft veel moois te bieden aan eigen inwoners en aan gasten en toeristen. We kunnen trots zijn op de diversiteit van het landschap en de prachtige natuur waarover de gemeente beschikt. Er is veel (kleinschalig) erfgoed te vinden in de gemeente. Dit vertelt de geschiedenis en laat zien wie we als gemeente zijn. Het St. Annapark en Landgoed Geijsteren zijn hiervan mooie voorbeelden. Nieuwe ontwikkelingen, zoals Maaspark Ooijen-Wanssum maken het landschap nog mooier en zorgen ervoor dat het landschap beter beleefd wordt. In dit landschap is een aantal agrarische bedrijven te vinden waar bezoekers een kijkje kunnen nemen. Bedrijven zoals Kipster, Houbensteyn en St. Joseph Hoeve Wagyu-Farm laten de sector zien die voor Venray zo belangrijk is.

Binnen de gemeente is een rijk aanbod van grote en kleine evenementen te vinden. Dit draagt bij aan de sociale cohesie en verbindt inwoners en bezoekers met elkaar. Odapark en Duits Militaire Begraafplaats zijn niet alledaagse bezienswaardigheden en deze maken Venray onderscheidend. Tot slot het centrum van Venray met de stadse voorzieningen, dat maakt dat Venray een fijne gemeente is om te wonen, te leven en te bezoeken.

Wat komt er op ons af?

In de gemeente Venray zijn de meeste toeristische-recreatieve bestedingen gerelateerd aan het dagtoerisme (80%). Ongeveer 20% van de bestedingen zijn gerelateerd aan verblijfstoerisme (met name de hotels). Qua economische betekenis neemt de gemeente de vierde positie in de regio (achter Venlo, Horst aan de Maas en Peel & Maas). De bestedingen namen de afgelopen jaren af, met bijna 10%. Deze daling heeft ondermeer te maken met sluiting van vakantiepark Het

Roekenbosch en andere vraagpatronen. Ook het verblijfstoerisme heeft aan belang ingeboet. Per overnachting zijn de gemiddelde bestedingen juist wel hoog.

Het winkelaanbod in het centrum van Venray (net als in andere middelgrote winkelkernen) staat onder druk. Onze binnensteden veranderen. Door de komst van het internet is het traditionele winkelen veranderd. Bezoekers komen niet meer puur voor het winkelen naar een centrum, maar voor de beleving. Detailhandel wordt steeds meer aangevuld met cultuur, horeca en leisure. Ook in Venray is hier sprake van.

Daarnaast is de hang naar authenticiteit groot. We zoeken naar 'echte' en betekenisvolle ervaringen en producten. Hierbij spelen verhalen een belangrijke rol. Daarnaast groeit de vraag naar unieke belevingen. Beleving wordt steeds vaker aangeboden als (toeristisch) product.

Ook in het landelijk gebied is er sprake van grote veranderingen. Agrarische bedrijven zijn steeds vaker op zoek naar nieuwe inkomstenbronnen, en toerisme en recreatie is één van de mogelijkheden. Denk hierbij aan kleinschalige logies of een (boeren)camping dan wel een recreatieve invulling van een VAB (vrijkomende agrarische bedrijfsruimte).

Wat willen we?

Algemeen:

Als we kijken naar wat we zijn, dan is erfgoed de rode draad door het verhaal. Zowel landschappelijk gezien als in de verhaallijnen over schapen, kloosters en zorginstellingen. Venray is bij uitstek een plek waar mensen (met ideeën) afwijken van de standaard. De komende jaren zetten we algemeen in op:

- Het toeristisch-recreatief aanbod kwalitatief uitbreiden, zodat bezoekers graag naar Venray komen en dat de eigen inwoners trots maakt op wat de gemeente heeft te bieden. Venray is een plek waar bijzondere dingen de kans krijgen om te ontstaan. Denk daarbij aan Raceway Venray, het Odapark, de Duitse oorlogsbegraafplaats.
- Verblijfsrecreatie uitbreiden met kleinschalige initiatieven van goede kwaliteit. Bijvoorbeeld gasten kunnen overnachten op bijzondere locaties en in bijzondere verblijfsaccommodaties.
- Inzetten op mooie (thematische) wandel-fiets-ruiter en mountainbike routes.
- Versterking lokale samenwerking met Toeristisch en Recreatief Platform en Venray Bloeit.
- Versterking regionale samenwerking in het kader van het actieprogramma VTE Noord-Limburg.
- Aansluiten bij de regionale ambities Gezondste regio.

Per deelgebied betekent dit de volgende aanpak (lees hier meer over bij de deelgebieden):

In het centrum:

- We stimuleren uitbreiding van dagrecreatieve voorzieningen voor het hele gezin. Geen grote attractie, maar meer kleinschalig.

In de woongebieden:

- We maken fiets- en wandelpaden veiliger, ook voor de oudere Venraynaren.

In de agrarische gebieden:

- We bevorderen werkgelegenheid en economische groei door onze groene omgeving open te stellen aan gasten en toeristen.
- We spelen in op kansen in het landelijk gebied, zoals het toevoegen aan een gezinstrekker die past bij de identiteit van Venray en onderscheidend genoeg is ten opzichte van huidige aanbieders.
- We verrijken het agrarische gebied door bijvoorbeeld B&B's, Bed & Paard, vakantiewoningen en boerencampings. Dit zijn gezinstrekkers die passen bij de identiteit van Venray.
- We ontwikkelen thema fiets- en wandelroutes.

In de natuurgebieden:

- We bevorderen werkgelegenheid en economische groei door onze groene omgeving passend open te stellen aan gasten en toeristen. We zorgen ervoor dat toeristische activiteiten niet ten koste gaan van onze natuur.
- We zorgen ervoor dat natuurgebieden voor iedereen toegankelijk zijn, onder andere ook voor mindervaliden.
- We ontwikkelen thema fiets- en wandelroutes.

Relatie met: Bereikbaarheid, Economie, Voorzieningen, Gezondheid

4.6 Milieu

Milieufactoren hebben een grote invloed op de ruimtelijke kwaliteit van een gebied en vormen daarom ook een belangrijk onderwerp in de Omgevingswet. Het gaat om de milieufactoren luchtkwaliteit (fijnstof, geur en stikstof), geluid, straling en omgevingsveiligheid (voorheen externe veiligheid).

Onder milieu vallen de kenmerken van onze omgeving, die belangrijk zijn om ergens gezond en veilig te kunnen leven. Het gaat om de kwaliteit van de lucht, de bodem en het water (deze laatste twee komen aan bod bij de waarde 'water en bodem'). Ook hoeveel geluid en geur ergens wordt ervaren en de veiligheid in een gebied horen bij milieu. Een slechte milieukwaliteit (verontreinigingen, overlast door geur of geluid) kan leiden tot gezondheidsklachten of tot aantasting van flora en fauna. Het gaat bij het thema milieu om wat we buiten ervaren. Bij het thema (positieve) gezondheid gaat het juist om de keuzes en mogelijkheden van inwoners zelf (genoeg bewegen, gezond eten) en de inrichting van de ruimte (voldoende parken, groen en speelplekken). Hierover lees je meer bij het thema gezondheid.

Waar staan we?

Op dit moment leidt een aantal milieuaspecten tot aantasting of overlast, met name geur, geluid en fijnstof. Luchtkwaliteit is een milieuaspect dat nadrukkelijk in de aandacht staat. Met name op het gebied van fijn stof als gevolg van de intensieve veehouderij, verkeer en houtstook. Ook ervaren veel inwoners van Venray overlast van geur. De overlast wordt veroorzaakt door de veehouderijen in het buitengebied of door agrarisch gerelateerde activiteiten zoals mestverwerking en/of veevoederproductie. Tenslotte wordt overlast ondervonden van geluid

vanwege onder andere wegverkeer. Naast lokale en provinciale wegen is vooral de A73 een belangrijke veroorzaker van geluidsoverlast. Ook wordt - hoewel in mindere mate - geluidsoverlast van spoorverkeer ondervonden.

We vinden het belangrijk dat bedrijven zich duurzaam kunnen ontwikkelen op locaties waar ze de minste overlast veroorzaken voor de omgeving. Agrarische bedrijven op de juiste locatie in het agrarisch gebied en de overige bedrijven op de bedrijventerreinen. Daarom streven we naar een goede afweging tussen wonen en werken, onder andere door op een slimme manier functiescheiding toe te passen. Deze scheiding passen we ook toe bij andere onderwerpen zoals wonen en verkeer.

Wat komt er op ons af?

In het centrumgebied treedt spanning op tussen de wens voor een bruisend centrum en de toename van woonfuncties door transformatie van leegstaande panden. Geluid bij horeca(terrassen) en evenementen zijn zaken die horen bij een bruisend centrum, maar kunnen overlast veroorzaken voor (toekomstige) bewoners.

Door de hoge uitstoot van stikstof in de laatste decennia is de kwaliteit van de natuur sterk achteruit gegaan. Om de natuurkwaliteit te herstellen is een sterke afname van de uitstoot van stikstof noodzakelijk. Er wordt gewerkt aan een oplossing om de uitstoot te verminderen en ook economische ontwikkelingen mogelijk te maken. Voor de gemeente Venray zijn in eerste instantie vier Natura 2000-gebieden relevant, namelijk de Deurnsche Peel & Mariapeel, de Bult, Maasduinen en Boschhuizerbergen. Voor deze gebieden zal onder aansturing van de provincie een gebiedsgericht aanpak worden opgesteld.

Een andere belangrijke landelijke ontwikkeling is de voorgenomen reactivering Luchtmachtbasis De Peel door Defensie, waarbij de basis weer in gebruik genomen wordt voor het stationeren, starten en landen van vliegtuigen, inclusief bijbehorende oefeningen. De effecten hiervan op de omgeving zullen worden onderzocht in een m.e.r.-studie (milieueffectrapportage). Ook zal een Kosten Effect Analyse (KEA) worden uitgevoerd om te bezien of er alternatieven zijn. Mocht de rijksoverheid uiteindelijk besluiten tot reactivering, dan is de verwachting dat het aantal gehinderden (fors) zal toenemen.

Wat willen we?

We willen een goede balans tussen fijn en gezond wonen in Venray en het bieden aan ruimte voor bedrijven om zich te vestigen of uit te breiden. We gaan uit van de 4 milieubeginselen van de Omgevingswet. Dit zijn:

- het voorzorgsbeginsel,
- het beginsel van preventief handelen,
- het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron bestreden moeten worden en
- het beginsel dat de vervuiler betaalt.

Ook gaan we uit van de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat niet alleen wij als de gemeente (overheid), maar ook onze bedrijven en inwoners gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en hiernaar handelen. We voorkomen of beperken risico's door het treffen van maatregelen aan de bron, het beschermen van de omgeving (met

nadruk op kwetsbare groepen) en het verhogen van de zelfredzaamheid. Indien nodig, stellen we algemene regels of maatwerkvoorschriften aan bedrijven.

De komende jaren gaan wij maatregelen nemen om de luchtkwaliteit in Venray te verbeteren. Op basis van de Visie Veehouderij wordt ingezet op het verbeteren en borgen van een goed woon- en leefmilieu voor omwonenden van veehouderijen en wordt ingezet op een afname aantal overlastlocaties. Voor de huidige geurnormen is tot nu toe in Venray aangesloten bij de huidige landelijke geurnormen. Landelijk onderzoek toont aan dat bij de huidige normen gezondheidsklachten zijn. Vanwege gezondheid is een aanscherping van het geurbeleid en de normen noodzakelijk.

Met de ondertekening van het Schone Lucht Akkoord (SLA) streven we naar het verbeteren van de luchtkwaliteit en hebben we de ambitie om te streven naar het bereiken van de WHO gezondheidsnormen voor stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM 2.5 en PM₁₀) in 2030. We stellen een uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord (SLA) op. Dit uitvoeringsplan bestaat uit verplichte en aanvullende maatregelen op gebied van mobiliteit, houtstook en woningen, landbouw, industrie, binnenvaart en participatie.

Daarnaast meten en monitoren de omgevingskwaliteit en benutten hierbij de innovaties (sensoren) en meetmethodieken die in ontwikkeling zijn.

Voor wat betreft geluidsoverlast biedt een gebiedsgerichte benadering de mogelijkheid voor maatwerk. Gebieden met bijvoorbeeld veel (bedrijfs) activiteiten rechtvaardigen een hoger geluidsniveau (en daarmee een lager beschermingsniveau) dan bijvoorbeeld gebieden waar voornamelijk wordt gewoond zoals een rustige woonwijk of waar de nadruk ligt op recreatie of natuur. Met “gebiedsgericht geluidbeleid” zal hieraan een nadere uitwerking worden gegeven door per gebied geluidvoorschriften “op maat” vast te leggen.

Voor wat betreft het onderwerp omgevingsveiligheid wordt aansluiting gezocht bij het door de Veiligheidsregio Limburg Noord opgestelde Regionaal Risicoprofiel. Naast onderwerpen zoals risicovolle inrichtingen (die zich in beginsel alleen op de hiervoor geschikte industrieterreinen vestigen) is er ook aandacht voor veiligheidsthema's zoals hoogwater, overstromingen en natuurbranden. De definitieve keuze van de op Venray van toepassing zijnde risicoprofielen en de hierbij behorende ambities, vindt in een later stadium plaats.

Gezien de verwachte overlast zijn we tegen de voorgenomen reactivering van luchtmachtbasis De Peel. Milieueffecten en alternatieven moeten goed worden onderzocht. Indien de rijksoverheid uiteindelijk toch besluit om over te gaan tot reactivering, zetten we ons in voor het zoveel mogelijk beperken van de negatieve effecten op de omgeving en een zo breed mogelijke compensatie. Hierbij kan bijvoorbeeld ook gedacht worden aan multifunctioneel grondgebruik en/of gedeelde voorzieningen.

Per deelgebied betekent dit de volgende aanpak (lees hier meer over bij de deelgebieden).
In het centrum:

- We pakken geluidsoverlast in het centrum aan door horeca(terrassen) en evenementen zo veel mogelijk te concentreren op en rondom de pleinen. We hanteren regels voor geluid (normen en maximaal aantal dagen) via regeling *Geluid bij horeca, horeca gerelateerde festiviteiten en evenementen*. Verkeer- en geluidsoverlast door laden en

lossen gaan we tegen door het hanteren van venstertijden en het stimuleren van elektrisch vervoer en/of stadsdistributie.

In de woongebieden:

- We zorgen voor voldoende afstand tussen milieubelastende functies en milieugevoelige functies, zoals woningen, scholen, kinderopvang en verpleeghuizen.
- We houden rekening met de grenswaarden voor blootstelling aan elektrische en magnetische velden, bijvoorbeeld afstanden tot hoogspanningsleidingen.
- We willen overlast van houtstook beperken.

In de werkgebieden:

- We gaan uit van een goede milieuzonering op bedrijventerreinen. Zware activiteiten vinden in het midden en lichte bedrijfsactiviteiten zoveel mogelijk aan de randen van bedrijventerreinen plaats (inwaartse zonering). We staan in principe geen nieuwe bedrijfswoningen toe.
- We benutten de beschikbare instrumenten en regels om overlast van emissies van bedrijven zo veel mogelijk te voorkomen (lucht, geluid en bodem).
- We streven naar duurzame mobiliteit om de luchtkwaliteit te verbeteren.

In de agrarische gebieden:

- We verbeteren en borgen een goed woon- en leefmilieu voor omwonenden van veehouderijbedrijven en een afname van het aantal overlastlocaties.
- We zetten in op het verlagen van de emissie bij bedrijven met verouderde stallen en het voorkomen van benutting van oude rechten op slechte locaties. Daarbij voeren we voeren het Schone Lucht Akkoord uit en actualiseren de Geurverordening.
- We brengen meer scheiding tussen veehouderij en bewoners in kernen en woningen in het agrarisch gebied. We herijken en verbreden de huidige Ruimte voor Ruimte regeling.

In de natuurgebieden:

- We nemen maatregelen om de verdroging, vermesting en verzuring in de natuur tegen te gaan en natuurbranden te voorkomen.
- We spannen ons in voor goede gebiedsgerichte aanpak van de Natura 2000 gebieden Boschhuizerbergen, Maasduinen, Maria- en Deurneschepeel.

Relatie met: Gezondheid, Duurzaamheid, Economie, Wonen.

4.7 Duurzaamheid

Duurzaamheid gaat over het leefbaar houden van de aarde op de langere termijn. Denk hierbij aan de klimaatverandering die optreedt en de uitputting van de grondstoffen van de aarde. Het klimaat verandert snel en merkbaar. Wetenschappers waarschuwen er al lang voor en voorspellen een klimaatcrisis als we op de huidige wijze doorgaan. Om de gevolgen van de klimaatverandering te kunnen opvangen worden er twee sporen bewandeld.

- We zetten in op het afremmen van de klimaatverandering door het gebruik van fossiele energiebronnen in te ruilen voor schone energiebronnen. Hierdoor stoten we minder

koolstofdioxide (CO₂), een belangrijk broeikasgas, uit in de atmosfeer. Dit noemen we **klimaatmitigatie ofwel energietransitie**.

- Daarnaast kunnen we ons ook weerbaarder maken tegen de gevolgen van de opwarming van de aarde, zoals het extremere weer. Dit heet **klimaatadaptatie**.

We leven op het moment in een overwegend lineaire economie. Dat betekent dat we grondstoffen gebruiken, vermaken tot een product en uiteindelijk afstoten (storten en verbranden) als het product geen doel meer heeft en afval is geworden. Hierdoor verliezen we veel van onze kostbare grondstoffen en richten tevens milieuschade aan. Ook groeit de wereldbevolking ieder jaar en daarmee de vraag naar grondstoffen. Deze ontwikkeling en de eindigheid van grondstoffen, zorgt voor schaarste en uiteindelijk zelfs het opraken van grondstoffen. Om welvaart en welzijn ook in de toekomst te waarborgen, zien we steeds meer ontwikkelingen naar een **circulaire economie**.

Onder de noemer van Venray Vergroent wordt invulling gegeven aan energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie. Informatie hierover is te vinden op de website www.venray.nl/venray-vergroent.

Hieronder worden de thema's energietransitie en klimaatadaptatie achtereenvolgens nader beschouwd. Voor het thema circulaire economie verwijzen we naar de uitwerking van het thema 'Economie'.

Energietransitie

De energietransitie gaat over de verandering in de opwek en het gebruik van energie (elektriciteit en warmte). Energie wekken wij nu vaak op met behulp van fossiele bronnen – zoals kolen, gas en benzine – maar deze bronnen stoten bij gebruik broeikasgassen (bijvoorbeeld CO₂) uit en zullen ooit opraken. Deze bronnen moeten daarom worden vervangen door duurzame energiebronnen. Ook het besparen van energie waar dat kan, is een belangrijk onderdeel van de energietransitie. Bij dit thema gaan we in op welke veranderingen de energietransitie in onze gemeente met zich mee brengt.

Fossiele brandstoffen zoals aardolie, aardgas en steenkolen zijn de bron van de meeste energie die we vandaag gebruiken. Het winnen en gebruiken van deze fossiele bronnen is niet alleen slecht voor het milieu, het is ook slecht voor onze gezondheid. De uitstoot van CO₂ is zo groot dat het klimaat verandert en de aarde opwarmt. De energietransitie, het massaal overstappen op duurzame energiebronnen die nooit op zullen gaan, zoals wind en zon, moet de CO₂-uitstoot en klimaatverandering drastisch verminderen.

Waar staan we?

In onze Energiestrategie hebben we als ambitie opgenomen om als gemeente in 2030 CO₂-neutraal te zijn en in 2050 volledig energieneutraal. Om deze CO₂-doelstellingen te kunnen bereiken, zetten we stappen door plannen en uitvoeringsprogramma's op te stellen voor energiebesparing en een andere opwekking van energie. Daarbij wil de gemeente het goede voorbeeld geven en stimuleert en ondersteunt de lokale energietransitie. Hiertoe is in 2019 de KODE Venray (Kader Opwekking Duurzame Energie) vastgesteld door de gemeenteraad, waarin wij een kader hebben geformuleerd op welke wijze we omgaan met initiatieven voor zonne- en windenergie. De bedoeling van het kader is om lokaal hernieuwbare stroom op te

wekken door middel van ca. 4 windturbines (100 TJ) en ca. 250 ha zonnepanelen (1130 TJ), op daken en velden tot 2030.

We onderscheiden 4 pijlers waaraan initiatieven worden getoetst:

- 1) Ruimte: zuinig en zorgvuldig gebruik van de ruimte
- 2) Inwoners: samen werken aan acceptabel plan (omgevingsdialoog)
- 3) Locatie: esthetica, inpassing, verbetering kwaliteit en ecologie
- 4) Eigenaarschap: eerlijk verdelen van lasten en lusten

Voor zonne-energie hanteren we de 'zonneladder': vijf sporen (daken, reststroken, bouwvlakken, oude en jonge ontginningen) waar onder voorwaarden mogelijkheden bestaan en ambities zijn geformuleerd en waaraan een 'zonnekaart' (met uitsluitings- en voorkeursgebieden) is gekoppeld. Voor windprojecten zijn zoekgebieden aangewezen. Vanwege de ligging in de radarverstoringengebieden van het vliegveld De Peel zijn de mogelijkheden hiervoor beperkt. We nemen als gemeente hierin het voortouw en voeren een haalbaarheidsonderzoek uit.

Een andere uitwerking van de gemeentelijke Energiestrategie is het opstellen van een Transitievisie Warmte. Hierin wordt voor het tijdspad tot 2050 vastgelegd wanneer welke buurten of clusters van panden aardgasvrij worden gemaakt en in beeld gebracht welke duurzame alternatieven er zijn voor de verwarming van de woningen. Op buurniveau wordt vervolgens een uitvoeringsplan gemaakt waarin wordt vastgelegd wat de toekomstige energie en warmtevoorziening voor de betreffende buurt gaat worden. Dit kan met warmtepompen (elektriciteit), groen gas of biomassa. De Transitievisie Warmte zal eind 2021 gereed zijn.

Samen met de andere gemeenten in Noord- en Midden Limburg, de provincie en het waterschap is de regionale energiestrategie 1.0 (RES NML 1.0) opgesteld. Hierin zijn de *regionale* ambities ten aanzien van de energietransitie geformuleerd:

- op het gebied van energiebesparing en kleinschalige opwek willen we in 2030 minimaal 25% minder CO₂ uitstoten dan in 2015;
- met duurzame zon- en windprojecten willen we in de regio 1.200 gigawatt uur duurzame energie opwekken in 2030;
- we streven naar 100% duurzame warmte in 2050.

De RES NML 1.0 vormt het regionale bod van 1,2 TWh aan het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie. De RES 1.0 is een eerste versie van een document dat tweejaarlijks herzien zal worden.

Zowel de RES NML 1.0 als de gemeentelijke Energiestrategie hebben hetzelfde doel: minder energie verbruiken en de energie die we verbruiken duurzaam opwekken. De energietransitie gaat over gemeentegrenzen heen en regionale samenwerking is een vereiste. Het energielandschap Wells meer is hiervan een goed voorbeeld.

Wat komt er op ons af?

De energietransitie is sterk aan verandering onderhevig. We staan nog maar aan het begin van de transitie en de route naar een CO₂-neutrale gemeente is sterk afhankelijk van landelijke, zelfs internationale ontwikkelingen op gebied van wet- en regelgeving, maar ook van technologische ontwikkelingen (bijvoorbeeld op gebied van waterstof). Het is van groot belang dat we deze ontwikkelingen blijven volgen. Om de doelstellingen van de energietransitie te kunnen halen, is

daarnaast een verzwaring van het elektriciteitsnet nodig. De komende jaren zullen Enexis en Tennet zich dan ook richten op uitbreiding van het net.

Maar de energietransitie is bovenal meer dan alleen een technische oplossing voor een klimaatvraagstuk; de mens staat hierin centraal. Iedere inwoner en organisatie, in de breedste zin van het woord, moet op zijn eigen manier kunnen meepraten, mee kunnen denken en mee kunnen doen. Alleen samen kunnen wij zorgen voor een haalbare en betaalbare energietransitie.

Wat willen we?

De energietransitie vraagt om een actieve aanpak. We zetten ons in voor energiebesparing, duurzame opwek van energie, een duurzame gebouwde omgeving en duurzame mobiliteit. Onze ambities uit de Energiestrategie, de KODE, de Transitievisie Warmte en de RES NML 1.0 vinden een plek in diverse uitvoeringsprogramma's, convenanten en concrete projecten. We monitoren onze inspanningen en herijken onze kaders, indien nodig. Zo zal in het najaar van 2021 een evaluatie en herijking plaats vinden van de ambitie uit de Energiestrategie (stamt uit 2013) en KODE.

Per deelgebied betekent dit de volgende aanpak (lees hier meer over bij de deelgebieden).

In het centrum:

- We zetten in op het verduurzamen van de panden door isoleren en duurzame installaties (elektrisch koken, hybride warmtepomp) waardoor minder aardgas wordt gebruikt.

In de woongebieden:

- We zetten in op het verduurzamen van de woningen met zonnepanelen voor de eigen opwek van elektriciteit, door isoleren en duurzame installaties (elektrisch koken, hybride warmtepomp) waardoor minder aardgas wordt gebruikt.
- We ondersteunen een pilot circulair bouwen.

In de werkgebieden:

- We bevorderen duurzame energiemaatregelen en een circulaire economie.

In de agrarische gebieden:

- We hanteren de zonneladder en kiezen voor een evenwichtige ontwikkeling van zonneparken gekoppeld aan het landschapstype zoals in KODE verwoord.
- We kijken naar andere mogelijkheden voor duurzame opwekking van energie en op- of overslag van energie, zoals de omzetting naar waterstof, groen gas uit mestvergisting, warmtewinning uit oppervlaktewater en dergelijke.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor windenergie.

In de natuurgebieden:

- We breiden ons areaal bos uit waardoor we meer CO₂ opslaan.

Relatie met: Wonen, Economie, Bereikbaarheid

Klimaatadaptatie

In het Klimaatakkoord van Parijs zijn afspraken gemaakt en doelen bepaald waarmee we de opwarming van de aarde samen gaan aanpakken. Nederland is in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust. De uitdaging rondom de verandering van het klimaat en de manier waarop we hiermee omgaan, raakt ons allemaal en werkt overal in door. Het klimaat is daarmee een heel belangrijk thema om onze leefomgeving gezond en veilig te houden.

Het heeft invloed op alle beleidsvelden. In onze visie Klimaatadaptatie (2021) onderscheiden we de volgende klimaatthema's: overstromingen, wateroverlast, droogte, hitte en biodiversiteit. De achteruitgang van biodiversiteit hangt deels samen met de klimaatverandering.

Mensen hebben invloed op het klimaat. Door alles wat we uitstoten (door machines, auto's en allerlei activiteiten) komen er gassen in de lucht die allerlei gevolgen hebben. Bijvoorbeeld de uitstoot van CO₂ (koolstofdioxide) is zo groot, dat het klimaat verandert en de aarde opwarmt. Deze klimaatverandering heeft grote gevolgen: de zeespiegel stijgt en we hebben steeds vaker te maken met extreem weer. De kans bestaat dat veel plant- en diersoorten uitsterven en dat bepaalde landbouwgewassen niet meer geteeld kunnen worden. Dit heeft weer effect op onze voedselvoorziening.

Klimaatadaptatie wil zeggen: we passen de omgeving aan om beter om te gaan met de effecten van de klimaatverandering. Als we daar optimaal mee kunnen omgaan, dan noemen we dat klimaatbestendigheid. Met klimaatadaptatie moeten we af van het idee dat we de natuurlijke systemen blijvend kunnen afstemmen op ons gebruik en onze wensen, maar moeten we ons gebruik en onze wensen afstemmen op de natuurlijke systemen.

Waar staan we?

- Overstromingen: in het gebied Ooijen-Wanssum is op grote schaal gewerkt aan hoogwaterbescherming tegen waterstanden in de Maas die eens in de 250 jaar voorkomen. Deze maatregelen bestaan uit het herstellen van oude hoogwatergeulen en reactiveren van de oude Maasarm. Hierdoor krijgt de Maas de ruimte.
- Wateroverlast: in Venray wordt een groot aantal riolen afgekoppeld. Dit betekent dat het regenwater en rioolwater van elkaar wordt gescheiden. Het regenwater wordt, zo veel mogelijk op de plek waar het valt in de bodem geïnfiltreerd. Om al het water na een hoosbui te kunnen opvangen worden zogenaamde wadi's aangelegd. Dit zijn verlagingen in het landschap die normaal grotendeels droogstaan, maar waar het overvloedige water bij een hoosbui naar toe wordt geleid waar het wordt opgevangen om langzaam weer in de bodem te zakken. Hierdoor houden we het grondwater op peil.
- Hitte en Droogte: door verstenen en het ontbreken van voldoende groen wordt het steeds heter in de zomer en is er meer kans op droogte omdat het regenwater niet wordt vastgehouden. We staan nog aan het begin om deze klimaatthema's aan te pakken.
- Biodiversiteit: als gevolg van het verdwijnen van leefgebieden van planten en dieren zijn ze kwetsbaar voor de klimaatverandering. Er is behoud en herstel van de reeds verzwakte biodiversiteit nodig.

Wat komt er op ons af?

Als we het over klimaat(verandering) hebben dan zien we allerlei ontwikkelingen. Het heeft effecten zoals hittestress, extreme droogte, extreme neerslag en de stijgende zeespiegel. Om de schade van de klimaatverandering zoveel mogelijk te beperken moeten we maatregelen nemen.

Deze maatregelen hebben ruimtelijke gevolgen. Daarnaast kijken we of deze maatregelen zijn te koppelen met andere uitdagingen die op ons af komen. Bijvoorbeeld op het gebied van de landbouw of het hergebruik van grondstoffen (circulaire economie).

Klimaatadaptatie en ruimtelijke adaptatie gaan hand in hand. We moeten onze dorpen, steden en het buitengebied zó inrichten dat we voorbereid zijn op het toekomstig klimaat. Dit noemen we ruimtelijke adaptatie. Op allerlei niveaus worden maatregelen bedacht om dit te bereiken. Hierbij zien we tevens dat gezocht wordt naar het combineren van de diverse opgaven. Bij dorpen, wijken, pleinen en straten wordt nagedacht hoe we de inrichting zo kunnen maken dat het klimaatbestendig is. De aanleg van straten en pleinen zorgt voor een toename aan verhard oppervlak waarop regenwater afstroomt en niet in de grond kan trekken. Daarnaast zorgt de verharding voor een risico op hittestress omdat de stenen en asfalt veel warmte uitstralen in de zomer. Door minder verhardingen en meer groen aan te leggen kan wateroverlast en warmteoverlast worden voorkomen of beperkt. Het groener inrichten van onze leefomgeving draagt daarnaast ook in grote mate bij aan een verbetering van de biodiversiteit en beperken van plaagdieren zoals de eikenprocessierups.

Wat willen we?

We willen kunnen anticiperen op de negatieve effecten als gevolg van de veranderingen van ons klimaat. Klimaatadaptatie moet een vanzelfsprekendheid worden. Onze ambitie is om in 2035 klimaatadaptatief te zijn en de effecten van het veranderende weer onder controle te hebben. We gaan Venray zo veel mogelijk vergroenen en daarmee hitte en droogte bestrijden.

Een belangrijk instrument om de gevolgen van klimaatverandering te duiden zijn de zogenaamde klimaatstresstesten. Stresstesten bestaan uit kaarten met informatie waar knelpunten zich voor kunnen gaan doen bij bijvoorbeeld zware buien, langdurige droogte of hoge temperaturen. Aan de hand van deze kaarten bepalen we nu al op welke plekken we acties uit voeren. Deze stresstesten worden regelmatig vernieuwd.

Voor een goede aanpak is het van belang om samen te werken. Daarom werkt de gemeente Venray samen met partners als de Provincie Limburg, Waterschap Limburg en de regiogemeenten. En we organiseren acties samen met onze inwoners, verenigingen en bedrijven, onder andere met de Operatie Steenbreek.

Per deelgebied betekent dit de volgende aanpak (lees hier meer over bij de deelgebieden).

In het centrum:

- We zetten in op meer groen in het centrum. Hiermee kunnen we koelte-eilanden maken in een stenige omgeving.

In de woongebieden:

- We passen onze woonomgeving aan door te ontstenen en te vergroenen, met name in de stenige wijken. Hiermee voorkomen we hittestress, wateroverlast en bevorderen we de biodiversiteit.

In de werkgebieden:

- Bij het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte zetten we in op meer groen voor verkoeling, tegengaan van wateroverlast en bevorderen van biodiversiteit.

In de agrarische gebieden:

- We pakken de klimaatverandering aan met een mix van grootschalige en kleinschalige maatregelen.
- We pakken de verdroging aan door een ander grondgebruik in het agrarisch gebied en door regenwater vast te houden.

In de natuurgebieden:

- We pakken verdroging aan in natuurgebieden gericht op biodiversiteit.
- We breiden ons bos- en natuurareaal uit, gericht op vasthouden van water, temperen van hoge temperaturen en gericht op versterking van de biodiversiteit.

Relatie met: Duurzaamheid, Gezondheid, Wonen

Circulaire Economie

Voor dit thema verwijzen we naar de uitwerking van het thema 'Economie'.

4.8 Voorzieningen

Voorzieningen zijn de hulpmiddelen in de gemeente waar bewoners gebruik van kunnen maken. Voorzieningen zijn nodig om fijn te kunnen wonen in een dorp of stad. Denk aan de winkel, de huisarts en de sportschool.

Het is belangrijk dat er voldoende voorzieningen in de buurt zijn en dat deze van goede kwaliteit en toegankelijk zijn. Venray kent daarnaast ook een groot aantal regionale voorzieningen. Door digitalisering verandert de wereld snel en door de vergrijzing zien we steeds meer ouderen. Dit leidt tot een andere behoefte en draagkracht voor onze voorzieningen.

Waar staan we?

De meeste winkels, horeca, culturele en maatschappelijke voorzieningen zijn te vinden in het centrum van Venray. Het voorzieningenniveau in het centrum staat onder druk, net als vergelijkbare middelgrote centra elders. De leegstand is relatief hoog.

Aan de zuidzijde van Venray ligt de woonboulevard (Woonmax) en het sportcomplex De Wiëen. Aan de oostzijde liggen het zwembad, het ziekenhuis (dat gaat verplaatsen) en het Odapark. Verspreid over de wijken zijn kleinschalige sport- en speelvoorzieningen te vinden, alsmede scholen, kinderopvang en medische voorzieningen. Venray kent drie wijkwinkelcentra: Landweert, Brukske en Veltumse Kleffen.

Venray kent daarnaast een aantal regionale voorzieningen, vooral op het gebied van zorg en cultuur. Met de verplaatsing en vernieuwing van het ziekenhuis en de bibliotheek komen we tegemoet aan de veranderende behoefte. Maar ook de schouwburg, het Odapark en de Duits Militaire Begraafplaats maken Venray onderscheidend en dragen bij aan onze regionale positie.

Van de dorpen hebben met name Oostrum, Ysselsteyn en Wanssum een hoog voorzieningenniveau zoals dagelijkse winkels. Rondom Oostrum is daarnaast sprake van een concentratie van zorgfuncties. De meeste dorpen zijn aangewezen op de voorzieningen in het centrum van Venray. Het is belangrijk dat de inwoners van de dorpen deze voorzieningen goed

kunnen bereiken. De gemeente vindt het ook belangrijk dat de inwoners van de dorpen elkaar kunnen ontmoeten in het eigen dorp en naar elkaar omzien/voor elkaar zorgen. Zij motiveert de inwoners van de dorpen dan ook om de in de meeste dorpen aanwezige gemeenschapshuizen in stand te houden. Hierdoor versterkt de sociale omgeving.

Wat komt er op ons af?

Een aantal grote (landelijke) ontwikkelingen met mogelijke gevolgen voor het voorzieningenniveau in onze gemeente komt op ons af. Het gaat hier om vergrijzing en de toename van kwetsbare inwoners door de afbouw van klinische bedden en ambulante behandeling. Dit heeft invloed op welke voorzieningen nodig zijn in onze gemeente. Hier moeten we aandacht aan geven. Als meer ouderen en kwetsbare inwoners in de gemeente wonen, hebben we meer behoefte aan diversiteit in woonvormen. Bijvoorbeeld meer gelijkvloerse woningen en/of woningen in woongroepen maar ook kleine en betaalbare woningen. Vergrijzing kan ook leiden tot een toenemende vraag naar zorgvoorzieningen zoals behoefte aan meer bedden in verpleeghuizen.

Daarnaast wordt er door de vergrijzing en toename van kwetsbare doelgroepen een toenemend beroep gedaan op alle inwoners om onze ouderen en kwetsbare inwoners te ondersteunen. Vergrijzing heeft invloed op onze verenigingsleven (vrijwilligers) en mantelzorgers, maar leidt bijvoorbeeld ook tot ontkerkelijking. Anderzijds zijn er minder kinderen en jongeren en dit heeft bijvoorbeeld ook effect op de hoeveelheid scholen en kinderdagverblijven die we nodig hebben.

Digitalisering is ook een ontwikkeling die invloed heeft op voorzieningen. We doen steeds meer via de computer, zoals zaken regelen met de bank, maar ook boodschappen en kleding kopen we steeds vaker online. Dit leidt tot toenemende leegstand van winkels en kantoren.

Wat willen we?

Onze gemeente heeft in de huidige situatie een hoog voorzieningenniveau. Deze voorzieningen willen we behouden en we zorgen ervoor dat deze voor iedereen toegankelijk zijn en blijven. Speelvoorzieningen liggen verspreid in de woongebieden. Bij sport- en jeugdvoorzieningen hanteren de lijn dat we initiatieven vanuit verenigingen en stichtingen toe juichen en aan de hand van objectieve criteria bepalen of en in welke mate we deze initiatieven willen ondersteunen. Onze voorkeur gaat uit naar initiatieven die bijdragen aan fysieke en/of mentale gezondheid, sociale participatie en werk (bijvoorbeeld dagbesteding). Bij accommodaties zetten we in op clustering, multifunctionaliteit, samenwerking en duurzaamheid (denk bijvoorbeeld aan het energiegebruik van gebouwen).

In onze Kadernota Sociaal domein hanteren we als vertrekpunt het versterken van de omgeving en de sociale basisinfrastructuur. Die omgeving bestaat uit alle voorzieningen waar inwoners gebruik van kunnen maken zonder dat ze een doorverwijzing of indicatie nodig hebben. Met andere woorden, we investeren in sterke vitale gemeenschappen die voor elkaar zorgen.

De winkelgebieden in Venray vullen elkaar aan en ieder gebied heeft zijn eigen uitstraling. Het centrum van Venray is er voor het 'recreatief winkelen', De Brier voor de 'doelgerichte aankopen' en de wijkwinkelcentra voor het 'boodschappen doen'. Het voorkomen en invullen van leegstaande (winkel)panden heeft prioriteit. Nieuwe of uitbreiding van detailhandel vindt dan ook plaats binnen de bestaande structuur. Voor De Brier streven we vooral naar toevoeging van kwaliteit en onderscheidend vermogen in plaats van uitbreiding van winkelmeters.

De wijkwinkelcentra Landweert, Brukske en Veltumse Kleffen spelen een belangrijke rol voor de leefbaarheid van de wijken; ze vormen vaak het 'hart van de wijk' en vanuit dit oogpunt wordt de koppeling met welzijn-, onderwijs- en zorgfuncties steeds belangrijker. In het noordwestelijk gedeelte van Venray, rondom de wijk Brabander, ontbreekt nog een wijk(winkel)centrum. Op dit moment heeft de wijk nog te weinig inwoners om voldoende draagkracht te hebben voor een eigen voorzieningenpakket, maar we kunnen ons voorstellen dat op termijn (samen met woningbouw in Vlakwater en de herontwikkeling van St. Annapark) dit gedeelte van Venray wel over voldoende inwoners beschikt om een vorm van wijk/buurtcentrum te kunnen dragen.

In de dorpen, waarbij met name Oostrum, Ysselsteyn en Wanssum een hoog voorzieningenniveau hebben, ligt de focus op behoud van het bestaande aanbod. We zetten in op clustering van voorzieningen, bijvoorbeeld door multifunctionele accommodaties.

Per deelgebied betekent dit de volgende aanpak (lees hier meer over bij de deelgebieden):

In het centrum:

- We zetten in op een compact kernwinkelgebied met duidelijke en toegankelijke looproutes en bruisende (horeca)pleinen.
- We faciliteren een breed en divers aanbod aan winkels, horeca, evenementen, cultuur voor verschillende doelgroepen, voor jong en oud en toegankelijk voor iedereen.
- We zorgen voor een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte met aandacht voor het historisch karakter en de gevels van panden.

In de woongebieden:

- We zetten ons in voor behoud en toegankelijkheid van voorzieningen in de wijken en dorpen.
- We stemmen het aantal zorgvoorzieningen af op de doelgroepen.
- We zorgen voor voldoende voorzieningen rondom sport en spel, ontmoetingsplekken en ommetjes.

Relatie met: [Bereikbaarheid](#), [Wonen](#), [Gezondheid](#), [Economie](#)

5 Waarden

Onder de waarden van onze gemeente verstaan we de kwaliteiten van de fysieke leefomgeving in een gebied. Sommige waarden hebben betrekking op de identiteit van het gebied en zijn in het verleden ontstaan. Hierbij kan in de kernen gedacht worden aan monumentale gebouwen en het verloop van straten. In het landelijk gebied zijn de waarden terug te vinden in de eigenschappen van het type landschap, natuur, bodem en water. Bij nieuwe initiatieven wordt rekening gehouden met de waarden. Ze blijven behouden of worden het liefst zelfs versterkt. Voor de kern Venray is dit verder uitgewerkt in een stedenbouwkundig kader.

5.1 Erfgoed

Het erfgoed in onze gemeente biedt kansen voor het ontwikkelen van de gemeente en het versterken van de eigen identiteit. In de gemeente liggen veel rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten. Het landschap bevat een aantal cultuurhistorische waardevolle elementen. Maar ook enkele gebouwen uit de naoorlogse wederopbouwperiode dragen bij aan het ruimtelijk karakter.

Venray ontleend haar identiteit aan een aantal belangrijke gebeurtenissen uit de geschiedenis:

1) *Venrayse Schaapscompagnie*

Schapenteelt was een belangrijke bron van inkomsten in Venray omdat de Peel een groot algemeen weidegebied was waar op diverse plaatsen kleine overnachtingspunten waren gebouwd. Midden 18de eeuw begon men met kleine schaapskudden naar de steden in de omgeving te trekken om zo vers vlees aan de lokale slagers te verkopen. Dit bleek een groot succes en de schapen werden zelfs in Duitse steden verkocht. Rond 1809 waren een paar boeren voor het eerst te voet vanuit Venray met een kudde schapen naar Parijs vertrokken om ze daar te verkopen. Rond 1826 werd de Grote Compagnie opgericht. In de topjaren in de tweede helft van de 19e eeuw zette deze organisatie jaarlijks ruim een miljoen gulden om en was Venray hiermee een grote speler op de Europese markt.

2) *Peelontginningen*

Toen de turfwinning niet meer rendabel was en grote gebieden waren afgegraven, ging men over tot ontginning van de afgegraven delen. De aanvankelijk voor de landbouw waardeloze zandgronden, werden met kunstmest geschikt gemaakt voor weilanden en akkers. Aan de randen van de Peel, waar het landschap meer bestond uit heidevelden dan uit dikke lagen veengrond, namen organisaties als de Heidemaatschappij de ontginning ten behoeve van de landbouw op zich. Ysselsteyn was het eerste ontginningsdorp in Venray. Het dorp werd gesticht in 1921 in het kader van grootschalige ontginningen die toen in de Peel plaatsvonden. Het was een zogeheten modelontginningsdorp en het heeft een zeer symmetrische plattegrond. Bij de verdere ontginning werd later in 1955 het dorp Vredepeel gesticht.

3) *Vestiging van St. Anna en St. Servaas*

Het St. Servaasterrein werd in 1905 en het St. Annaterrein in 1909 ontwikkeld door de broeders en zusters van Liefde uit Gent. Twee van 's lands mooiste psychiatrische inrichtingen voor mannen (Servaas) en vrouwen (Anna), waarbij diverse paviljoens in een parkachtige structuur werden gerealiseerd aan de randen van Venray. Halverwege de 20^e eeuw was de psychiatrische zorg een van de, zo niet de grootste werkgever in Venray. Ook het oprichten van een eigen ziekenhuis in 1934 droeg bij aan het zorgaanbod in Venray. Halverwege de jaren '90 van de vorige eeuw werden de zorgactiviteiten geconcentreerd op het Sint Servaasterrein, vanwege

vermindering van het aantal patiënten. Hier is het huidige VvGI nog steeds gehuisvest. Zorg en sociaal wonen is altijd een belangrijk onderdeel van de Venrayse identiteit geweest en tegenwoordig nog steeds verweven met het Venrayse.

4) *Industrialisatie en wederopbouw*

Met de grote vraag naar woningbouw na de oorlog en daarbovenop de komst van belangrijke industrie naar Venray (waaronder een grote speler als Rank Xerox) ontstond in de periode tussen 1950 en 1975 een enorme vraag naar woningen in Venray. Waarbij eerst alleen woningen in het centrum en aan de historische linten werden gerealiseerd, werd nu het plan uitgevoerd waarbij Venray de status van een regulier dorp ontgroeide. Hierbij ontstonden de uitbreidingswijken Brukske en Veltum en werden ook de plannen voor de singelstructuur tot uitvoer gebracht. In de latere jaren werden tussen de groene lobben van het Vlakwaterbos en het Annaterrein ook de overige wijken gerealiseerd zoals Landweert en als laatste de Brabander. Samen met de uitbreiding van de bedrijventerreinen en daarmee ook gepaard het voorzieningenaanbod is Venray uiteindelijk uitgegroeid tot de kern die het nu is: een unieke plek tussen Peel en Maas, met een stedelijk voorzieningenniveau en de karakteristiek, uitstraling en identiteit van een dorp.

In de Tweede wereldoorlog heeft de gemeente zwaar geleden, waardoor veel panden, waaronder kerken en kastelen verloren zijn gegaan. Desondanks kent Venray nog veel rijksmonumenten en gemeentelijk monumenten. Deze liggen overwegend in de kern Venray. De verdedigingslinie Peel-Raamstelling is met haar 37 onderdelen een nader te benoemen bijzonderheid, die gelegen is aan de westzijde van de gemeente. Ook hebben vele gebouwen in onze gemeente cultuurhistorische waarden en hebben in de meest recente welstandsnota “Wederzijds Vertrouwen, tweede herziening 2018” de aanduiding karakteristiek pand gekregen. Daar waar een clustering van veel monumenten en/of karakteristieke gebouwen aanwezig is, ontstaan gebieden met een historische karakter. Dit zijn overwegend de historische bebouwingskernen van de dorpen en het centrum van Venray, maar ook de historische linten (bijvoorbeeld de Stationsweg) en de voormalige instituutsterreinen Sint Anna en Sint Servatius.

In het landelijk gebied treffen we vooral karakteristieke boerderijen aan in de oude bebouwingslinten en op de randen van de esgronden. Het landschap bevat nog veel cultuurhistorische waardevolle elementen zoals de stuifduinen, de oude maasarmen en de steilranden bij de esgronden. Ook de gebieden die na de jonge ontginningen zijn ingericht, bevatten een karakteristieke verkaveling en karakteristieke boerderijen.

De historische gebieden en gebouwen bepalen in hoge mate, samen met de waardevolle landschappelijke elementen (lees verder onder Landschap) het beeld van onze gemeente. Maar ook veel gebouwen uit de wederopbouwperiode bezitten bijzondere kwaliteiten en verdienen nadere aandacht.

Op de [Erfgoedkaart Limburg](#) staat een overzicht van de gebouwde rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten, archeologische monumenten, stads- en dorpsgezichten en cultuurlandschappen.

Bij nieuwe initiatieven dient rekening gehouden te worden met deze waarden. Ze blijven behouden of worden het liefst zelfs versterkt. Het Adviesbureau Ruimtelijke Kwaliteit beoordeelt de beoogde kwaliteit van de plannen en adviseert hierover het college als adviescommissie.

De gemeente is momenteel bezig met het opstellen van nieuw subsidiebeleid voor erfgoed/monumenten.

5.2 Landschap

Voor het landelijk gebied bepaalt het type landschap van een gebied in grote mate hoe het gebied ervaren wordt. Landschap is echter meer dan bomen en natuur. Het wordt mede gevormd door de aanwezigheid van hoogteverschillen, de aanwezige bebouwing en het gebruik van de gronden in het verleden (cultuurhistorie) en heden.

Venray is gelegen tussen de Maas en de Peel. In het Maasdal en op de hogere esgronden zijn de oudere kernen, waaronder Venray, gelegen. In de Peelontginningen liggen Ysselsteyn en Vredepeel die in de 20e eeuw ontstaan zijn. Deze historische ontwikkeling bepaalt samen met de waardevolle landschappelijke elementen het landschap van onze gemeente, waarmee bij nieuwe ontwikkelingen rekening moet worden gehouden. Hierbij kan gedacht worden aan basiswaarden als openheid en de verkavelingsstructuur. Daarnaast zijn er waarden als beekdal, esgronden, schootslinie en houtopstanden/houtwallen, die bescherming verdienen.

Op de Landschappelijk Waardenkaart (zie volledige artikel) zijn de verschillende landschappen van Venray terug te vinden. Deze komen met name voor in het landelijk gebied. In het stedelijk gebied is door de intensieve bebouwing het oorspronkelijk landschap vrijwel verdwenen. Soms is deze behouden zoals de landweer in de wijk Landweert.

Landschapstypen

In Venray zijn als gevolg van de ontstaansgeschiedenis van oost naar west globaal drie landschapsvormen te onderscheiden: het Maasdal, het esdorpenlandschap (esgronden in combinatie met beekdal) en het ontginningslandschap. Dit overgangsgebied van de Maas tot de Peel wordt doorkruist door een drietal beken.

Van oost naar west wordt het landschap en de verkavelingsstructuur steeds grootschaliger en rechtlijner. De oostelijke gronden zijn al veel langer in gebruik waardoor het landschap en de verkavelingsstructuur kleinschaliger en grilliger is. In het westelijk deel is als gevolg van de ontginningen, de ruilverkaveling en beekkanalisatie een meer grootschalig en rechtlijnig landschap ontstaan.

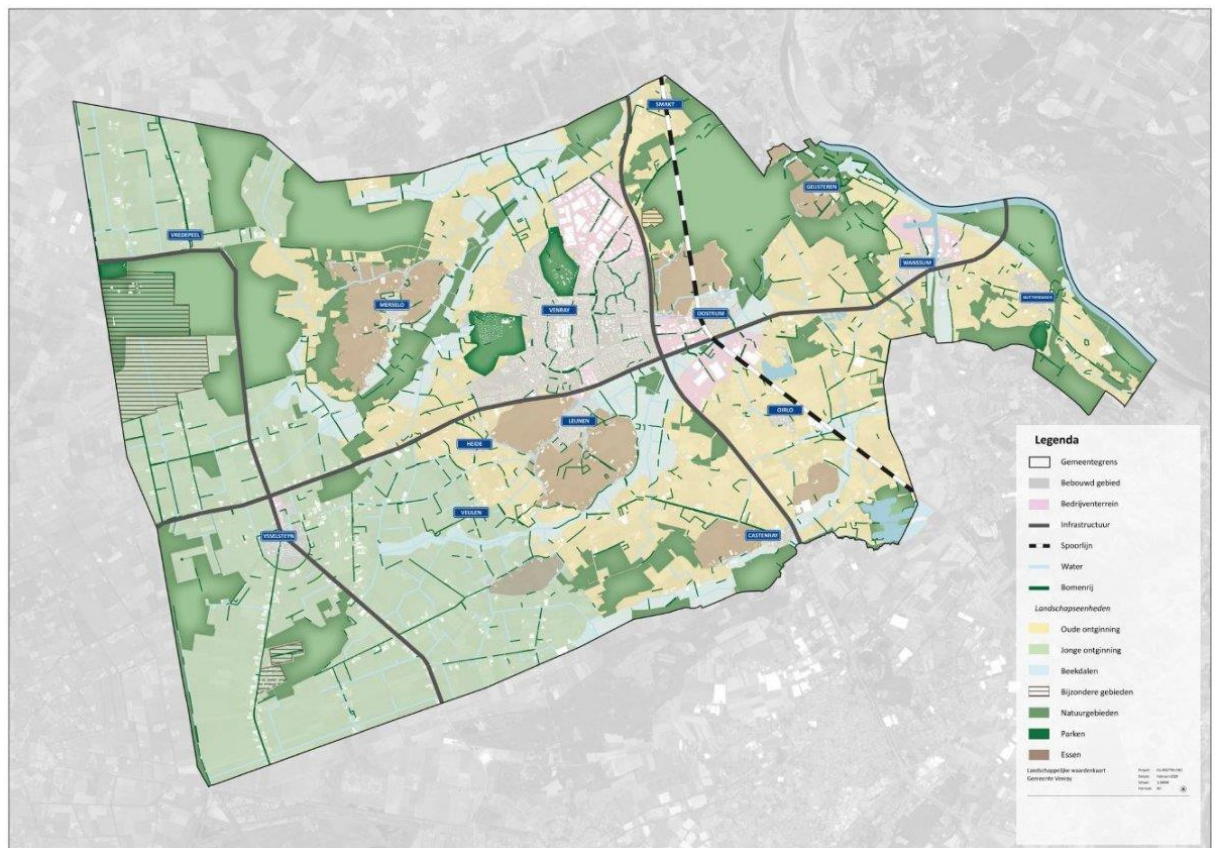
Het gebied wordt doorsneden door een drietal beken die van west naar oost lopen: de Loobeek, de Oostrumsche beek en de Lollebeek/Grote Molenbeek. De beekdalen zijn een belangrijke landschappelijke waarde in de gemeente Venray.

De oostgrens van de gemeente Venray wordt bepaald door het Maasdal. Hier zijn de afgelopen jaren ingrijpende hoogwaterbeschermingsmaatregelen genomen (Maaspark Ooijen-Wanssum) die ertoe hebben geleid dat niet alleen de waterveiligheid sterk is toegenomen, maar ook de landschappelijke kwaliteiten en de natuurwaarden van het gebied enorm zijn versterkt. De betekenis hiervan wordt onderstreept in het toekomstperspectief Panorama Noord-Limburgse Maasvallei dat door de regiogemeenten in 2020 is vastgesteld.

De oudste vestigingsplaatsen in het landelijk gebied van Venray liggen op de overgang van de hogere naar de lagere gronden. Deze kernen bevinden zich daarom aan de oostzijde van de

gemeente, op de flanken van de beekdalen. Onder invloed van menselijk gebruik is hier het esdorpenlandschap ontstaan dat bestaat uit de esgronden en de beekdalen. Als gevolg van houtwinning en het houden van schapen lagen rondom het esdorpenlandschap heidevelden. In de loop der tijd zijn deze steeds verder ontgonnen. De oudste ontginningen liggen rondom de dorpen in het oostelijk deel van de gemeente en kenmerken zich als kleinschalige ontginningen. Aan het eind van de 19de eeuw begonnen de grootschalige ontginningen waarbij ook de dorpen Ysselsteyn en Vredepeel werden gesticht. Dit landschap wordt het jonge ontginningslandschap genoemd en beslaat een groot gebied in het westelijk deel van de gemeente. Deze jonge heideontginningen bestaan uit zowel agrarische gronden als uit bos- en natuurterreinen waar een grootschalig, rechtlijnig verkavelingspatroon kenmerkend is.

Door grootschalige ontwikkelingen en intensivering van de landbouw zijn de oorspronkelijke landschappen moeilijker te herkennen, zoals het onderscheid tussen de oude bouwlanden en kleinschalige landschappen. Op de landschappelijke waardenkaart maken we onderscheid in de volgende landschapstypen: esgronden, beekdal en de oude en jonge ontginningsgebieden.

De esgronden vormen hoge delen in het landschap en zijn tegenwoordig overwegend in gebruik als akkergrond en vollegronds tuinbouwgrond. Beplanting is vooral gelegen bij de bebouwing en naast de wegen. Hierdoor hebben ze een zeer open karakter. Regenwater infiltreert direct in de

bodem, zodat kavelsloten niet voorkomen. Langs de randen van de esgronden ligt dikwijls een verharde weg waarlangs de (agrarische) bebouwing is geconcentreerd.

Kenmerken en opgaven esgronden:

- nabijheid van dorpen en kernen.
- openheid binnen een krans van bebouwing.
- geen landschapselementen op een enkele solitaire boom na.
- verdichte rand met bomenrijen om een bol liggend open gebied.
- kleinschalige bebouwing in enkele gevallen mogelijk mits behoud van doorzichten.

De beekdalen werden gebruikt als weidegrond, waarvoor de broekbossen in de beekdalen werden ontgonnen. Door de kanalisatie zijn de van oorsprong vochtige bodems in de lager gelegen beekdalen veelal drooggelegd. Hiermee worden de ecologisch waardevolle vochtige en natte milieus steeds zeldzamer. Hierdoor is ook de relatie tussen de beek en het beekdal niet meer overal herkenbaar. De oude graslanden in de beekdalen zijn in de huidige situatie voor een deel nog als grasland in gebruik.

Door de herinrichting van de beken krijgen deze opnieuw een meer natuurlijk karakter. De verdere verbetering van de waterkwaliteit kunnen de beken weer een belangrijke ecologische waarde krijgen.

Kenmerken en opgaven beekdalen:

- grasland, ruimte voor water en natuurontwikkeling; water als leidend principe.
- lineaire landschapselementen loodrecht op beek en beekbegeleidende beplanting.
- beek(dal)herstel.
- bebouwing zeer beperkt mogelijk mits op hogere gronden en passend in bebouwingstructuren.
- geen bebouwing in beekdalen.

Daarnaast zijn er gebieden te herkennen als een oude ontginningsgebieden. Deze gebieden grenzen veelal aan beekdalen of essen. Van oorsprong zijn deze gebieden voor het grootste gedeelte te kenmerken als kleinschalige landschappen en voor een kleiner gedeelte als oud bouwland. Deze beide landschappen hebben vanuit de ontstaansgeschiedenis een verwantschap. Beide zijn oude heidelandschappen die als bouwland in gebruik zijn genomen.

Kenmerken en opgaven oude ontginningsgebieden:

- er is sprake van afwisseling tussen openheid en geslotenheid.
- grondgebonden teelten in de vorm van akkerbouw of tuinbouw.
- houtopstanden/houtwallen op perceelsranden samen met lineaire landschapselementen.
- alleen binnen linten en clusters liggen mogelijkheden voor verdichting.
- uitbreiding van landbouwactiviteiten passend bij de schaal van het landschap.

De jonge ontginningsgebieden komen voornamelijk voor in het westen van Venray. Hier is een jong landschap ontstaan in de laatste ontginningsperiode. Het bestaat uit grote

landbouwgebieden, deels grenzend aan grote boscomplexen. Het landschap heeft een rationeel karakter en is achter de bebouwingslinten weids en open en bestaat voornamelijk uit graslanden en rechte kavels.

Kenmerken en opgaven jonge ontginningsgebieden:

- graslanden, met afwatering ook geschikt voor akkerbouw en maïsteelt.
- lineaire landschapselementen.
- (grootschalige) bebouwing binnen de linten mogelijk met behoud van doorzichten passend bij de schaal van het landschap.

5.3 Natuur en groen

Natuur is overal om ons heen en in velerlei opzichte waardevol. Behalve de ecologische waarde omdat er sprake is van een leefgebied waar planten en dieren leven, vormt het ook een economische en sociale waarde. Een natuurlijke omgeving is nog steeds de basis voor onze voedselproductie, het draagt bij aan het verminderen van wateroverlast en hittestress en is positief voor onze gezondheid.

We vinden het belangrijk dat er voldoende groen is in onze dorpen en wijken en dat onze waardevolle groenstructuren beschermd zijn. We zorgen hiermee voor een goede balans tussen groen en steen. Zo vermindert groen de kans op wateroverlast, biedt groen verkoeling tijdens warme dagen en draagt groen bij aan een betere gezondheid en hoger welzijn. Het bepaalt mede hoe we onze leefomgeving waarderen. Daarnaast kan groen ook een bijdrage leveren aan de biodiversiteit. Op de Groenkaart (zie volledige artikel) zijn de belangrijkste groenstructuren in het stedelijk en landelijk gebied vastgelegd.

Natuur

Venray ligt ingesloten tussen de Peel en het Maasdal. Hierdoor ligt er een grote diversiteit aan natuurgebieden en agrarische gebieden in de gemeente. Deze gebieden vormen het leefgebied voor karakteristieke planten en dieren.

De waarde natuur is met name zichtbaar in de natuurgebieden die bestaan uit een variatie in natuurtypen. Een deel van het Peelgebied is bebost met naaldbout, met een uniforme leeftijdsopbouw. Hierdoor zijn enkele grote bosgebieden ontstaan. Enkele veenrestanten zijn bewaard gebleven.

Aan de bossen en natuurgebieden wordt over het algemeen een hoge natuurwaarde toegekend. Zoals de Paardekop (met een reliëfrijke heidebebossing en een sterk verkaveld vennencomplex), Zwartwater (het oorspronkelijk zeer waardevolle vochtige heide- en vengebied), de Rouwkuilen (voedselarm stuifveen met een bodem die bedekt is door een dikke laag veen en omgeven door bossen) en de Heidsche Peel (een restant hoogveen).

Binnen Venray ligt één natuurgebied met Europese allure, een zogenaamd Natura 2000-gebied, de Boschhuizerbergen. Dit gebied wordt gekenmerkt door jeneverbesstruwelen op zandduinen. Dit gebied bezit hoge tot zeer hoge natuurwaarden.

De natuur staat onder druk. Als gevolg van de klimaatverandering en vooral een overdaad aan stikstofdepositie neemt de kwaliteit van de natuurgebieden snel af. Veel planten- en diersoorten dreigen te verdwijnen of zijn al verdwenen (afname biodiversiteit). Een grote diversiteit aan planten en dieren zijn voor mensen belangrijk. Veel voedsel dat we eten wordt eerst bestoven door insecten voordat er vruchten en groenten ontstaan. Een grote diversiteit helpt ons ook om dierplagen als die van de eikenprocessierups onder controle te krijgen.

Een groot deel van de natuurgebieden bevindt zich op de drogere gronden. De natte natuurtypen worden over het algemeen bedreigd met verdroging. Deze natte structuren kunnen in samenhang met het herstel van de watersystemen verder worden versterkt. Een andere bedreiging van de natuur is de voedselrijkdom. Belangrijk is daarom het ontwikkelen van voedselarme milieus door inrichtings- en beheermaatregelen.

Groen

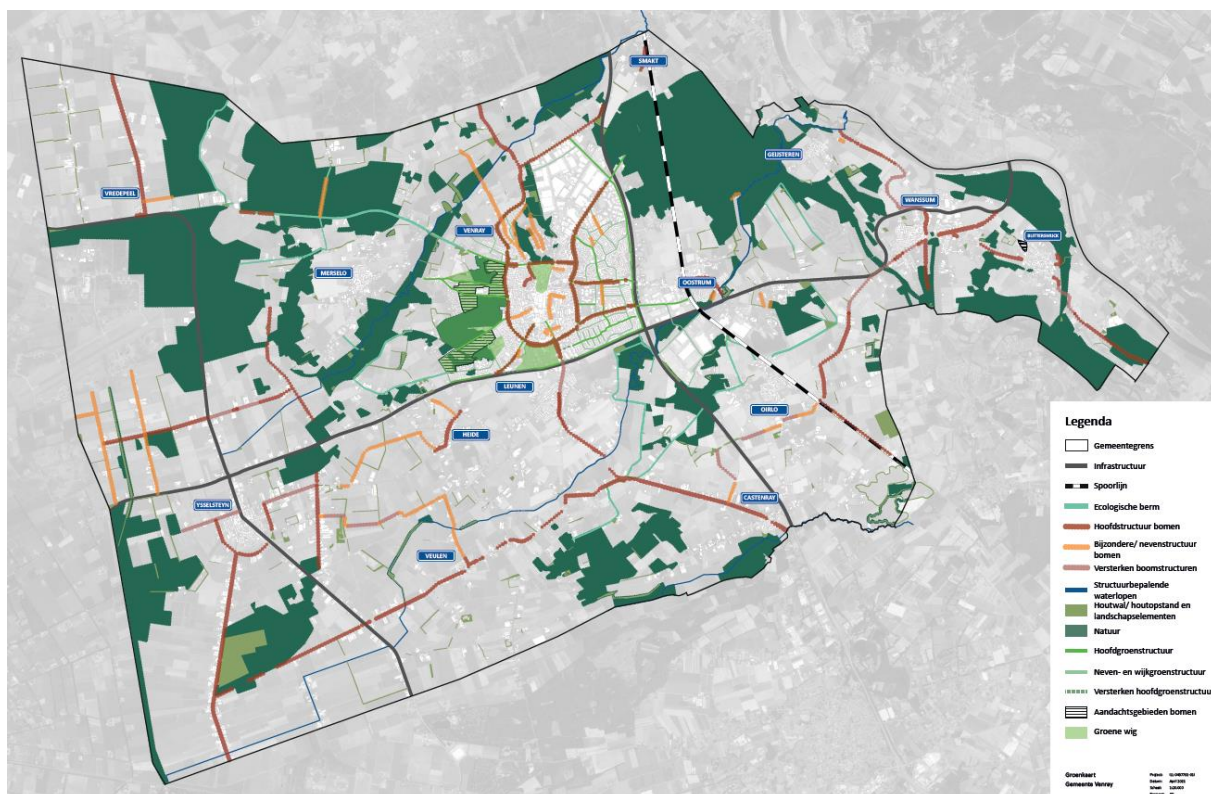
In het stedelijke gebied bepalen met name enkele grote groengebieden door hun kwaliteit en omvang de huidige groenstructuur, zijnde:

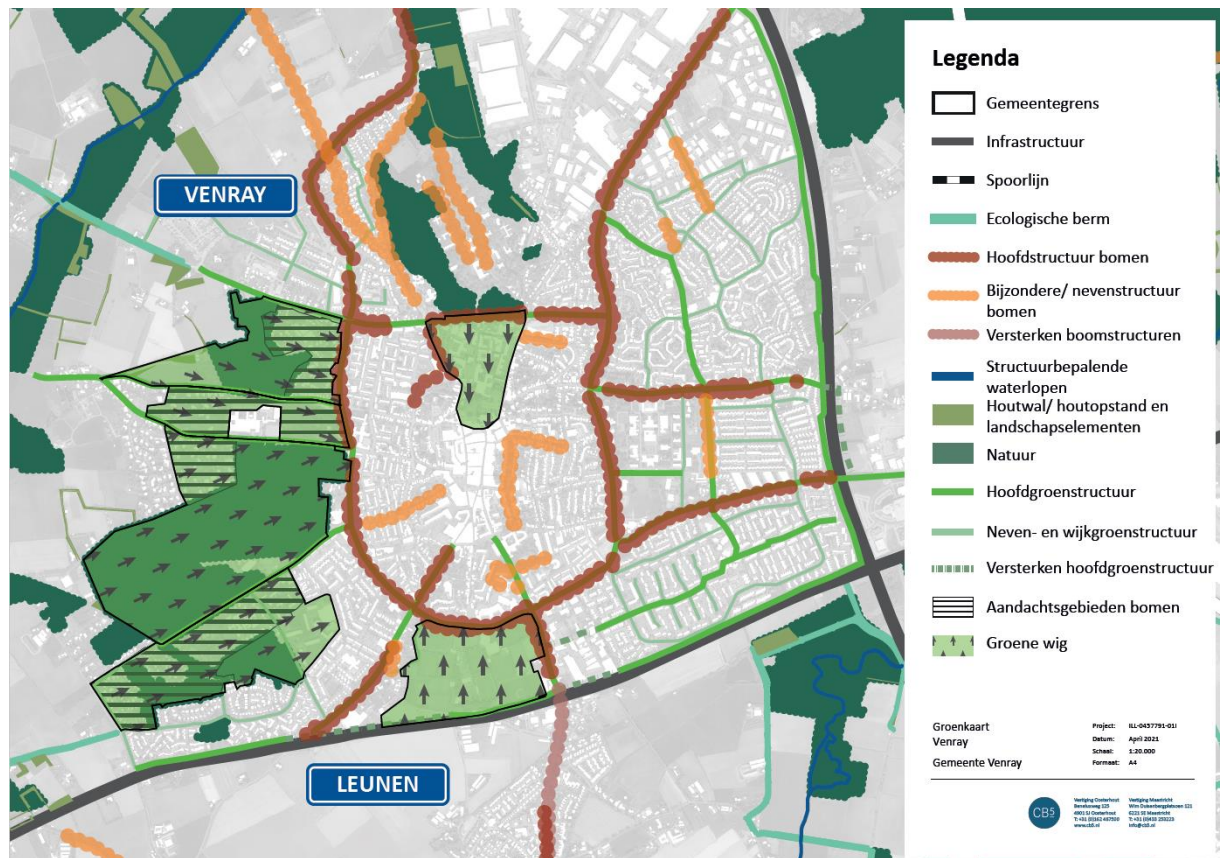
- St. Annapark;
- Servaasterrein;
- sportpark de Wieën;
- restanten van oorspronkelijke kloostertuinen;
- stuifzandgebieden;
- bos(woon)gebieden Veltum/Vlakwater/Molenklef;
- stadspark.

Daarnaast bepalen de wegbeplantingen langs de hoofdonthutingswegen en singels het raamwerk van de groenstructuur in het stedelijk gebied. Op gedetailleerdere schaal kleden de kleinere groenvoorzieningen een wijk aan waarbij gevarieerd groen afgestemd op de omgeving is toegepast. Structuurbepalend groen draagt in hoge mate bij aan de functies van het (openbaar) groen. Grofweg kunnen de functies van groen opgedeeld worden in identiteit, inrichting, recreatie, gezondheid en welzijn, klimaat en ecologie.

In het landelijke gebied zijn het vooral de natuurgebieden, bossen en beekdalen die onze groene omgeving bepalen. In het agrarisch gebied wordt de groene omgeving vooral gevormd door houtopstanden/houtwallen, bomenrijen en bermen. Deze vormen belangrijke ecologische verbindingen in het agrarisch gebied en zijn beeldbepalend.

De gemeente Venray zet zich in voor een robuuste groenstructuur van de gemeente. Belangrijke groenstructuren worden vastgelegd, versterkt en beschermd. Hiertoe is een Groenkaart opgesteld, voor de hele gemeente en ingezoomd voor de kern Venray.

Bij ontwikkelingen (zoals woningbouw) wordt gestreefd naar integrale plannen waarin groen een belangrijke rol vervult binnen de openbare ruimte. De gewenste kwaliteit en kwantiteit van groen geldt hierbij als uitgangspunt. Extra aandacht verdienen bestaande bomen in stedelijke en landschappelijke omgeving als geraamte van de groenstructuur. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in functionele, waardevolle, monumentale bomen (niet zichtbaar op de kaart) en bomen in aandachtsgebieden. Het groen in dorpen en wijken bestaat uit gevarieerd groen wat is afgestemd op de omgeving.

5.4 Water en bodem

Voor de Gemeente Venray is water van belang vanwege de ligging aan de Maas, de drie grote beken (en beekdalen) binnen de gemeentegrenzen en een waterwingebied dat belangrijk is voor de drinkwatervoorziening. Bij bodem gaat het om een efficiënt beheer en gebruik van de bodem en ondergrond. Bij veel ruimtelijke ingrepen ontstaan grondstromen die op een duurzame en efficiënte wijze kunnen worden hergebruikt. Het gebruik van de ondergrond neemt steeds grotere vormen aan. Naast steeds meer ondergrondse leidingen zal ook de energietransitie het gebruik van de ondergrond vergroten.

Water

Op het gebied van water wordt samengewerkt met Waterschap Limburg en de Provincie Limburg. De belangrijkste thema's zijn 'Passende bescherming vanuit Hoogwater', 'Passende bescherming van het watersysteem', 'Natuurlijk water', 'Voldoende water' en 'Schoon water'. Door klimaatverandering komen wisselingen in de waterstanden steeds vaker voor (door droogte of juist overlast door hoogwater). Ook de waterkwaliteit staat onder druk als gevolg van de intensieve landbouw (fosfaat/nitraat verzadigde gronden). Verdroging in het agrarische gebied gaan we tegen door onze beekdalen robuust in te richten en ons grondgebruik aan te passen. We richten ons op een passende waterhuishouding waarbij de hoeveelheid grondwater op peil blijft en gericht is op een verbetering van natuurwaarden en waterkwaliteit. We zetten in op een grondgebruik dat hierop aansluit.

Drinkwater

Het noordelijke deel van de Venloschol is gelegen in de gemeente Venray. De Venloschol herbergt een strategische grondwatervoorraad voor de drinkwatervoorziening. Hier ligt dan ook een grondwaterbeschermingsgebied. Binnen dit gebied ligt het waterwingebied Breehei, waar water wordt onttrokken voor een deel van de drinkwatervoorziening van Noord-Limburg. Ook de Maas is een bron voor de drinkwatervoorziening. Het grondwaterbeschermingsgebied en het waterwingebied dienen beschermd te worden tegen verontreiniging. Door de klimaatverandering en verontreiniging van de gronden staan deze echter steeds meer onder druk. Extra bescherming van de bronnen is noodzakelijk, zowel voor oppervlaktewater als voor grondwater. Ook het stimuleren van functiecombinaties (bijvoorbeeld tussen natuurbeheer en drinkwater) heeft een toegevoegde waarde. Dit sluit ook aan bij het landelijke en provinciale beleid. Efficiënt beheer en onderhoud van de infrastructuur, samen met stakeholders is daarbij van belang.

Bodem

Een rijke bodembiodiversiteit geeft een goed functionerende bodem. Het bodemleven is van invloed op het waterbergend vermogen, bodemstructuur en ziektevering. Het goed organische stofgehalte is van groot belang. Intensief grondgebruik en een te laag organische stofgehalte levert een verslechtering van de bodem op. Het stimuleren van de bodembiodiversiteit is ook een belangrijk onderdeel in de kringlooplandbouw.

In de Nota bodembeheer en bodemkwaliteit wordt het gebruik van de bodem geregeld. De aanpak is gericht op het beschermen van de bodem en het voorkomen van risico's als gevolg van bodemverontreiniging. Daarbij zijn afspraken gemaakt over de wijze van hergebruik van gronden. De bouwactiviteiten zullen de komende jaren onverminderd resulteren in grondstromen. We willen blijven inzetten op een efficiënte aanpak van de grondstromen zoals vastgelegd in de Nota Bodembeheer en bodemkwaliteitskaart.

Ondergrond

De ondergrond heeft in het verleden weinig aandacht gekregen. Door een steeds intensiever grondgebruik zal met name in het stedelijk gebied de ondergrond steeds meer gebruik worden genomen. In het kader van de energietransitie zal het gebruik van grondwater voor waterpompen toenemen. Dit kan leiden tot conflicterende ruimtelijke belangen van de verschillende gebruikers van de ondergrond. We gaan onderzoeken wat de invloed van het toenemend ondergronds ruimtegebruik op de natuurlijke opbouw van de ondergrond is, in hoeverre er conflicterende ruimtelijke belangen zijn te verwachten en hoe hiermee om te gaan.

5.5 Stedenbouwkundig kader

Voor de kern Venray wordt in deze omgevingsvisie een stedenbouwkundig kader geschetst. Dit geeft in heldere stappen aan waar Venray in ruimtelijke zin vandaan komt (het DNA van Venray) en hoe deze Venrayse identiteit aanleiding geeft om op basis van de huidige kwaliteiten en kansen voor ontwikkeling (kernwaarden) verder te bouwen aan een mooi een toekomstbestendig Venray. Op de stedenbouwkundige kaart (zie volledige artikel) zijn deze kernwaarden en kansen weergegeven.

Het DNA van Venray

We maken onderscheid tussen het gebieds DNA (historische landschappelijke inbedding) en het Venrays DNA (ruimtelijke identiteit van de kern Venray).

Het gebieds DNA wordt bepaald de specifieke ruimtelijke kenmerken die het gebied rondom Venray typeren.

De gemeente Venray strekt zich uit tussen de Peel en het Maasdal. Dit zorgt voor zeer grote verscheidenheid aan landschapstypen. De kern Venray en alles ten oosten hiervan kent een fijnmazig landschap waarbij de verschillende dorpen voornamelijk zijn ontstaan op de kruisingen van hogere esgronden en beekdalen. Ten westen van Venray zijn de meer recente dorpen ontstaan vanuit de ontginningen van de Peel (Ysselsteyn en later Vredepeel). Dit is een veel jonger landschap met grofmazige en rechtlijnige structuren (lees verder onder Landschap).

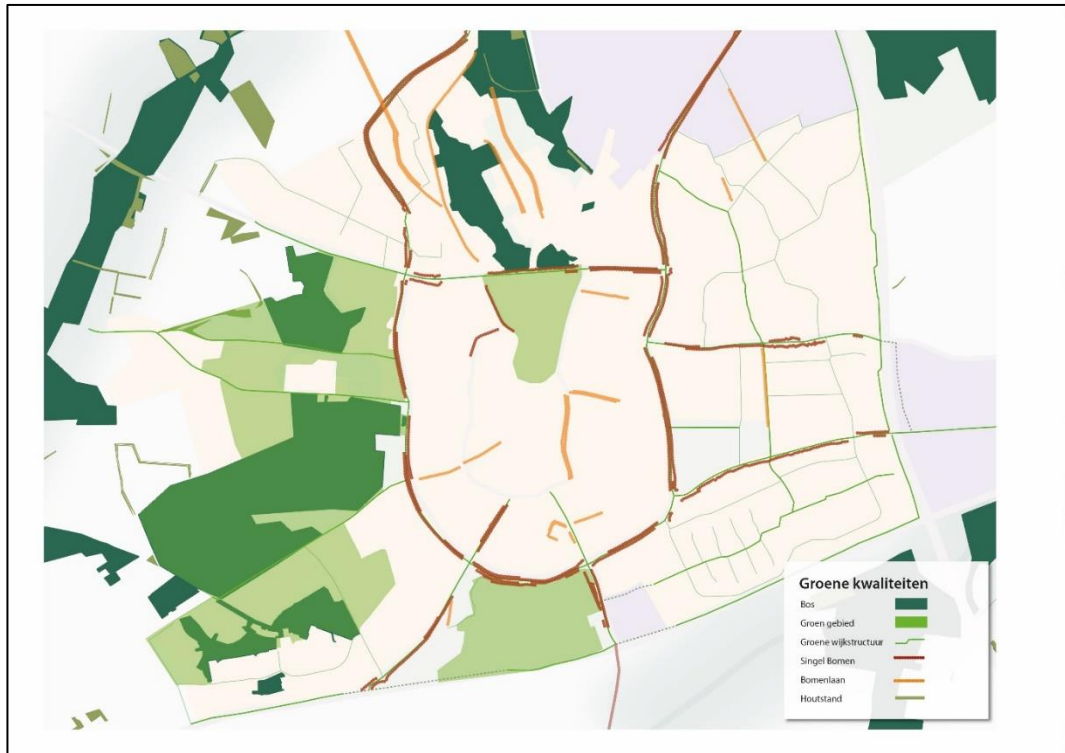
Het Venrays DNA wordt bepaald door de typerende groenstructuren, de heldere infrastructurele opbouw en de karakteristieke bebouwingsopbouw, ook wel genoemd: de groene, grijze en rode dragers.

Groene kwaliteiten (stedelijke groenstructuren en omliggend landschap)

Aan de noord- en westzijde kenmerkt de kern Venray zich als een soort groene 'kamstructuur'. Het groen van het Loobeekdal (bestaande uit open landbouwgebied en bosgebied), het Vlakwaterbos en het Annapark steekt als het ware de kern in, soms tot aan het centrum toe. De verschillende landschapstypen zorgen hier voor een zeer divers open en groen gebied aan de rand van de kern dat diverse uitlopmogelijkheden biedt. Aan deze zijde van de kern Venray woon je altijd in de nabijheid van groen. Aan de zuid- en oostzijde van Venray zijn harde grenzen gelegen met de N270 en de A73. Vanuit deze zijde van de kern zijn er wel uitlopmogelijkheden naar het bosgebied Boschhuizerbergen en aan de zuidzijde rondom het beekdal van de Oostrumse Beek en de Leunse Paes.

Venray kent ook belangrijk stedelijk groen. Hierbij spelen de parkachtige voormalige instituutsterreinen (St. Anna en St. Servaas), maar ook bijvoorbeeld het Odapark/Vlakwaterbos en sportpark de Wieën, een belangrijke rol. Het recent vernieuwde stadspark nabij de kerk vormt een groene oase nabij het centrum van Venray. Het centrum zelf kent met name groen in de vorm van aanplanting van bomen op de pleinen en straten.

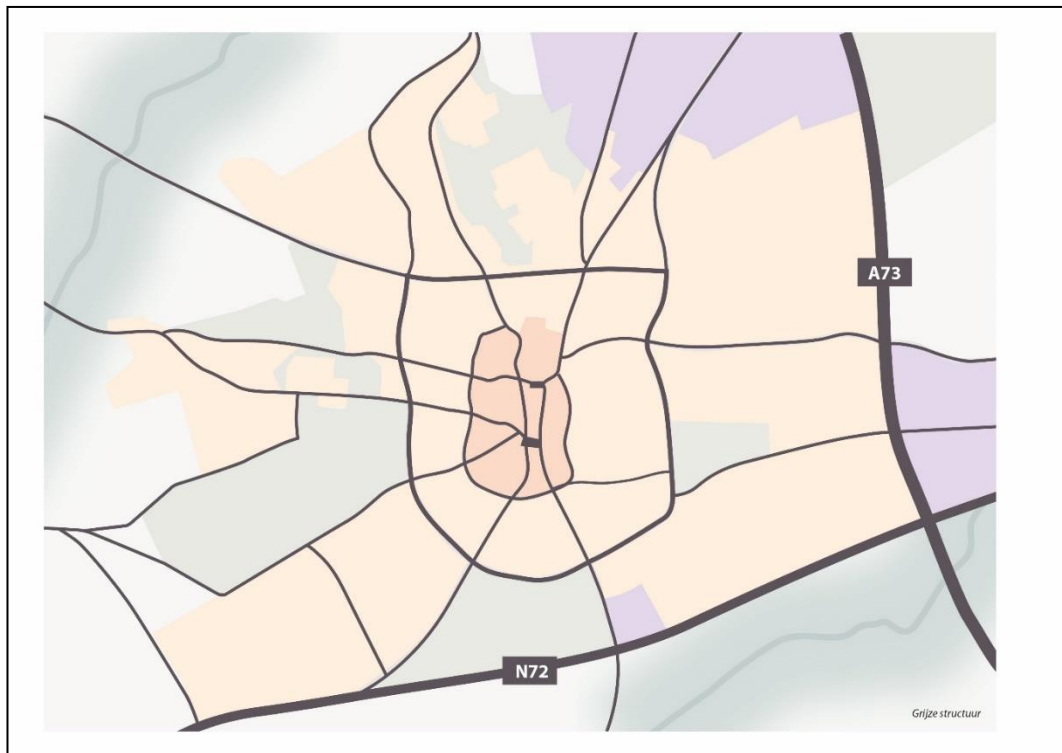
Tenslotte zijn er ook aan aantal belangrijke lineaire structuren, die als groene verbindingen door Venray lopen. Vaak in laanvorm langs oude linten of als open groene structuren door bestaande wijken, maar bijvoorbeeld ook de Singels (en hoofdontsluitingswegen) van Venray kennen een belangrijke groenstructuur.

Grijze kwaliteiten (infrastructuur en open ruimtes)

Venray kent een hele heldere wegenpatroon. Een compact centrum, een binnenring, een Singelstructuur en dwars daar doorheen richting alle windstreken lopen de historische linten en nieuwere verbindingswegen. Aan de westzijde wordt Venray heel duidelijk begrensd door de A73 en de spoorlijn en aan de zuidzijde vormt de Provinciale weg N270 een heel duidelijke begrenzing.

In het centrum van Venray vormen de twee pleinen aan de noord- (Grote Markt) en zuidzijde (Henseniusplein) twee belangrijke ruimtes, met daartussenin de hoofdwinkelstraat (de Grotestraat) en parallel daaraan de Schoolstraat die het winkelrondje completeert. Venray heeft ook aandacht voor fietsstructuren, zowel toeristisch, forensisch alsmede stadsroutes en doorgaande routes.

Rode kwaliteiten (de groei van Venray)

Venray heeft zich in de loop der eeuwen ontwikkeld van een kleine nederzetting tot een grote kern in de regio Noord Limburg. De gehuchten rond Venray, zoals Meerslo, Hiept en Lull hebben allen, net als Venray, een lange geschiedenis. Lull heeft zelfs een Romeins garnizoen gehad. Hiept werd vernoemd bij de sage van de Heilige Oda, beschermvrouwe van de stad, die in de 8ste eeuw leefde. Merselo (Meerslo) werd vernoemd in een acte uit de 9de eeuw. Graaf Gerard III van Gelre schonk in 1234 het patronaatsrecht en de tienden van de kerk van Venray (Rodhe) aan de nieuw gestichte Munsterabdij van Roermond. Rond 1462 werd begonnen met de bouw van de Sint Petrus Bandenkerk. De karakteristieke toren is zichtbaar vanuit alle windstreken. De kerk van Venray torent boven het stedelijk oppervlakte uit en is centraal gelegen in een gebied met historische bebouwing en structuren tussen de Grote Markt en het huidige gemeentehuis. Verder is in de loop der jaren het centrum van Venray gegroeid aan een duidelijke historische noord-zuidstructuur (de huidige winkelstraat Grotestraat en uitlopers daarvan met veel monumentale bebouwing), met aan weerszijden de karakteristieke pleinen (Grote Markt en Henseniusplein).

Met de vestiging van de twee instituutsterreinen voor psychiatrische zorg (St. Anna en St. Servatius) destijds nog aan de rand van Venray, maar inmiddels opgeslokt door de uitbreiding van de kern heeft Venray twee zeer bijzondere gebieden in haar midden vol van cultuurhistorie en bos-/parkachtig groen.

De woonwijken zijn dynamisch gegroeid vanuit het centrum in eerste instantie tot aan de singel en in de wederopbouw ook daarbuiten. De werkgebieden en bedrijventerreinen zijn strategisch gelegen buiten Venray. In het noordelijk deel aan de westzijde van de snelweg (Smakterheide en

Keizersveld) en in het zuiden ook goed bereikbaar gelegen tussen de snelweg en het spoor en station Venray (Hulst, Blakt en Witte Vennen).

Venray ontleent haar identiteit aan een aantal belangrijke gebeurtenissen uit de geschiedenis (lees verder bij Erfgoed):

- Venrayse Schaapscompagnie (identiteit: ondernemersgeest)
- Peelontginningen (identiteit: pioniersdrift/vernieuwing)
- Vestiging van St. Anna en St. Servaas (identiteit: zorg en sociaal)
- Industrialisatie en wederopbouw met een sterke agrarische bedrijvigheid (identiteit: Venray, geen dorp en geen stad...)

Dankzij deze bijzondere geschiedenis is Venray uiteindelijk uitgegroeid tot de kern die het nu is: een unieke plek tussen Peel en Maas, met een stedelijk voorzieningenniveau en de karakteristiek, uitstraling en identiteit van een dorp.

Kernwaarden

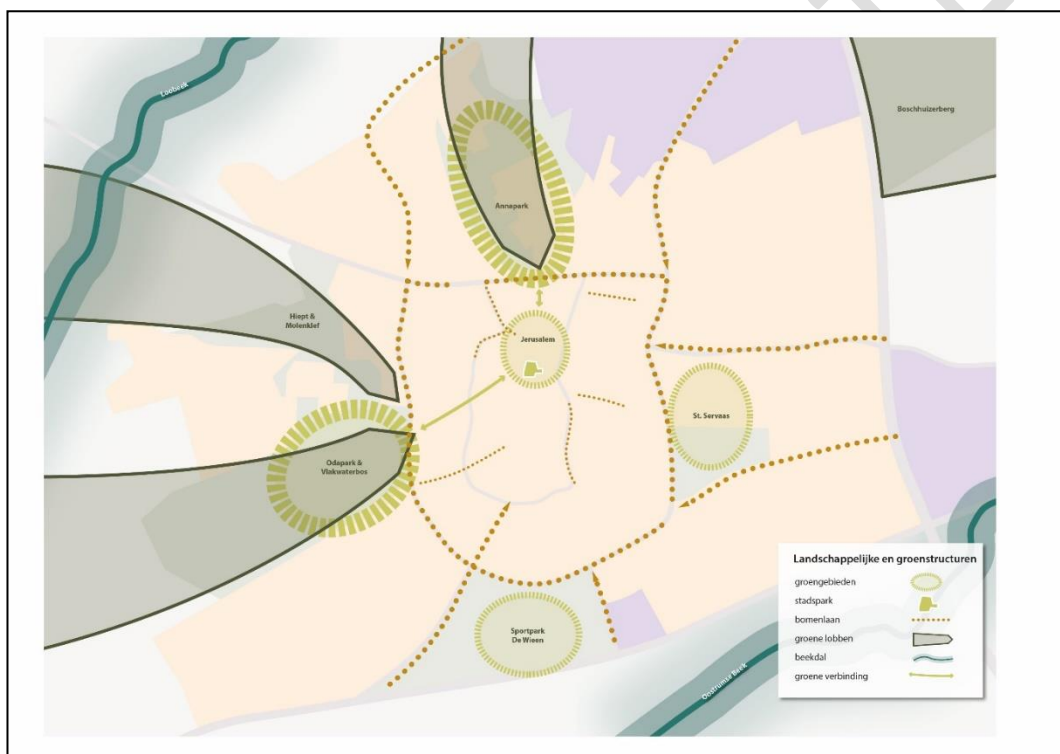
Bovenstaande identiteiten en kwaliteiten zijn het vertrekpunt voor de verdere stedenbouwkundige ontwikkeling van de kern Venray. Venray moet investeren in een toekomstgerichte, duurzame kern door bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen uit te gaan van de volgende vier kernwaarden:

1. Landschappelijke- & groenstructuren

Door in te zetten op heldere groenstructuren kan de identiteit van Venray aan kracht winnen. Door belangrijke groenstructuren en -gebieden aan elkaar te koppelen, ontstaat er een sterke groenstructuur waar (stedenbouwkundige) ontwikkelingen aan kunnen worden opgehangen. Ook het doorzetten en behouden van bestaand groen richting of in het centrum draagt bij aan een duurzaam Venray (in het kader van klimaatadaptatie en hittestress). Belangrijk is ook dat de recreatieve routes en uitloopgebieden worden gekoppeld aan deze groenstructuren. Zo ontstaat een aantrekkelijk recreatief netwerk.

Opgaven:

- Verbinden van belangrijke groene plekken in of nabij het centrum
- Vergroenen van het centrum, woonwijken, pleinen en parkeerplaatsen

- Behoud van waardevol groen (niet alles opofferen voor nieuwe bebouwing)

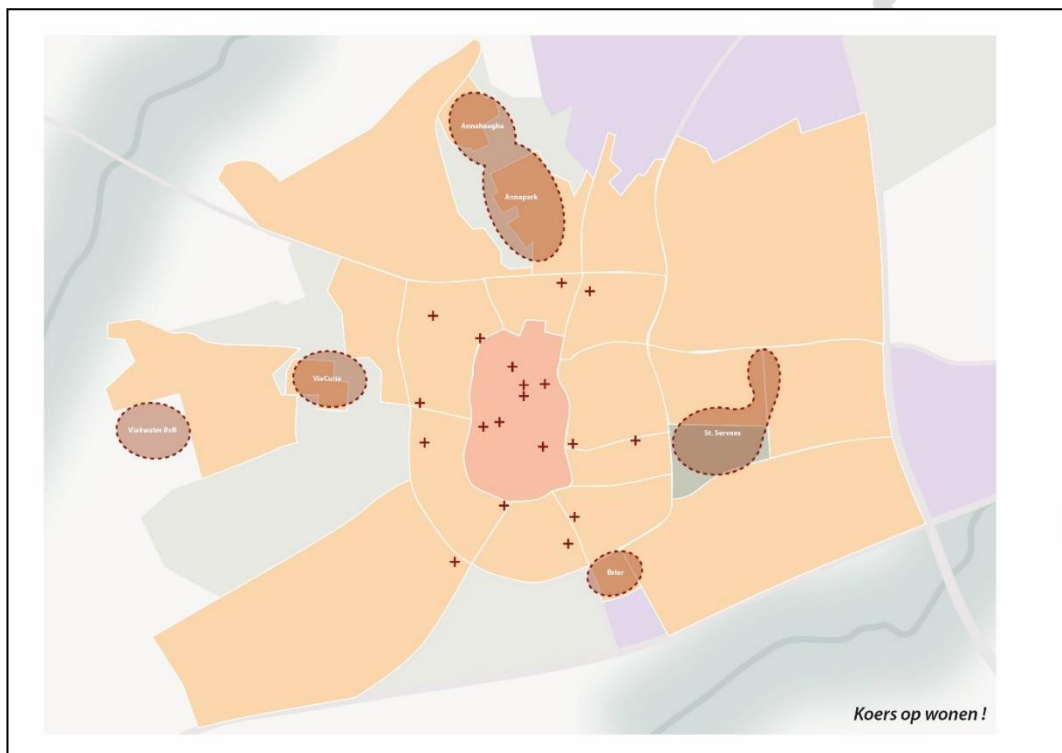
2. Venray aantrekkelijke woonkern met compleet centrum

Met het vaststellen van het Programma 'Koers op Wonen' heeft Venray haar ambities duidelijk gemaakt op het gebied van wonen. Voor Venray betekent dit dat er voor de komende jaren een forse woningbouwopgave ligt. Behalve het versnellen en vergroten van de woningbouwplannen zijn er nog twee belangrijke pijlers in de 'Koers op Wonen', te weten een groene en duurzame omgeving (vergroenen) en het bouwen voor de juiste doelgroepen op de goede plek (veranderen). Voor Venray betekent dit dat er, los van de verschillende inbreidingslocaties binnen en aan de rand van de kern, een viertal grote ontwikkellocaties zijn, die een groot deel van deze opgave moeten vervullen. Deze locaties zijn strategisch gelegen in alle windstreken van

de kern Venray, te weten het Annapark (noord), het Servaasterrein (oost), de Brier (zuid) en de locaties VieCuri en Vlakwater (west). In combinatie met de andere hier genoemde kernwaarden (groen & landschap, bruisend & historisch centrum en waardevolle verbindingen & knooppunten) maakt dat Venray een zeer aantrekkelijke en toekomstbestendige woongemeente kan zijn.

Opgaven:

- Aandacht voor groen en kernwaarden omgeving bij (keuze voor) inbreidingslocaties
- Nieuwbouw in schaal en maat goed afstemmen op de omgeving
- Nadruk op toevoegen kwaliteit in plaats van kwantiteit

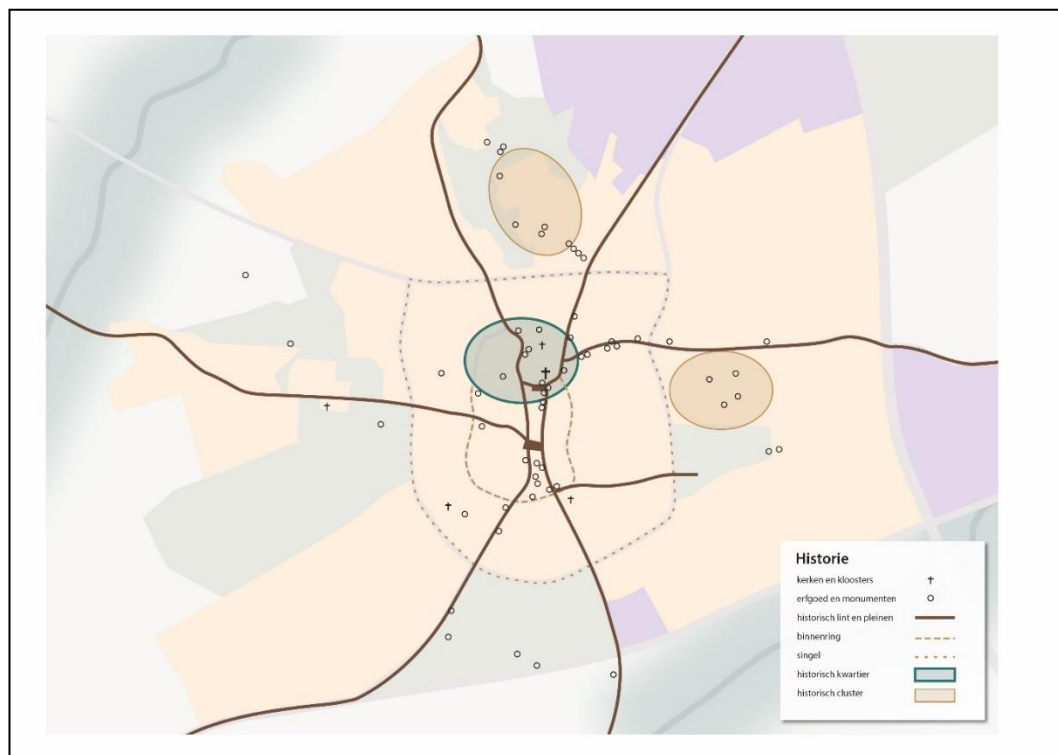
3. Bruisend & bourgondisch Venray met aandacht voor historie

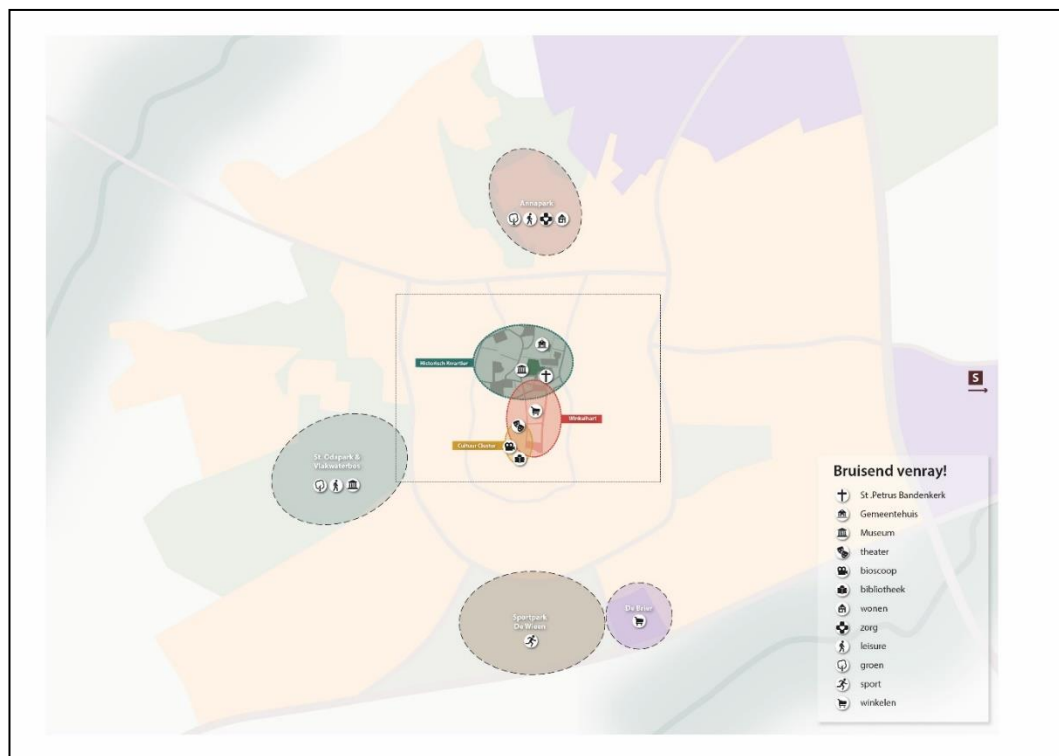
Venray onderscheidt zich van omliggende landelijke gemeenten door haar bruisende centrum met compleet voorzieningenniveau. Het centrum is compleet, compact en kent een duidelijke structuur met levendige (horeca)pleinen. Te samen met het winkelaanbod en publiekstrekkingen als een schouwburg, kerk, museum, bioscoop, maar bijvoorbeeld ook een stadspark heeft Venray de allure van een kleine bourgondische stad. Door de groene aankleding van het centrum en de pleinen, maar zeker ook de historische panden en structuren ademt Venray echter ook de sfeer van een gemoedelijk en compact dorp, waarbij wijze van spreken iedereen elkaar kent en begroet. Die combinatie maakt van Venray een unieke plek in Noord Limburg.

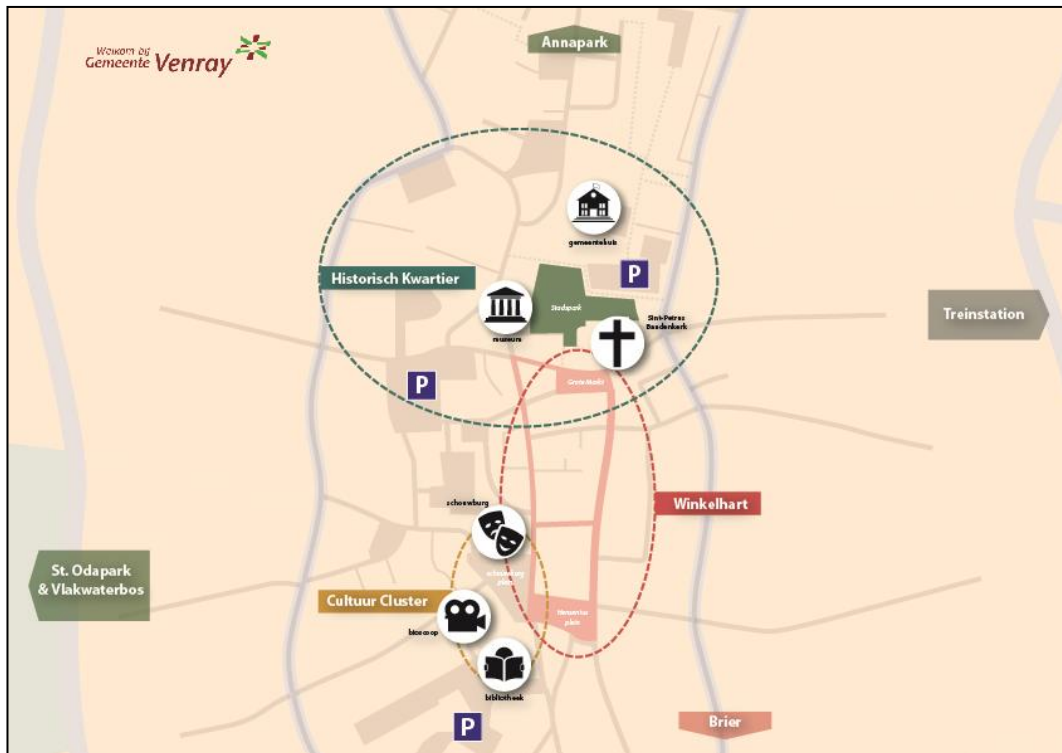
Opgaven:

- Behoud van de historische uitstraling en structuur van het centrum

- Opwaardering van zuidelijk deel Centrum (driehoek)
- Behoud en toevoegen van kwalitatief en waardevol groen in en nabij het centrum
- Balanceren tussen de uitstraling van een stad en dorp

4. Waardevolle verbindingen & knooppunten

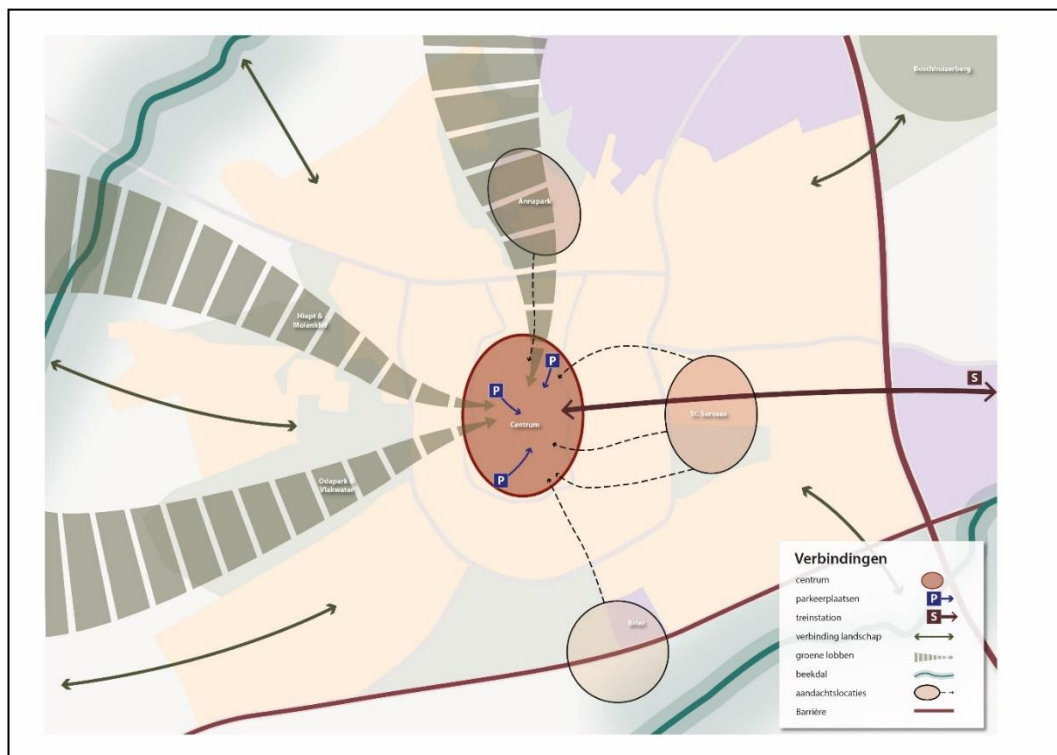
Venray kent zoals hierboven beschreven veel kwaliteiten. Het is de kunst om deze aspecten voor de toekomst nog beter uit te lichten en in verbinding met elkaar te brengen. Zo liggen er grote kansen om Venray nog verder te vergroenen en 'groene knopen' met elkaar te verbinden. Ook het beter verbinden van de uitloopgebieden buiten Venray met de kern biedt kansen voor Venray. Datzelfde geldt voor de verbinding met het station, dat redelijk afgelegen van de plek Venray ligt. Met de opwaardering van de stationsomgeving de komende jaren is de verbetering van die verbinding een belangrijke opgave. Verder is het van belang om de woongebieden goed te laten aarden in de Venrayse structuur door ook aandacht te hebben voor de routes van deze gebieden naar bijvoorbeeld het centrum, maar ook richting buitengebied. Een aantal knooppunten waar diverse thema's en kwaliteiten elkaar raken verdienen in dit opzicht ook extra stedenbouwkundige aandacht, zoals bijvoorbeeld aan de zuidzijde van Venray waar bij De Brier, de Oude Melkfabriek, de locatie voor het nieuwe ziekenhuis, de N270 diverse belangrijke aspecten samen vallen.

Op centrumniveau zijn de verbindingen van de parkeerplaatsen naar het centrum aandachtspunt.

Opgaven:

- Bereikbaarheid van centrum met auto, fiets en OV
- Verbeteren van wandel en fietsstructuren in Venray (o.a. Derde Ring)
- Aandacht voor goede combinatie van vervoerswijzen (met name lopen en fietsen) in centrum
- Verbeteren van fietsparkeren in het centrum
- Verbeteren uitloopmogelijkheden aan de randen van de kern

- Verbeteren verbinding tussen station en de kern Venray

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

E. nicky.vanderzee@anteagroup.nl

www.anteagroup.nl

Copyright © 2020

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.